

Genç Birikim'den...

Kıymetli okurlarımız,

Zaman o kadar hızlı akıp gidiyor ki günlerin, haftaların, ayların hatta yılların nasıl akıp gittiğini fark edemiyoruz bile. Rabbimizin bize verdiği ömür sermayesi de hızla tükeniyor. Sermayeyi kullanarak kâr elde etmek ya da sermayeden yiyerek zarara girmek elimizde. Bize verilen cüz'i iradeyle ya Rabbimizin çağrısına kulak vererek, dini sadece O'na mahsus kılarak vaadedilen cennete ya da şeytan ve nefsimizin emirlerine uyarak cehenneme gidebiliriz. Ömrümüzün ne kadar olacağı bize bildirilmediğine göre ölüme her an hazırlıklı olmalı ve amel defterimizi hayırlı işlerle doldurmaliyiz. "Daha yaşıma küçük, daha sonra iyi bir kul olurum." düşüncesiyle görevlerimizi ertelemek basiretli bir davranış olmaz. Önümüzde bir Ramazan ayı var ki bu ayı değerlendirmek, dolu dolu yaşamak en basiretlice yapılmış bir iştir. Çünkü bu ay, içinde, bin aydan daha hayırlı olan Kadir Gecesi'ni barındırmaktadır; Rahmet, mağfiret ve cehennemden azad ayıdır. Rabbimize bizi öncelikle bu aya kavuşturduğu için şükretmeli elbette ardından da şükürümüzün gereğini yerine getirmeliyiz. Ramazan ayı Kur'an ayıdır. Bu ayda Rabbimizin mesajıyla hemhal olmalı ve mesajın gereğini de yerine getirmeliyiz.

Mübarek üç aylara girdik, ancak Müslüman olduğunu iddia eden eli kanlı Esed, Müslümanları, kendi halkını katletmeye devam ediyor ve katliamdaki şiddetini de artırıyor. Biz Türkiye-

li Müslümanlar olarak buna sessiz kalamayız. Dünyanın dört bir tarafına zulme uğrayan mazlum Müslüman kardeşlerimize dualarımızda muhakkak yer vermeliyiz, aynı zamanda elimizden gelen her türlü maddi manevi yardımlarımızı da yapmalıyız. Tabi ki Batının buradaki ikiyüzlü tavrının da farkında olmalıyız. Güya bir takım planlarla sorunu ortadan kaldıracaklarını iddia ettiler, bunlar ancak zalim diktatöre katliamları için süre/fırsat vermekten başka bir işe yaramadı. Bütün dünya Müslümanlarının şunu çok iyi bilmesi lazım ki Batının, ABD'nin ipiyle kuyuya inilmez. İpler onların elinde olduğu müddetçe ya ipi bırakmakla sizi tehdit ederler ya da ipi bırakırlar.

Sizler için düzenlediğimiz şiir yarışmasının değerlendirmesini oluşturduğumuz özel bir komisyonla yaptık. Gerçekten çok güzel şiirlerimiz vardı. Ancak sonuçta bu bir yarış; ön plana geçenleri tespit etmemiz gerekiyordu. Komisyonumuz bu işi zorlanarak yerine getirdi; İlk üç şiir belirlendi. Dereceye giren bu şiirlerimizi dergimizde okuyabilirsiniz. Dereceye giren-girmeyen şiirlerini gönderen tüm okuyucularımıza çok teşekkür ediyor, ilgilerinden dolayı kendilerinden Allah razı olsun diyoruz.

Bu ay dergimizde yine İslâmi ve güncel konularla ilgili çok güzel yazılarımız var. Dolayısıyla bu ayki sayımız da sizleri içerik olarak tatmin edecek düzeyde.

Sizleri yazılarımızla baş başa bırakırken Allah'a (c.c.) emanet olunuz.

Yıl: 15 Sayı: 158

Sahibi ve Sorumlu Yazı İşleri Müdürü
İbrahim Hakkı Toprak

Genel Yayın Yönetmeni
Ali Kaçar

Yazışma Adresi
İlkiz Sokak No: 22/B
Sihhiye - ANKARA

Yayın Türü
Yerel, Süreli

Yönetim Yeri

İlkiz Sokak No: 22/B
Sihhiye - ANKARA
Tel : (0312) 229 67 18
Fax: (0312) 229 67 19

Dizgi & Tasarım
Genç Birikim

Baskı

Sistem Ofset
Strazburg Cd. No: 7/A
Sihhiye - ANKARA
Tel: (0312) 229 18 81

Baskı Tarihi:
09.07.2012

genc
BİRİKİM

web : <http://www.gencbirikim.net>
e-mail : gencbirikimdergisi@gmail.com

Abone Şartları:

Yurtiçi abonelik için 6 aylık abonelik ücreti olan 24.00 TL'yi Yurt dışı abonelik için 6 aylık abonelik ücreti olan 35.00 TL'yi Yapı Kredi Bankası, Sihhiye Şubesi (Şub. Kod. 309, Hes. No: 69405472) no'lu hesaba veya Ramazan DEMİRHAN 6157119 no'lu posta çeki hesabına yatırmanız ve Posta Çeki alındı belgesinin fotokopisini ve adresinizi İlkiz Sokak No: 22/B Sihhiye /ANKARA adresine göndermeniz yeterlidir.

Bu sayımızda...

- 3 **Suriye Merkezli Gelişmeleri Nasıl Okuyalım?**
Süleyman ARSLANTAS
- 6 **Ağır Bir Yoldan Geçecek**
Celal SANCAR
- 7 **Ramazanı Beklerken**
Hayriye BİCAN
- 10 **Ramazan Risalesi**
Ubeydullah TOPRAK
- 19 **Rahmet Ayı Ramazan**
İdris GÖKALP
- 23 **Evlerinizi Karargâh ve İbadethaneler Yapın**
İbrahim ÇAĞLAR
- 24 **Suriye ve Şehvet Düşkünü Yardımsever Müslümanlar (!)**
Abdulahap ÇİFTÇİ
- 29 **"Amerikan Gestapo'su" FBI'ın Tarihi**
Çev: Genç Birikim
- 32 **Gazze ve Ambargo'nun Yokedici Etkileri**
Çev: İsmail CEYLAN
- 34 **Şiir Yarışmamız Sonuçlandı**
Genç Birikim
- 36 **Hayır İşlerinde Yarışmak: Genç Birikim Derneği'nin Kermesi Ankara'da Yapıldı**
Genç Birikim
- 37 **İslam'da Adalet Kavramı**
Hakan BAYAM
- 45 **İhlas ve Salih Amel**
İsmail EDİZ
- 52 **Ölüm ve Hayat**
İlker ÖREN
- 58 **Batını İlim İddialarının Kaynağı: Ledünnî İlim**
Muhammed İMAMOĞLU
- 64 **Kayıp Ettik**
Gülümser ADEMOĞLU

Suriye Merkezli Gelişmeleri Nasıl Okuyalım?

Süleyman ARSLANTAŞ
sarslantas46@hotmail.com

Suriye'nin Türkiye'ye ait RF-4E (Fantom) Foto-Keşif uçağını düşürmesiyle Arap Baharı, Suriye krizi yeni bir safhaya taşınmış görünüyor. Uçağın düşürülmesi işin görünen kısmı. Bu yüzden de Suriye merkezli Ortadoğu'da cereyan eden olayları uçak düşürülmesi üzerinden tahlil yeterli olmaz. Fotoğrafa bir bütünlük içerisinde baktığımız zaman daha fazla ayrıntılarla yüz yüze gelebiliriz.

Bütün ülkelerin askeri birimleri bilir ki düşürülen uçak bir saldırı ya da av-bombardıman uçağı değil. Bu uçak foto-keşif uçağıdır. Farklı donanımlarla dinleme, radar test işlevi de yüklenebilir. Sadece savunma amaçlı silah taşıyabilen bu benzeri uçakların düşürülmesi tamamen bir mesaj niteliğindedir.

İçerisinde bulunduğumuz coğrafyanın da dâhil olduğu dünya, son yüzyılda iki önemli savaş yaşadı. Birincisi enerji kaynakları üzerine oturan Osmanlı'yı tasfiye ve mirasını paylaşma üzerine tertiplenmişti. İkincisi de birincisindeki paylaşım adaletsizliğini telâfi amaçlı idi. Birinci Dünya Savaşı ardından Osmanlı mirası en çok İngiltere ve Fransa'ya düştü. Sykes-Picot (1916), San Remo (1920) Anlaşmaları ile Osmanlı toprakları cetvelle taksim edildi ve bu taksimin sonunda bir yığın yapay devletçikler oluştu. Oluşanların da içerisine etnik ve inanç temelli birçok tahrik edici, lüzumu halinde kullanılmaya müsait unsurlar da ilave edildi. Irak, Suriye, Ürdün, Lübnan bunların başında gelmektedir. Mesela Irak'ın nüfusunun önemli bir kısmı Şii ve fakat yönetim uzun yıllar ve tüm

soğuk savaş boyunca Baas'çı Sünni'lerin elinde kalmıştır. Suriye'nin nüfusunun ekserisi Sünni ama yönetim yine aynı tarihler içerisinde Baas'çı Nusayri'lerin elinde kalmıştır. Lübnan tam anlamıyla her zaman patlamaya hazır barut fıçısı. Ürdün ise her haliyle yapay bir ülke. Lüzumu halinde varlığı sona erdirilebilir.

İkinci dünya savaşını sona erdiren anlaşma YALTA Anlaşmasıdır. (5-11 Şubat 1945) Bu anlaşma aslında Osmanlı mirasına büyük ölçüde sahiplenilen İngiltere ve Fransa'dan Amerika'nın payını alma anlaşmasıdır. Yani enerji kaynaklarının el değiştirilmesi anlaşmasıdır. Doğru, 1945 sonrası Amerika Ortadoğu'da petrol bölgelerinde öncesine oranla daha etkili olmaya ve bölgenin enerji kaynaklarından daha çok istifade etmeye başladı. Soğuk Savaş döneminin 'Komünizm' faktörü de Amerika'nın işini kolaylaştırıyordu. Zira Ortadoğu halkları 'Komünizm' tehdidi ile korkutularak hem kendi aidiyetinden uzaklaştırılıyor hem de Amerika'nın, kapitalizmin savunuculuğu rolünü üstleniyordu. 1979 İran İslam Devrimi, 1979 Aralık Sovyetlerin Afganistan'ı işgali soğuk savaş döneminin dinamiklerini alt-üst etti. Bu iki önemli olay Varşova Paketi'nin ve Sovyetler Birliğinin dağılmasını beraberinde getirdi. Sovyetler dağıldı, Komünizm tehdidi bitti. Ama kapitalist dünya, Amerika yeni bir düşman imal etmek mecburiyetinde idi. Bu yeni düşman İSLAM oldu. Çünkü İslam inanç, ibadet, muamelat, siyaset gibi tüm unsurları bünyesinde barındıran ve insanlığın, yaşanan hayatta ihtiyaç duyduğu tüm sorunlarına cevabı olan bir dindir. Nitekim Osmanlı ile birlikte

tarihin karanlık sayfalarına gömdüklerini iddia ettikleri Siyasal İslam, İran Devrimi ile birlikte yeniden arz-ı endam etti ve yine Sovyetlerin Afganistan işgali karşısında neredeyse tüm dünya Müslümanları, unutulduğu zannedilen 'CİHAD' müessesesini yeniden Afganistan'da ihya ettiler. Benzeri bir örneği de Bosna trajedisinde ortaya koydu Müslümanlar.

Tüm bu gelişmeler dünyada kendilerini tek güç olarak gören kapitalist blok ve onun başı olan Amerika'yı endişelendiriyordu. Amerika, İslam'a karşı fiili bir savaş başlatmak yerine, Müslümanların İslâmi algılarında, kavramlarında değişiklik yaparak İslam'ı ve Müslümanları etkisizleştirmeye çalıştı. Ortaya çıkan formülde; 'İslam'ı iktidarlardan uzak tutmak için, Müslümanları iktidara getirme' formülü idi. Nitekim bu formül hâlihazırda tutmuş da gözüküyor. Türkiye bu formülün ciddi anlamda test merkezi oldu. 17 Aralık 2010'da Tunus'ta başlayan ve halen Suriye bağlamında devam eden 'Arap Baharı' rüzgârının da hedefinde bütüncül İslam yerine, Türkiye modeli demokratik bir İslam anlayışı vardır.

Bir taraftan Ortadoğu halkları, başlarında bulunan despot yönetimlere karşı mücadelelerini sürdürürken ve bu yönetimlerin yerine üçüncü sınıf demokrasi ve onun alt başlıklarını ikameye çalışırken, diğer yandan Amerika, Rusya, Avrupa ülkeleri Osmanlı mirasını yani enerji kaynaklarının bulunduğu Ortadoğu coğrafyasını yeniden masaya yatırdılar. YALTA yeniden ele alınıyor. Bilhassa Amerika'nın birinci ve ikinci Körfez Savaşı'nın ardından enerji kaynaklarına ve enerji trafiğine hâkim olması Rusları ve Avrupa ülkelerini endişelendiriyor. Amerika bu endişeyi fazla da dikkate almasa bile İsrail'in bölgedeki konumu, 'güvenlik sorunu' Amerika'nın başını ağrıttıyor. Netice itibariyle Amerika'daki bankaların, finans kuruluşlarının, eğitim kurumlarının, medyanın neredeyse % 25-30 civarındaki kısmı Yahudi lobilerinin denetiminde. Bu lobilerin Amerikan yönetimi üzerinde önemli ölçüde etkileri var. Dolayısıyla Amerika Ortadoğu'da İsrail'in güvenliğini sağlamak zorundadır. İlginçtir ki İsrail'in güvenliğinin sağlanması konusunda bir başka istekli de Rusya. Putin'in geçtiğimiz günlerde İsrail'e yaptığı ziyaretin zamanlaması ve içeriği dikkate değer doğrusu. Bilhassa başbakan Netanyahu'nun Rusya Devlet Başkanı Putin'i oturarak karşılaması, Putin'in soykırım anıtına çelenk koymasından, ağlama duvarına başındaki 'kipa' ile

gitmesi tüm bunlar ayrıntı gibi gelebilir ama sonuç itibariyle bu gezi ve ritüelleri birlikte ele alındığında Rusya Ortadoğu'da 'ben de varım' diyor. Netanyahu ve Mahmut Abbas evet her ikisi de Putin'e yakınlık gösterdiler ve Putin de İsrail ve Filistin arasında 'barış' için gayret gösterebileceğini ortaya koydu.

YALTA, anlamı itibariyle Doğu Bloğu'nun ve Batı Bloğu'nun siyasi ve ekonomik nüfuz alanlarını belirleyen bir anlaşma idi. Bu anlaşmanın yapıldığı tarihte İsrail Devleti kurulmamıştı. Ama ayak sesleri şiddetle duyuluyordu. Şimdi ise İsrail Devleti var. Amerika bu devletin kurucusu ve hamisidir. Bu devletin güvenliği Amerika'nın namus borcudur. Doğru ama Amerika 1948'de İsrail kurulurken, İsrail'e Katolik nikâhı ile nikâhlanmadı ki! Olsun. İsrail, kendisini Amerika'ya Katolik nikâhı ile nikâhlanmış gibi görüyor. Her ne kadar Amerika, İsrail'e; 'Ben seni Ortadoğu'daki çıkarlarım için destekledim, şimdi ise Ortadoğu'daki enerji kaynaklarına hâkim oldum, enerji trafiğini kontrol altına aldım, radikal İslam'ı Müslümanları iktidara taşıyarak önledim, artık yakamı bırak!' Dese de İsrail Amerika'nın yakasını bırakmıyor...

Aslında Amerika İsrail'e bölgedeki legal ve illegal müttefiklerini de anlatıyor. İran ve Türkiye gibi bölgenin tecrübeli iki önemli ülkesi ile birlikteliğini izhar da ediyor. Mesela Türkiye ittifakı aleni olduğu halde dünya kamuoyu ve Ortadoğu halkları İran'la olan ittifakı anlamakta güçlük çekiyor. Buna ilişkin Irak örneğini verebiliriz. Malum, Irak'ın nüfusunun önemli bir kısmı Şii. Ama ilk defa Şiiler Körfez Savaşı sonrası iktidara geldiler. Nuri el-Maliki Amerika'nın tercihi ve aynı şahıs İran'ın da tercihi. Amerika, İsrail'in İran'a yönelik tehdit ve saldırı hamlelerini sürekli önüyor. Bir taraftan İsrail'in yanında gözüküyor, diğer yandan İran'ın bölgesel çıkarlarına zımnen destek oluyor. Suriye'de 15 Mart 2011'den bu yana kan akıyor, bu kanın elbette sorumluları sadece Suriye yönetimi değil, onlara bu cesareti veren, destekleyen tüm unsurlar da bu kandan sorumludurlar. İşte bunlardan birisi de İran'dır. Elbette kendince İran'ın bu destek için meşru sebepleri olabilir. Ama hiçbir mazeret, dökülen masum kanların karşılığı olamaz. Sekiz yıl süren İran-Irak Savaşı'nda İran, Irak'a yönelik olarak başlatacağı her hava ve kara harekâtı öncesi Irak'ın sivil ahalisini uarmayı şer'i bir görev addediyordu. Devam eden o savaştaki temel hedef, kendilerine savaşı tahmil eden Saddam ve ekibi idi. Ama Suriye'de

Esad rejimi tüm halkı hedef alan katliam yapıyor, İran buna seyirci kalıyor ya da Esad rejimine desteğini ifade ediyor. Amerika da aslında Suriye’de dökülen kanlardan rahatsızlık duymuyor, İran’ın, Irak’ın Suriye ile olan yakınlıkları da onları ve İsrail’i rahatsız etmiyor.

Şimdi asıl mesele, Suriye’de olup-bitenlerin Ortadoğu’daki birçok olayın Amerika’yı ve İsrail’i rahatsız etmemesinin arka planını anlamak ve görmek meselesidir. Başa dönersek Sykes-Picot, San Remo ve Yatla yeniden ele alınıyor ve Osmanlı sonrası Ortadoğu’ya yeniden harita olarak, siyasi yapılanma ve ekonomik yapılanma olarak şekil veriliyor. İsrail’in güvenliği için bölgede harita değişimi kaçınılmaz gözüküyor. Zira İsrail’in güvenliğinin vazgeçilmez gereklerinden birisi de eski İsrail Dışişleri Bakanı Livni’nin de ifade ettiği gibi Filistin’le barış ve Filistin Devletinin kurulmasıdır. Bunu sadece Livni ifade etmedi, Ehud Barak, Şoul Mofaz da benzer şeyleri söyledi. İsrail’in kurmay zekâsı artık Filistin Devleti’nin kurulmasının zaruretiğini görüyor ve ifade ediyor. Ancak, bilindiği gibi Filistin Devletinin kurulması için Filistinli mültecilere toprak yok. Var olan Filistin topraklarına da Yahudi yerleşimciler yerleştirildi, işte yeni bir harita değişimi ile yani biraz önce saydığım anlaşmaların revize edilmesiyle Ortadoğu’da harita değişimi gerçekleşecek gibi gözüküyor. Bu değişimde Filistin için de bir toprak peydahlanacak gibi.

Suriye’deki başkaldırının bu kadar uzaması Esad rejiminin gücünden ya da muhalefetin güçsüzlüğünden kaynaklanmıyor. Olay henüz şartların olgunlaşmamasından kaynaklanıyor. Türkiye ve İran muhtemel harita değişimine karşı teyakkuz halindeler. Belki çeşitli federatif yapılanmalar olacak ve bunlardan bazıları Türkiye’ye, bazıları İran’a verilecek Ama bütün bunların ötesinde her iki ülke de; ‘Dimyat’a pırince giderken evdeki bulgur’dan da olma’ endişesini taşıyor. İran Suriye’ye destek vererek ateş çemberini kendi uzağında tutmaya çalışıyor. Türkiye PKK, KCK örgüt ya da örgütlerini kontrollü bir şekilde etkisizleştirmeye ve yine BDP’yi parlamento çatısı altında tutmaya özen göstererek gelecekteki harita değişimi aşamasında ‘Misak-ı Milli’ sınırlarını-toprağını korumayı hesap ediyor. İşte tüm bu tasarı ve hesaplama

rın içerisinde Rusya da devreye giriyor ve diyor ki; ‘Bu yeni paylaşımda ben de hakkımı isterim.’ Özellikle Doğu Akdeniz, gittikçe stratejik açıdan ve enerji kaynağı olma ihtimali açısından önem arz ediyor. Rusya 1971’den bu yana Suriye’nin TARTUS limanını kendi limanı gibi kullanıyor. Muhtemelen önümüzdeki birkaç ay içerisinde Esad rejiminin yıkılması mukadder. Rusya ise bu süreyi uzatmak istiyor. Zira ortaya çıkan hesapta Rusya için bir pay ayrılmamış gözüküyor. Zaten Putin de son İsrail ziyaretinde Perez ve Netanyahu’ya herhalde bunu hatırlatıyordu. Yani; ‘Sel gider, kumu kalır. Amerika size çok uzak, ben buradayım, beni ve gücümü göz ardı etmeyin.’ Demiş olabilir. Ve Türkiye’nin düşürülen uçağı da Esad rejimine rağmen Rusya tarafından düşürülmüş olabilir. Aksi halde Esad rejiminin böyle bir uçağı düşürmesinin hiçbir mantıklı izahı olamaz.

Sonuç olarak Ortadoğu’da ve Suriye özelinde yaşanan son olayların arka planında yeni bir paylaşım, İsrail’in güvenliği, despot yönetimlerin yerine üçüncü sınıf demokrasilerin ikamesi, Müslümanların iktidara getirilmesi ile İslam’ın iktidarının önlenmesi ve son olarak da Rusya’nın Osmanlı mirasından pay istemesi gerçeği ortaya çıkmaktadır. Türkiye oyunu fevkalade güzel okuyor. Türkiye’nin siyasi aklı ve devlet refleksi bu gelişmeleri yakinen takip ediyor. Ortaya konulmak istenen senaryoların farında. İngiltere’nin ya da Fransa ve benzeri ülkelerin isteği doğrultusunda Suriye’de herhangi bir maceraya sürüklenmek istemiyor. Kaldı ki Suriye’de olup-bitenler, olacak ve bitecek olanlar konusunda da Türkiye’nin yeterince aktif olduğu göz ardı edilemez. Suriye’nin açıklarında uluslararası sularda düşürülen miadı dolmuş bir fantom uçağının sadece sembolik bir değeri vardır. Türkiye elbette pilotlarını arıyor ama bunun yanında da bölgede geleceğini projelendirme ve inşaya da çalışıyor. 27.06.2012

Ağır Bir Yoldan Gececek

Aktaran: Celal SANCAR
sancarcelal@yahoo.com

(Seyyid Kutub'un kendi sesinden savunmasına ait altyazı derlemesi)

Kim bu davetin yoluna girmek isterse, bilsin ki; bu davet mala, paraya götürmez. Kesinlikle bilsin ki; bu davet onu makama götürmez.

Nefsini alıştırın ki; bu davet onu yeryüzündeki bir mevkîye götürmez.

Şayet bir mevkîye götürecekse; götüreceği mevkî, Allah'ın yanındaki mevkîdir.

Kim bu davetin yoluna girmek isterse, bilsin ki; (vizaret) bakanlık ondan gitti.

İmaret ondan gitti... Mal, para ondan gitti...

Dünyalık bir mevkî ondan gitti...

Ona bunlardan daha değerli olan kaldı; ona, Celal ve ikram sahibi Rabbinin rızası kaldı.

Yüce Allah Müzzemmil Suresinin 5. ayetinde buyuruyor ki: "Ey Peygamber, biz sana ağır bir söz indireceğiz!"

Hiç kuşku yok ki, bu davetin yolu çok zor.

Bu davetin yolu çiçeklerle, güllerle döşenmiş değil. Şüphesiz bu yol, cesetlerle dolu...

Hayır! Şüphesiz bu yol cesetlerle, kafatasları ile dolu...

Bu yol kanlarla süslenmiş, güllerle ve fesleğenlerle süslenmiş değil.

Hiç kuşku yok ki, bu davetin yolu zor...

İşte bu düşüncemiz ve mütalaa etmemiz gereken ikinci mana...

Erişmemiz için uğraşmalıyız;

Hicret-i Şerife'nin son ufkuna erişmemiz için uğraşmalıyız.

Ebediyen tek başına makama götürmez...

Makama götürmez, mevkîye götürmez...

Asla ve kat'a onu tek başına bu yeryüzünde liderliğe götürmez...

Ancak o, ağır bir söz yüklenecek, ağır bir mücadeleyle katlanacak, ağır bir yoldan geçecek...

Muhammed'in (sav) nefsinin hazırladığı şey bizim de hazırlanmamız için ki; böylece onun (sav) hicretini kutlamaya layık kimselerden olabilelim.

Peygamber (sav) cihadda Ümmetine örnektir, bu sebeptendir ki;

Peygamber, kavminin helakı için dua etmeyi seçmemiştir.

Allah'ın, kendisine bir anda verebileceği bir zafer için de dua etmeyi tercih etmemiştir...

Ancak, cihad yolunu seçti; çünkü o (sav) o gün kolay, basit bir zafer kazansa idi, onun (sav) ümmetine ondan sonraki nesillere kim böyle kolay zafer verecekti?

(<http://www.pressmedya.com/manset/9494/seyyid-ku-tubun-mahkeme-konusmasi.html>)

Ramazanı Beklerken

Hayriye BİCAN

Hayat bir yolculuk. Bulunulan noktadan, bu andan ötelere doğru bir gidiş. Aralıksız geçen zaman içinde akıp gidiyor hayat. Günler, haftalar, aylar bu yolculuk için ayarlanan araçlar aslında. Hızla akan bir uzay gemisi gibi zaman, ömrü/insanı alır götürür sona/sonsuza doğru. Zamana ruh veren Rabb'in yolunu, gönülden boyun eğerek takip edenler, hayatı "Ramazan Yolculuğu'na" dönüştürmek için çabalarlar. Müslüman'ca yaşamdaki yegâne hedef Rabbe kul olmayı başarmaktır. Şehr-i Ramazan kulluğun, kurtuluşun manifestosu olan ve yaşam ilkelerini ortaya koyan Kur'an-ı Kerim'in indirildiği aydır. Şehr-i Ramazan'ın kalbi Kur'an'dır. Ramazan gönüllü Mü'minler her adımda Kur'an mihverli bir hayata taliptirler. Su gibi akan vakit Şehr-i Ramazan'a doğru yaklaştıkça âlemdaki her şey, yer ve gök uçsuz bucaksız boyutlarıyla ruhları sılaya davet eder, bir kez daha.

Gök kubbe'de binlerce yıldızın arz-ı endam ettiği mehtapta gözler sadece hilali izler. Aşığın maşukuna olan özlem ve iltifatından daha özel bir ruh haliyle, hilali gözler mü'min yürekler. Şehr-i Ramazan özlemi düşer yüreklerle. İncecik yay kavisıyla başlayan hilal, an be an dolarak nurdan hâlelerle genişler. Dolunay/Bedir olduğunda ay yarılanmıştır artık. Zirveye ulaşan kamer yavaş yavaş azalmaya, eksilmeye başlar. Ramazan ruhlu insanlar, kamerin dünya etrafındaki her bir turunu heyecanla bekler. Hac günlerinden sonra senenin ilk ayı olan muharremden sonra Rabbim, Ramazan'a ulaştır diye yakararak özlemle beklerler tüm mü'minler. Rebiul evvel, Cemaziyel ahir, Receb ve Şaban derken Şehr-i Ramazan'ın hila-

linin semada süzülüşüne şahit oluruz, sevinçle. Ramazan iklimine adım atmanın mutluluğu yüzlere yansır. Yürekler pır pır ederken yaşam heyecanla hareketlenir. Rabbe kul olma azmi tüm zorlukları unutturur insana. Ramazan coşkusu, mü'mine paylaşmayı, yardımlaşmayı, zorlukları omuzlayarak hafifletmeyi ve azaltmayı öğretir. Ne güzel bir öğretmen ne güzel bir dosttur, Şehr-i Ramazan.

Bugün bir arkadaşımın kızı, "Anne, Ramazan ne zaman başlayacak?" diye sordu. Gözleri ıslıl ıslıl parlayan bu sevimli çocuğa; neden dedim bu kadar heyecanlısın? "Ramazan-ı çok seviyorum ve Ramazan'da çok mutlu oluyorum." diye cevap verdi. Ayrıca oruç tutmayı da çok sevdiğini ve özlediğini de ekledi. Evet, işte böyle. Minik bir

yürekteki bu heyecan tüm İslam Âleminde aynı şekilde atmakta. Pır pır uçuşan duygular Rabbin huzurunda secdeye varmakla dinginleşir. Ruhlar yükseliş yaşarken, gönüller huzur bulur. Yaşam alanları Kur'an ile bahşedilen sekinet iklimiyle dolup taşar. Modern zamanların yıkıcılığına rağmen bulvarlarda İslam'ın serinletici atmosferinin izleri görülür. Şeytanın işgal ettiği alanlar, rahmet meleklerin inişiyle derin nefesler olarak canlılığın zevkini tadarlar.

Hac günleri, bayram günleri ve Cuma günü gibi, Ramazan günleri de seçilmiş anlardır. Şehr-i Ramazan, zamanı temizleyen ve zamanın ruhunu yeniden inşa eden, ruhlara can katan şerefli bir zaman dilimi, hiç şüphesiz. Şehr-i Ramazan hilali bir kez daha semada gözüktü, şükürler olsun. Ramazan hilali, modern zamanların hızının ve hazzının gadrine uğrayarak "fast"e kurban giden ruhun yeniden fitratla buluşmasına vesile olmak için bir kez daha sema üzerine tefrif etti, elhamdülillah. Seküler zamanların üzerimizde bıraktığı kirleri silmek için bir kez daha göz kırptı, hayatlarımıza. Gözünüz aydın, gönlünüz aydınlık olsun. Ömür boyu bu tazeliği ve dinçliği yaşamak için, Ramazan hilalinin gölgesini tüm zamanlara yaymak lazım. Şehr-i Kur'an olan Ramazan'ın hayatımıza cennet meltemleri sunması için, Kur'an ile arkadaş olmak lazım. Hayat kitabımızla gönüldeş olmazsak, ruhumuzun nefes alması mümkün olmaz. Kur'an okumalı, emirlerini anlamalı ve hayatımızda tatbik etmeliyiz ki yaşantımıza Ramazan'ın ruhlara sekinet katan rahmet kapılarını aralayalım.

Şehr-i Ramazan yaklaşırken, duyguların da bu bereket iklimine doğru aktığını hissediyor insan. Sözler dönüp dolaşıp Şehr-i Ramazan üzerinde kilitleniyor. Modern zamanın işvasıyla sıkılan, sıkıştırılan ruhlarımızın nefes alması gerektiğini hissediyoruz. Ruhlara hakka kul olmanın özgürlüğünü hakıyla yaşatamadığımızın sıkıntısı dertlendiriyor bizi. Maddemize gösterdiğimiz ilgiyi, manamızdan esirgediğimizi anlıyoruz. Hakıyla anlayıp, tefekkür etmemiz gerektiğini hatırlıyoruz. Bu hal içinde nedamet nidalarıyla Rabbe yalvarırken, göğe çevrilen bakışlar Ramazan hilalinin muştusuyla seviniyor. İşte bu hilal hayrı müjdeliyor. Sanki bu hilal semaya daha çok yaklaşıyor, çünkü o Şehr-i Ramazan'ın hilali. Kadife gökyüzünde yıldızlar silikleşiyor, hilal tüm albenisiyle gözleri dolduruyor, gönülleri doyuruyor. İnsan göğe merdiven kurup hilalle kucaklaşmak istiyor, adeta. Hatta rahmetin müjdecisi olan bu hilali kucaklayıp sokaklarda taşıyarak, elden ele her eve ulaştırmak geçiyor insanın içinden. Evet,

şu anda sanki çocuklar hilalden yaptıkları balonlarla sevinçle çığlıklar atarak dolaşıyorlar, etrafta. Her yanı sevinç haykırıları kuşatmış. Bak görüyor musun, işte bu Ramazan hilali, rahmet ayı başladı, diyorlar. Gaflet ehli olan gönülleri uyarıp, uyandırıp hakikat ışığını işaret ediyorlar.

Şehr-i Ramazan'ın hilali, müjdeliyor ve yön gösteriyor, tüm İslam âleminde. Mekke ve Medine'deki çocuk gökyüzüne bakıyor ve hilali gözlüyor. Kudüs'te, Bağdat'ta, Şam'da, Kahire'de, Tahran'da, İslamabat'ta, Kabil'de, İstanbul'da, Ankara'da da çocuklar aynı hilali gözlüyor. Hindistan'da, Çin'de, Malezya'da, Endonezya'daki çocuklar da aynı hilali seyrediyor. Afrika'daki, Avrupa'daki, Amerika'daki çocuklar da hep o hilale göz dikiyorlar. Yeryüzündeki tüm gözler o hilali izliyor. Çünkü muştularla dolu zaman dilimine adım atmak arzusuyla çok heyecanlılar. Başlangıcı rahmet, ortası mağfiret, sonu da kurtuluş olan bir mübarek vakte ulaşmak için, beklemedeler. Ve bu ânı zamanın Rabbinin öngörüsü altında kuşatmak için sabırsızlanıyorlar.

Her görüldüğünde İnsanoğlunu sevindiren hilal, sözlükte; yüksek sesle haykırmak, ortaya çıkmak, parlamak ve sevinmek anlamlarına gelir. Zaten öyle değil mi, özellikle Ramazan hilali söz konusuysa, onu gören herkes heyecanla, sevinçle çığlıklar atar. Herkes birbirini müjdeliler. Şehr-i Ramazan'ın başlangıcıyla tebrikleşilir, karşılıklı dualar edilir, şükürler edilir, Âlemlerin Rabbine. Peygamber Efendimiz(s.a.v) hilali görünce şöyle dua ederdi. "Allah'ım! Şu yeni hilali bize iman, İslam, güvenlik, bereket ve esenlik içinde mübarek eyle. Ey hayır ve rühd hilali! Senin de bizim de Rabbimiz Allah'tır, bize hayır ve uğur getir." (Tirmizi)

Kur'an'ın inzal olmaya başladığı Şehr-i Ramazan oruç ile müzeyyendir. "Ramazan ayı, insanlara yol gösterici, doğrunun ve doğruyu eğriden ayırmanın açık delilleri olarak Kur'an'ın indirildiği aydır. Öyleyse sizden ramazan ayını idrak edenler onda oruç tutsun..." (Bakara-185)

Ramazan ayının alâmetifarıkası oruçtur. Oruç bu ay için farz kılınmıştır. Oruç için tahsis edilen bu ay çok şerefli bir aydır. "Ey İman edenler! Oruç sizden önce gelip geçmiş ümmetlere farz kılındığı gibi size de farz kılındı. Umulur ki, korunursunuz." (Bakara-183)

Ramazan ayının faziletlerinden birisi de içinde bin aydan daha hayırlı olan kadir gecesinin bulunmasıdır. Kur'an'ı Kerim bu mübarek gecede indirilmeye başlanmıştır. Kıymet anlamına gelen ka-

dir kelimesi hayatı anlamlandıran çok önemli bir mefhumdur. Eğer Kur'an hayatımıza yön vermeseydi hiçbir şeyin değeri kalmazdı. Şükürler olsun ki Rabbimiz Kur'an'ı Kerim'i, Resul-i Ekrem'e inzal ederek bizi karanlıklarda boğulmaktan kurtarmıştır. "Biz onu(Kur'an'ı) Kadir Gecesinde indirdik. Kadir gecesinin ne olduğunu sen bilir misin? Kadir gecesi bin aydan hayırlıdır. O gecede, Rablerinin izniyle melekler ve ruh, her iş için iner dururlar. O gece, esenlik doludur. Ta fecrin doğuşuna kadar." (Kadir Suresi

Kur'an'ı Kerim'de adı geçen ve değerine vur-gu yapılan tek aydır, Şehr-i Ramazan. Her Ramazan iklimine girdiğimizde, çok önemli bir zamana ulaşıyoruz. Rabbimizin bize ikramı bu zamanlar. Aslında zamanın, her günün, her ayın, her yılın Rabbi olan Allah'ın kullarıyız. Ömrün de âlemlerin de maliki yüce Rabbimiz. Her an Rabbin nezdinde kıymetli. Biz de kesintisiz bir kulluk performansı sergilemeliyiz, kesinlikle. Bu durumda Şehr-i Ramazan, zamanın Rabbinden bize çok değerli bir lütuf, öyle değil mi? Kulları daha çok kazansın diye çok geniş imkânlar alanı olarak özel bir ay seçmiş. Bunun kıymetini bilmek gerekir. Akıl tutulmalarının yaşandığı, hak ile batılın bir birine karıştığı şu günümüzde bu daha da önem kazanıyor. Zamanın zilletine karşı uyanık kalmak için Kur'an ve Sünnet'in aydınlığında hakka doğru adımlarımızı kuvvetlendirmeyiz. Zamanın fitnesine karşı Rabbimizin bizler için açtığı sıratı müstakime yönelerek, Rabbimizin rahmetine sığınmalıyız. Büyük bir ikram olan Ramazan ayını gecesi ve gündüzüyle amel-i salih'lerle ihya ederek kurtuluş kapılarını aralamalıyız.

Şehr-i Ramazan sabır, rahmet, mağfiret ve bereket yüklüdür. Oruç için tahsis edilen bu kıymetli ay tüm mü'minleri heyecana ve coşkuya, rabbe kul olma coşkusuyla ulaştırır. Ramazan; çok sıcak günde güneşin taşı toprağı çok ısıtması sebebiyle burada yürüyenin ayaklarının yanması anlamındadır. Bu anlamıyla tabi ki bir zorlukla mücadelenin eğitimine vurgu vardır. Aynı zamanda Ramazan; yaz sonunda yağıp yeryüzünü tozdan temizleyen yağmur anlamına da gelmektedir. Bu da bize Ramazandaki tüm amel, itaat ve güzel uğraşların ruhun ve nefsin temizlenmesi için fırsatlar olduğuna işaret eder. Öyleyse Müslümanlar olarak bu rahmet mevsimini en güzel şekilde ihya etmek için çaba sarf etmeliyiz. Her anını Rabbin rızasına uygun olarak değerlendirmeliyiz.

Şehr-i Ramazan tövbe ve istiğfar fırsatı için de çok uygun bir zaman dilimidir. Maddi kirlerden su ve sabunla temizlenen insan, manevi kirlerinden

de istiğfarla kurtulur. Hataları fark ederek, yanlışlıklardan pişmanlık duyan her kul tövbe ve istiğfarla Rabbine sığınmaktan başka bir yol bulamaz. Gündüzü oruçla, gecesi namazla ihya edilen Ramazan ayı sahibine sadece hayır getirir. Bu hayrın tümüne ulaşmak için şehr-i ramazan'ı planlamak ve bugünlere özel amel ve faaliyetler çizelgesi yapmak, Rabbimizin razı olacağı oruç kıvamını yakalamakta bize yardım edecektir. Muhasebe ve tefekkürü çoğaltarak Ramazan merdivenlerinde başarıyla yükselmenin çabasında olmalıyız. Her gün için bir prensip belirleyeceğimiz gibi, onar günlük bölümler şeklinde de bir plan yapmamız mümkün. Bu on gün içerisinde Ramazan bana nasıl şahadet etti? Amaçladığım hedefe ulaştım mı? Gibi ciddi bir sorgulama içinde olan insan, bu mübarek ayın her saniyesini Allah'ın rızasına uygun geçirmenin derdine düşer. Kur'an okumanın ve o konuda tefekkür etmenin lezzeti insanı kötülüklerden uzaklaştırarak Rabbin rızasına ulaştırır.

Şehr-i Ramazan'ı planlamak bizi boş ve faydasız aktivitelerden koruyarak, bizde günahlardan korunma ahlakını geliştirecektir. Amellerimizi eda etmekte ve sorumluluklarımızı yerine getirmekte bize anlam katarak yardımcı olacaktır. Böylece hayır ve hasenatlarımızı artırmak için güzel bir çabanın peşinde olacağız. Farzları itinayla eda ederken, nafil ibadetler de kulluk derecelerimizin yükseltmesi için dua ederken, insanlık için faydalı bir fert olmak ta ilk sıradaki hedeflerimizden olacak. İlk on günde tövbe ve istiğfar ile temizlenmeyi, ikinci on günde ibadet ve taatlerde sabırlı ve devamlı olmayı prensip edinerek, bu ahlaki hayatımızın her anına uygulamak için bir eğitim ve alıştırma süreci olarak ta değerlendiriliriz. Son on günü de doğduğumuz gün gibi tertemiz ve bağışlanmış olarak yola devam etme şuuruyla hayata haktan yana yön vermeyi hedefleyebiliriz, Allah'ın izniyle.

Şehr-i Ramazan'ın son on gününde daha dikkatli olarak, dünyevi meşgalelerden sıyrılarak kulluk şuuruna varmak için çalışmalıyız. Bu bağlamda teravih namazları kula keskin bir dirilme ve direnme gücü katar. Bin aydan daha hayırlı kadir gecesini de kaçırmadan, hakkıyla ihya etmek için de bu son on geceyi, sevabını sadece Rabbimizden bekleyerek salih amellerimizi çoğaltırsak kurtuluşa ulaşanlardan oluruz, inşallah. Peygamber Efendimizin sünnetine uyarak, bu mübarek ayın son on gününü itikâf ile geçirmek çok güzel olur. Nebevi metodu izleyerek, Peygamber Efendimizin ahlakıyla ahlaklanmak adına bizim için güzel bir fırsat olacaktır.

Ramazan Risalesi

Ubeydullah TOPRAK

Ramazan ayı büyük bir heyecan dalgasıyla bir kez daha çaldı kapımızı. Rabbimize ne kadar şükretsek azdır. Bununla beraber,

bilemiyoruz, Allah'ın bu lütfu, imanımızı artırmaya mı vesile olmaktadır, isyanımızı mı? Her geçen sene, ramazan ayı ile ilgili çok değişik söylemler geliştirilmekte, bir tür nevezuhur ramazan edebiyatı yapılmakta. Allah'a yaklaşma ayı olan veya olması gereken Ramazan'ın, özellikle belli hassasiyetleri taşıdığı(!) inanılan belediyeler eliyle; Eğlence, şenlik, festival ayı olarak algılanması ve bu mübarek ayın, eğlence ile birlikte anılmasına sebep olunması, biz Mü'minleri rahatsız etmesi gereken bir durumdur.

Ramazan'ın, imana sevk etmeyen edebiyatını yapmaktan Allah'a sığınarak, bu mübarek ayın nasıl ihyâ edilmesi gerektiği, bu yazımızın konusu olacaktır.

Ramazan, Arapça bir kelimedir. Ramazan kelimesinin sözlük anlamında; temizlik, yanmak ve keskinlik anlamları vardır. Ramazan ayında oruç ve diğer ibadetlerle Allah'a yönelen mü'minler, günahlarından temizlenir, arınır, bilinçlenir, iman ve ahlâk bakımından keskinleşir, kuvvetlenir.¹

Ramazan rahmet, mağfiret ve bereket ayıdır. Ramazan ayının rahmet, mağfiret ve bereket ayı olduğunu ve bu ayın özelliklerini Peygamberimiz,

ashabına yaptığı şu konuşmada veciz olarak şöyle ifade etmiştir: Sahabeden Selman el-Farîsî (r.a.) anlatıyor: Allah'ın elçisi Hz. Muhammed, Şâ'ban ayının son günü bize bir konuşma yaptı ve şöyle buyurdu: "Ey insanlar! Bereketli ve büyük bir ayın gölgesi üzerine düşmüştür. Bu öyle bir ay ki, onda bin aydan daha hayırlı olan bir gece vardır. O öyle bir ay ki, Allah o ayda oruç tutmayı farz kılmış, gecelerini nafile ibadetle (teravih namazı) ile geçirmeyi teşvik etmiştir. Kim Ramazan ayında hayır işlerse, Ramazan ayı dışında farz bir ibadeti yapan kimse gibi sevap kazanır. Kim Ramazan ayında bir farzı eda ederse, Ramazan ayı dışında yetmiş farzı eda eden kimse gibi sevap kazanır.

Ramazan ayı sabır ayıdır. Sabrın sevabı ise cennettir. Ramazan, yardım etme ve ihsan da bulunma ayıdır. Bu ayda mü'minin rızkı artar. Kim bu ayda oruç tutan bir mü'mine iftar yemeği verirse bu, günahlarının bağışlanması ve cehennem ateşinden azat olmasına vesile olur,

Ramazan ayında dört şeyi çok yapın. Bunlardan ikisi ile Rabbinizi razı edersiniz. Diğer ikisine ise sizin ihtiyacınız var. Rabbinizi razı edeceğiniz şeyler; kelime-i şahadet ve tövbe-i istiğfar'dır. Sizin muhtaç olduğunuz iki şey ise, Allah'tan cenneti ister, cehennemden O'na sığınırsınız. Kim oruç tutan bir mü'mine su ikram ederse, Allah da onu benim (Kevser) havuzumdan içirir. Bu havuzdan içen cennete girinceye kadar bir daha susamaz."

iftar verdiği kimsenin oruç ile kazandığı kadar sevap kazanır, oruç tutanın sevabında da eksilme olmaz.” Sahabe, “Ey Allah’ın elçisi! Hepimiz iftar verecek güce sahip değiliz ki” dedi. Bunun üzerine Hz. Peygamber, “Allah, bu sevabı bir tek hurma veya bir bardak su veya bir içimlik süt ikramı ile de verir” buyurdu. (Konuşmasına şöyle devam etti): “Ramazan, evveli rahmet, ortası mağfiret ve sonu cehennem ateşinden kurtulma ayıdır. Kim bu ayda işçisinin/hizmetçisinin işini hafifletirse, Allah onu bağışlar ve cehennem ateşinden azat eder. (Ey insanlar!) Ramazan ayında dört şeyi çok yapın. Bunlardan ikisi ile Rabbinizi razı edersiniz. Diğer ikisine ise sizin ihtiyacınız var. Rabbinizi razı edeceğiniz şeyler; kelime-i şahadet ve tövbe-i istiğfardır. Sizin muhtaç olduğunuz iki şey ise, Allah’tan cenneti ister, cehennemden O’na sığınırınız. Kim oruç tutan bir mü’mine su ikram ederse, Allah da onu benim (Kevser) havuzumdan içirir. Bu havuzdan içen cennete girinceye kadar bir daha susamaz.”²

‘Evveli rahmet, ortası mağfiret ve sonu cehennem ateşinden kurtulma ayı’ olan Ramazan ayında; öncelikle farz-ı ayn olan orucu tutmak emredilmiş, bunun yanı sıra; Hilali gözetlemek(Ru’yet-i hilal), teravîh ve gece namazı kılmak, itikâfa girmek, mukabele okumak, sadaka vermek, dua etmek ve sahura kalkmak tavsiye edilmiştir. Bu emir ve tavsiyelerden belli başlılarını zikredelim:

1) HİLÂLİ GÖZETLEMEK (RU’YET-İ HİLÂL):

Kur’an-ı Kerim’de: “(O sayılı günler) Ramazan ayıdır ki, Kur’an o ayda indirilmiştir. (O Kur’an ki) İnsanlara hidayettir. Öyle ise içinizden kim o aya (Ramazan’a) erişirse onu (orucunu) tutsun”(Bakara,185) hükmü beyan buyrulmuştur. Görüldüğü gibi oruç ibadetinin Ramazan ayında “Farz” olduğu kat’i nass’la sabittir. Bu durumda; o aya girilip, girilmediğinin nasıl tespit edileceği önemlidir.

Resûl-i Ekrem (sav)’ın: **“Hilâli görmekle oruç tutun ve yine hilâli görmekle bayram edin. Eğer hava bulutlu olduğu için hilâli göremezseniz, şa’ban ayının günlerini otuz tamamlayınız”**³ buyurduğu bilinmektedir. Hanefî âlimleri: “Şaban ayının yirmi dokuzuncu günü; akşamüzeri gurub vaktinde, insanların hilâli gözlemeleri vacibtir. Hilâli görürlerse, ertesi gün Ramazan ayı orucuna başlarlar. Eğer hava bulutlu

olduğu için hilâli göremezlerse, şa’ban ayını otuz güne tamamlarlar”⁴ hükmünde ittifak etmiştir.

Astronomi âlimlerinin; ayın hareketlerini esas alarak yaptıkları hesaplara itibar edilerek, Ramazan ayına başlanılmaz. İslâm uleması, astronomi ilminin sonuçlarını inkâr noktasında değildir. Ancak hilâl’in gözlenmesi nass’la sabit olan bir ameldir. Nitekim Hanefî âlimleri, bunun “Vacib” olduğuna kaildir. İmin ilerlemiş olması, herhangi bir “Vacib”i ortadan kaldırmaz. Kaldı ki; gözle görmenin kalbe vereceği kat’i azimle, “Takvim yaprağına” bakmak arasında korkunç bir fark mevcuttur.

Lâik olan (Yani din ile dünya işlerini ayrı mütalâa eden) devletler; Ramazan ayının girişini ve bayram’ı ilân etme hakkına haiz değildirler. Zira bu İslâmî bir meseledir. Onların bu konuda “Velâyet” hakkı yoktur. Velev ki, ilân etseler dâhi, hükmen geçerli değildir!.. Zira “Velâyet” hakkı; bey’at sonucu ortaya çıkan bir hadisedir. Hâlbuki Laik devlet; hangi dinden olursa olsun bütün vatandaşlarını eşit kabul etmek zorundadır. Nasıl Hristiyan ve Yahudilerin “Bayram” günlerini ilân etmiyorsa; Müslümanların “Bayram” günlerini de ilân edemez. Ettiği takdirde; vatandaşlar arasında eşitliği bozmuş ve “Din İstismarı” yapmış olur!..⁵

2) ORUÇ TUTMAK:

Bakara suresinin 185. ayetinde: “O Ramazan ayı ki, Kur’an o ayda indirildi. İçinizden kim bu

2 İbn Huzeyme, Beyhakî, İbn Hibbân, bk. Münzirî, et-Tergîb ve’t-Terhîb, II, 94-95

3 Buhari, Savm, II; Müslim, Siyam, 19, H. No: 1081

4 Esad Muhammed Es-Sağirci, Delilleriyle Hanefî Fıkhi, Sh:358-360, Polen Yayınları, İstanbul, 2009

5 Yusuf Kerimoğlu, Emanet Ve Ehliyet (İslam İlmihali), c.1, Sh: 412-414, Misak Yayınları, Ankara, 2006

aya ulaşırsa oruç tutsun" buyrularak, orucun Ramazan ayında tutulması emredilmiştir. Ramazan orucu, Bakara suresinin 183-185. ayetlerinin inmesiyle hicretin ikinci yılında Bedir savaşı öncesinde Şâ'ban ayında farz kılınmıştır.⁶

Oruç; Farsçadan Türkçeye geçmiş bir kelimedir. Kelimenin aslı "Roze"dir. Bu kelime Türkçeye önceleri "Oruze" (Günlük) olarak geçmiş, daha sonra "Oruç" halinde kullanılmaya başlanılmıştır. Arapça karşılığı savm veya siyam'dır. "Savm" kelimesinin lügat manası: Yeyip-içmekten kendini tutmak, imsak, hareketsiz kalmak ve her şeyden el-etek çekmektir.⁷ İslâmî istilahta: "İkinci fecirden (fecd-i sadıktan) itibaren güneşin gurûbuna kadar; yemekten, içmekten, cinsi münasebetten ve orucu bozan diğer şeylerden, Allahu Teâlâ (cc)'ya kulluk niyeti ile nefsi men etmeye"⁸ verilen isimdir. Malum olduğu üzere, oruç; yalnız bedenle yapılan ibadetler cümlesindendir. Dolayısıyla her mükellefin nefsi için "farz-ı ayn"dır. Resûl-i Ekrem (sav): "Bir kimse, başka bir mükellefin yerine oruç tutamaz. Yine bir kimse, başka bir mükellefin yerine namaz kılamaz"⁹ hükmünü beyan buyurmuştur. Zira oruçta; sürekli olarak kötülüğü emreden "Nefs-i Emmare'yi" kahretme söz konusudur.

Resûl-i Ekrem (sav)'in: **"Oruç insanı cehennem ateşinden koruyan bir kalkandır; tıpkı sizi harpte ölüme karşı muhafaza eden bir kalkan gibi"**¹⁰ buyurduğu bilinmektedir. Malûm olduğu üzere oruç; mükellefi her türlü şehvetten alıkoyan ve ihlâsı artıran bir ibadettir. Açlığa, susuzluğa ve nefsin diğer arzularına boyun eğmemek ve direnmek açısından da oldukça önemlidir. Allahu Teâlâ (cc)'ya iman eden ve O'nun uğrunda cihada karar veren mü'min oruç ibadeti ile kuvvetli bir iradeye sahip olur. Hicrî Takvim; ayın hareketlerine göre değiştiği için, her yıl diğerine nispetle on veya onbir gün önce gelir. Dolayısıyla insan bazen (-30) derecede, bazen de (+40) derecede oruç tutar. Bu bir anlamda mükellefin "Dondurucu bir soğukta ve kavurucu bir sıcakta dahi, Allahu Teâlâ (cc)'nın emirlerine uymaya hazırım" taahhüdünde bulunmasıdır. Ayrıca bir ay süre ile nefsinin bütün şehvetlerini terk etmesi oldukça önemli bir hadisedir.¹¹

6 Geniş bilgi için bak: TDV İslam Ansiklopedisi, 'Oruç' Maddesi, c.33, Sh:417 ve devamı, İstanbul-2007

7 İbn-i Abidin, Reddû'l Muhtar Ale'd Dürri'l Muhtar , C: 4, Sh: 228, İstanbul, 1983

8 Esad Muhammed Es-Sağirci, Delilleriyle Hanefi Fikhi, Sh:351

9 İbn-i Hümmam, Fethû'l Kadir, c: 2, Sh: 85. Beyrut , 1315,

10 Sünen-i Nesai, K. Savm:43, c:4, Sh:167, Çağrı Yay. İst: 1401

11 Yusuf Kerimoğlu, Emanet ve Ehliyet (İslam İlmihali), c.1, Sh:406

Resûl-i Ekrem (sav)'in: "Oruç bir kalkandır. Oruçlu kem (kötü) söz söylemesin. Oruçlu, kendisiyle itişmek ve dalaşmak isteyeneye iki defa "Ben oruçluyum" desin. Ruhum yed-i kudretinde olan Cenab-ı Hakk'a yemin ederim ki; oruçlu ağzın (açlık) kokusu, Allah indinde misk kokusundan daha temizdir. Cenab-ı Hak (cc) buyurmuştur ki; "Oruçlu kimse benim (rızam) için yemesini, içmesini, cinsi arzusunu bırakmıştır. Oruç doğrudan doğruya bana edilen (riya karışmayan) bir ibadettir. Onun (sayısız) ecrini de doğrudan doğruya ben veririm. Hâlbuki başka ibadetlerin hepsi on misliyle ödenmektedir"¹² buyurduğu bilinmektedir.

3)TERAVİH NAMAZI:

Teravîh, Ramazan ayına mahsus olmak üzere yatısı namazından sonra kılınan nâfile bir namazdır. Hz. Peygamber Ramazan'da birkaç gece teravîh namazı kıldırması, sonra da farz kılınır endişesiyle bırakmış¹³, fakat "Kim Ramazan'ın faziletine inanarak ve sevabını Allah'tan bekleyerek teravîh namazını kılsa, geçmiş günahları bağışlanır."¹⁴ buyurarak Müslümanları bu namaza teşvik etmiştir.

Bir başka hadis-i şerifte teravîh namazı kılmanın önemi ve sünnet olduğu şu şekilde ifade edilmiştir: "Allah Ramazan ayında oruç tutmanızı farz kıldı. Ben de Ramazan gecelerinde kıyam etmenizi (teravîh namazı kılmanızı) sünnetim olarak teşvik ettim. Kim inanarak ve sevabını Allah'tan umarak ihlâs ile oruç tutar ve kıyam ederse (teravîh namazını kılsa) annesinden doğduğu günkü gibi günahlarından temizlenir."¹⁵

Rivayetler Hz. Peygamber'in teravîh namazını oldukça uzun tuttuğunu ve Ramazan gecelerini de ibadetle geçirdiğini göstermektedir.¹⁶

Hanefilere göre, teravîh namazı 20 rekât'tır ve sünnet-i müekkededir. 20 rekât sayısı, Hz. Ömer (r.a)'in uygulamasına dayanır. Hz. Ömer, Sahabeyi Ubey İbn Ka'b'ın imamlığında bir araya toplayarak 20 rekât olmak üzere teravîh namazını

12 Sahih-i Buhari Muhtasarı Tecrid-i Sarih, Çeviri ve Tahrir: A. F. Kocaer, Sh:313, Hüner Yayınları, İstanbul,2003

13 Mâlik b. Enes, Muvatta, Salât fi Ramazan 1; Buhârî, Salâtu't-terâvih 1, Cum'a 29, 5; Müslim, Musâfirîn, 177; Ebû Dâvûd, Salât 318; Nesâî, Kiyâmu'l-leyl 4.

14 Buhârî, İmân 37; Müslim, Musâfirîn 173, 174; İbn Mâce, İkâmet 173, Siyâm 3, 39, 40; Ebû Dâvûd, Ramazan 1; Tirmizî, Savm 1; Nesâî, Kiyâmü'l-leyl 3, Siyâm 39, 40, İmân 31, 32.

15 Ahmed b. Hanbel, Müsned, I, 191. İbn Mâce, İkâmet 173; Nesâî, Siyâm 40.

16 Zeynep Şahin, Günler İle İlgili Hadisler, Sh:96, Basılma-mış Yüksek Lisans Tezi, İstanbul-2007

kıldırılmış ve Sahabeden hiç kimse de buna itiraz etmemiştir. Bu durum, onların bu konuda bildikleri bir şeyin olduğunu gösterir. Sahabenin bu şekilde Hz. Ömer'in yaptığını güzel görerek muvafakat etmeleri, onların bu konudaki icmalarını göstermektedir. Âlimler bu hususta Hz. Muhammed (s.a.v)'in şu hadisine göre hareket etmişlerdir: "Benden sonra benim sünnetimden ve râşit halifelerin sünnetinden ayrılmayın."¹⁷

Diğer yandan Abdullah b. Abbas (r.a)'ın Ramazan ayında teravih namazını yirmi rekât olarak kıldığı ve arkasından da üç rekât vitir namazını kıldığı rivayet edilmiştir. İmam Ebu Hanife'ye Hz. Ömer (r.a)'ın bu hususta yaptığı uygulama sorulunca, şöyle demiştir: **"Teravih namazı hiç şüphesiz müekked bir sünnettir. Hz. Ömer, bu namazın cemaatle ve yirmi rekât kılınmasını şahsi bir içtihağı ile yapmadığı gibi, bir bid'at olarak da emretmemiştir. O, kendisinin bildiği şer'î bir esasa ve Hz. Muhammed (s.a.v)'in bir vasiyetine dayanarak böyle yapmıştır."**¹⁸

Hiz. Muhammed'in teravih namazını sekiz rekât olarak kıldığı yönünde rivâyetler de bulunmaktadır. Bunların başında, Hz. Aişe Validemizin, "Hz. Peygamber, ne Ramazan'da ne de Ramazan dışında 11 rekâtta(8 teravih artı 3 vitir) fazla kılmazdı."¹⁹ rivayeti gelmektedir. Bu rivayet ve benzeri delillerden hareketle, teravih namazını 8 rekât kılan Müslümanlar da kınanmamalıdır.

Memleketimizde Teravih namazı, diğer namazlara nispetle biraz seri kılınır. Ama bu, harflerin mahreci anlaşılmayacak şekilde bozuk bir telaffuzla kılınabilir anlamına gelmemelidir. Teravih namazı kılınırken, ister kısa sureler okunsun isterse de hatim takip edilsin, ayetlerin tertil üzere okunması ve namazın da ta'dîl-i erkâna riayet edilerek kılınması/kıldırılması gerekir. Yoksa yarış yapar gibi çok süratli bir şekilde ayetleri okumak, rükû ve secdeleri verip veriştirmek kat'iyen doğrudur.

Maalesef, son senelerde halk arasında "jet imam" tabir edilen kimseler türemiştir; teravih namazının ciddiyetine ve sıhhatine dokunacak manzaralar sergilenmektedir. Mü'minler, bu hususta temkinli davranmalı; teravih namazında ayetlerin tertil üzere okunmasına ve ta'dîl-i erkânın gözetilmesine dikkat etmelidirler.

¹⁷ Tirmizî, İlim, 16; İbn Hanbel, IV, 126

¹⁸ Et-Tahtavî, Haşıye, 334, Mevsili, el-İhtiyar 1/68; Muhammed Said es-Sağarcı, el-Fıkhu'l-Hanefi, 225-226.

¹⁹ Buhari, menakib 23; Müslim, fazail 77

4) MUKABELE OKUMAK VE HATİM YAPMAK:

Rasûlullah (sav), Ramazan'da her zamankinden daha fazla Kur'an ile meşgul olmuştur. Zira Allah onu bu ayda indirmiştir. Ramazan'ın her gecesinde Hz. Peygamber Cebrail ile birlikte karşılıklı Kur'an talimi (mukabele) yapmış ve her Ramazan'da Kur'an'ı baştan sona hatmetmiştir. İbn Abbas rivayet ettiği bir hadiste bunu ifade etmektedir: "...Cebrail, Ramazan'ın her gecesinde Hz. Peygamber ile buluşur, (karşılıklı) Kur'an okurlardı. Bundan dolayı Nebi (s.a.), Cebrail (a.s.) ile buluştuğunda esmek için engel tanımayan bereketli rüzgârdan daha cömert davranırdı."²⁰ Allah Rasûlü'nün vefat ettiği sene bu Kur'an arzının iki defa gerçekleştiği haber verilmektedir.²¹

Mutluluk vericidir ki, Ramazan ayında hatim indirmek, mukabele okumak halkımız arasında yaygındır. Ancak anlamadan sadece teberrüken yani sevap kazanmak için okuma hâkimdir. Kimileri, asıl olan okumaktır, çünkü Kur'an okumak da ibadettir, anlaşılın veya anlaşılmasın hükmü değiştirmez, okuyan sevap kazanır, demişlerdir. Asıl olan ise, Kur'an'ı anlayarak -anlamaya çalışarak- okumaktır. Nitekim Kur'an'da: **"Kendilerine kitap verdiğimiz kimseler kitabı hakkıyla okurlar. Çünkü onlar, o kitaba ina-**

²⁰ Buhârî, Bed'ü'l-vahy 5, 6, Savm 7, Menâkıb 23, Fezâilü'l-Kur'an 7, Edeb 39; Müslim, Fezâil 48, 50;

²¹ Ebû Ya'lâ, Müsned, IV, 435

nırlar. O kitabı görmezden gelenler ise zarara uğrayanlardır.”(Bakara/121) buyrulmaktadır. Kitabı hakkiyla okumak demek; onu takip etmek, gösterdiği yolda iz sürmek, ona uymak demektir. Tabi ki uymak için anlamak/anlamaya çalışmak lazımdır. Günümüzde çoğu insanın yaptığı gibi sevap kazanmak için anlamını bilmeden Kur’an’ı Arapça orijinalinden okumak, onu hakkiyla okumak değildir. Kur’an’ı hakkiyla okumak demek onu anlamaya çalışmak ve ayırım yapmadan her ayete kesin itaatle olur. İsterse bu ayet, onun çıkarlarına veya düşüncelerine uygun gelmesin. Günümüzde Müslüman’ım diyen herkes Kur’an’ın Allah sözü olduğunu kabul eder. Fakat ona, işine gelmeyen bir ayet okunduğu zaman onu kâle almaz. Veya çarpıtır. İşte böyle yapanlar Kur’an’a inanmıyorlar demektir.

Allah Teâlâ, Kur’an’ın nasıl okunması gerektiğini şöyle açıklamıştır: “Ey örtünüp bürünen! Gecenin yarısında, istersen biraz sonra, istersen biraz önce kalk ve ağır ağır Kur’an oku. Biz, sana, taşıması ağır bir söz (bir görev) yükleyeceğiz. Gece kalkmak daha dokunaklı ve o okumak daha etkilidir. Gündüzün, seni alıkoyacak bitmez tükenmez işlerin vardır. Rabbinin adını an; her şeyi bırakıp yalnız O’na yönel. O, doğunun da batının da Rabbidir; O’ndan başka tanrı yoktur. Öyleyse Onu kendine vekil tut.”²²

Bu ayetlerde net olarak görüldüğü gibi Kur’an-ı Kerim’i okumak için bazı şeylere dikkat etmek gerekir. Öncelikle zihnin rahat ve berrak olduğu bir zaman dilimi seçilmelidir. Allah Teâlâ bu zamanın “gece” olduğunu bildirmektedir. Biraz uyuduktan sonra zaman zihin dinlenmiş ve rahatlamış olur. İşte tam bu zamanda Kur’an okunmalıdır. Ayetlerde belirtildiği gibi: Ağır ağır ve düşünene... Rabbinin kelamı ile baş başa kaldığı anlar, bir Müslüman için paha biçilmez anlardır. Öyleyse bu anları uzun tutmak gerekir.

Öyleyse Ramazanda “birkaç hatim indirebilmek” uğruna rabbimizin kelamını zayi etmeyelim. Gayemiz; anlamak, yaşamak ve yaşatmak olsun Kur’an okurken. Bu yüzden anlamadıkça, hazmetmedikçe ilerlememeye çalışalım. **“Biz Kur’an’ı on ayet on ayet alırdık ve aldığımız on ayeti hayatımıza aktarmadan diğer on ayeti almaktan kaçınırdık.”** diyen Abdullah İbn Mes’ud (ra) gibi... “Biz Kur’an’dan evvel imanı elde etmeye çalıştığımız uzun bir dönem yaşadık. Kur’an sûre sûre nazil oluyordu. Bu sûrelerin helâl ve haramını, emir ve yasaklarını öğrenirdik. Şimdi ise imandan evvel Kur’an’a yapışan, Fatiha sure-sinden başlayarak sonuna kadar okuyan, fakat

Kur’an’ın emri nedir, yasağı nedir ve neyin yanında durmak gerekir; kat’iyyen bilmeyen, okuduğu Kur’an ayetlerini çürük hurmalar gibi sağa-sola serpen nice kişiler görüyorum.” diyen Abdullah İbn-i Ömer (ra) gibi “şuurlu” bir şekilde Kur’an’a yaklaşmalıyız.²³

5) İ’TİKÂFA GİRMEK:

Sözlükte “hapsetmek, alıkoymak; bir yere yerleşmek, oraya bağlanıp kalmak” anlamlarındaki akf kökünden türeyen i’tikâf, bu mânaları yanında kişinin kendisini sıradan davranışlardan uzak tutmasını, fıkıh terimi olarak da ibadet amacıyla ve belirli bir şekilde camide kalmasını ifade eder.

İ’tikâf, Kur’an ve Sünnetle sabittir. Kur’an’da Ramazan ayının gecelerinden söz edilirken; “... Camilerde itikâfta iken de hanımlarınıza yaklaşmayın...” (el-Bakara, 2/187) buyrulur. Başka bir ayette i’tikâf ibadetinin daha önceki ümmetlerde de yapıldığına işaret edilir (bk. el-Bakara, 2/125). Hz. Peygamber’in özellikle Ramazan içinde ve Ramazan’ın son on gününde itikâf yaptığını bildiren çeşitli hadis-i şerifler vardır. Hz. Âişe’nin şöyle dediği nakledilmiştir: “Resulullah (s.a.s) Ramazan’ın son on gününde itikâf yaparlardı. Bu durum vefat zamanına kadar bu şekilde devam etmiştir. Daha sonra Hz. Peygamber’in zevceleri itikâfı sürdürmüşlerdir”²⁴

İ’tikâfın amacını şu iki noktada toplayabiliriz:

a- Mü’minin/dâvetçinin, dünya meşgalelerinden kendini soyutlayarak Rabbi ile yalnız kalması ve nefsinin muhâsebe etmesi sâyesinde, hayatını ve amellerini O’nun rızası doğrultusunda tanzim etme, takvâ sahibi bir insan olma hal ve şuuruna erebilmesidir.

b- Ramazan ayının son on gününde girilen i’tikâf sâyesinde -ki bu en faziletli i’tikâftır- Kadir gecesine rastlanarak, onun idrâk ve ihyâ edilebilmesidir.

İbn Kayyım el-Cevziyye, Zâdu’l-Meâd adlı eserinde **“Rasûlullah’ın Ramazan’da İ’tikâf Yapışları”** başlığı altında şunları ifade etmektedir: “Kalbin düzeltilmesi ve Allah’a giden yol üzerinde istikamet bulabilmesi, Allah’a muvâfakat edip, Allah’a bütünüyle yönelerek dağınıklığını toplamasına bağlıdır. Çünkü gönül perişanlığını Allah’a yönelmekten başka bir şey derleyip toplayamaz. Fuzûlî yemek-içmek, lüzumsuz sokakçılık, boş

23 Yahya Şenol, Ramazan ve Oruç, Süleymaniye Vakfı Yayınları, İstanbul, 2009, s: 33-35.

24 Ahmed b. Hanbel, Müsned, II, 67, 129; Buhârî, İ’tikâf, 1-18; Ezân, 12, 135

sözler, aşırı uyku gönül perişanlığını artırıp onun her bir parçasını bir vâdiye atar, onun Allah'a gidişine engel olur, onu zayıflatır, yolunu geciktirir ve yolculuğunu durdurur. Azîz olan Allah'ın merhametiye kullarına lüzumsuz yeme ve içmeyi kaldırıp kalbi Allah yolundan alıkoyan çeşitli şehvî duyguların gönülden sökülüp atılmasını meşrû kılmıştır. Hem onu maslahat (yarar) miktarınca meşrû ederek kulun bu meşrû şeyden dünya ve âhiretinde faydalananarak ona zarar vermemesini, onun dünya ve âhiret; şimdi ve gelecekte yararlarına mâni olmamasını temin etmiştir.

Kullarına, maksadı ve rûhu "kalbin Allah'a tam bağlılığı, ona muvâfakati, O'nunla baş başa kalması, insanlardan kopması, sadece Allah'la ilgilenmesi" demek olan "i'tikâf"ı meşrû yapmıştır. Şöyle ki, i'tikâf ile O'nu anmak, O'na muhabbet etmek ve O'na yönelmek gönül endişelerinin ve kalbî duygularının yerine geçer. Onlara karşı kalbi istilâ eder de artık kalp bütün düşüncesini (O'na yoğunlaştırır), gönle gelen bütün fikirler O'nu zikretmeye, O'nun rızasını kazanıp O'na yakın olmaya çalışır. Halk ile ünsiyet yerine Allah'a ünsiyet meydana gelir. Böylece kulu, hiçbir dost sîmânın olmadığı, Allah'tan başka kimsenin sevindirmesinin mümkün olmadığı kabirdeki korkunç yalnızlık günlerinde Allah'la dostluğu hazırlamış olur. İşte i'tikâfın en büyük maksadı budur."²⁵

6) KADİR GECESİNİ İHYA ETMEK:

Ramazan ayının önemi ve bu ayda yapılması tavsiye edilen ibadetleri ana hatlarıyla aktarıktan sonra Kur'an'da adı geçen tek gece olan, Kadir gecesi hakkında bilgi vermeye çalışalım:

Kur'an-ı Kerim'in inmeye başladığı Ramazan ayının yirmi yedinci gecesi İslam'da en kutsal ve faziletli gecedir. Kadir gecesi, içerisinde Kadir gecesi bulunmayan bin aydan daha hayırlıdır. Kur'an-ı Kerim de bu gecenin faziletini belirten müstakil bir sûre vardır. Bu sûrede yüce Rabbimiz şöyle buyurmaktadır: **"Doğrusu biz Kur'an'ı Kadir gecesinde indirmişizdir. Kadir gecesi ne olduğunu sen bilir misin? Kadir gecesi bin aydan hayırlıdır. Melekler ve Cebrail o gecede Rablerinin izniyle her türlü iş için inerler. O gece, tanyerinin ağarmasına kadar bir esenliktir"** (Kadir, 1-5).

Özellikle Kur'an'ın bu gecede indirilmesinin geceyi şereflendirdiğini ve kadrini yücelttiğini ifade etmek üzere ona bu isim verilmiştir. Bu sûre inmeden önce gecenin böyle bir ismi yoktu.²⁶

Sözlükte kadir kelimesi kudret, hüküm, yücelik, değer, şan ve şeref, mertebe, takdir, bir şeyin diğerine uygunluğu ve aynı ölçüde olması gibi anlamlara gelir.²⁷ Bazı ilim adamlarına göre, bu geceye "kadir" denilmesinin sebebi: Bu gecenin diğer gecelere karşı azamet ve üstünlük arz etmesidir. Nitekim "falan adamın hükümdarın yanında kadri vardır" denilince, onun değeri, şerefi, izzet ve itibarı vardır demektir.

Diğer bir yoruma göre, Kadir Gecesi'nde yer-yüzü meleklerle dolup daraldığından dolayı ona bu ismin verilmesi takdir edilmiştir.²⁸

Allah (cc)'ın insanlara, Hz. Peygamber vasıtasıyla son hitabı ve nihai mesajı olan Kur'an-ı Kerim'i indirmesi; insanlığın hidayeti için bir dönüm noktası teşkil ettiğinden, bu olayın gerçekleştiği gece çok özel bir anlam taşımaktadır.²⁹ Zira Cenabı Hak, sonra bu gecenin fazileti hakkında bu gecenin adını taşıyan Kadir sûresini indirmiştir. Bundan dolayı İslâm'da en kutsal ve faziletli gece, olarak kabul edilir.

Kadir sûresinin inişi hakkında değişik rivâyetler vardır. Bunlardan biri şöyledir: İbn-i Mesud dedi ki: Hz. Peygamber (s.a.v.) İsrail oğulları arasından Allah yolunda silahlı olarak bin ay cihad eden bir adamdan söz etti. Müslümanlar bu işe hayret ettiler, özendiler. Bunun üzerine: "Doğrusu Biz onu kadir gecesinde indirdik..."³⁰, "Kadir gecesi" bu şahsın Allah yolunda silah kuşandığı "bin aydan daha hayırlıdır."³¹ ayetleri indi.

Başka bir rivayette de İmam Mâlik, Muvatta'da İbnu'l-Kasım ve başkalarından gelen rivayet yoluyla şöyle demektedir: Kendisine güvendiğim kişileri şöyle derken dinledim: "Resûlullah (s.a.v.)'a kendisinden önceki ümmetlerin ömürleri gösterildi. Uzun ömürleri boyunca başkalarının eriştiklerinin benzerine amel itibarıyla ulaşamayacakları mülâhazasıyla ümmetinin (fertlerinin) ömürlerini kısa bulur gibi oldu. Yüce Allah ona Kadir gecesi verdi ve onu bin aydan daha hayırlı kıldı. Yine; "Doğrusu Biz onu kadir gecesinde indirdik. Kadir gecesi sana ne bildirdi? Kadir gecesi bin aydan hayırlıdır."³² sûresi nazil oldu.³³

27 TDV İslam Ansiklopedisi, 'Kadir gecesi' Maddesi, c.24, Sh:124, İstanbul-2001

28 Celal Yıldırım, İlmin Işığı Altında Kur'an Tefsiri, c.13, s.6920.

29 TDV İslam Ansiklopedisi, c.24, Sh:124

30 Kadir 97/1.

31 Beyhaki, Es-Sünenü'l- Kübra, Dârü'l Fikir, Beyrut, tsz., Siyam, 8607.

32 Kadr 97/1-3.

33 Muvatta, 1/321.

25 İbn Kayyim el-Cevziyye, Zâdu'l-Meâd, c. 2, s. 669-672, Cantaş Yayınları

26 Kur'an Yolu Meal ve Tefsiri, c.5, s.604.

Resûlullah (s.a.v) **"Kim inanarak ve karşılığını yalnız Cenâb-ı Hak'tan bekleyerek Kadir Gecesi kalkıp ibadet ederse, geçmiş günahları (kul hakkı hariç olmak üzere) bağışlanır."** buyurdu.

Müslümanların kutsal kabul ettiği ve çok değer verdiği bu gecenin, Ramazan içerisinde hangi gece olduğu hakkında farklı görüşler vardır:

Yüce Allah'ın: "Kur'ân o ayda indirilmiştir..."³⁴ emri Kur'an-ı Kerim'in Ramazan ayında indirildiğine dair açık bir nas'tır. Aynı zamanda bu, yüce Allah'ın: "Ha-Mim. Açıkça bildiren kitaba yemin olsun ki şüphesiz biz onu mübarek bir gecede indirdik."³⁵ emriyle "Muhakkak biz onu Kadir gecesinde indirdik"³⁶ emirlerini açıklamaktadır. İşte bu âyetler, Kadir gecesinin ancak Ramazan ayında olduğunu başka bir ayda olmasının söz konusu olmadığını delilidir.

Büyük çoğunluğun kabul ettiği görüşe göre, Kadir gecesi, Ramazan'ın yirmi yedinci gecesidir. Zira gecenin daha çok Ramazan'ın son on veya yedi gününün tekli gecelerinde aranmasına dair hadisler; gecenin tespitiyle ilgili ipuçları vermekte ve bu görüşü desteklemektedir.³⁷ Bu Hz. Ali, Hz. Âişe, Hz. Muaviye ve Hz. Ubeyy bin Kab'ın görüşüdür. İbn Ömer'in rivayetine göre Resûlullah (s.a.v.) şöyle buyurmuştur: "Her kim Kadir gecesini araştırarak olursa, onu yirmi yedinci gecede

araştırsın."³⁸ Ubeyy b. Ka'b dedi ki: Ben Resûlullah (s.a.v.)'ı şöyle söylerken dinledim: "Kadir gecesi yirmi yedinci gecedir."³⁹ Ebu Bekr el-Vernik dedi ki: "Allah (cc) Ramazan ayının gecelerini bu sûrenin kelimelerine taksim etmiştir. Yirmi yedinci kelimeye ulaşınca ona işaret ederek "o" diye buyurmuştur. Aynı şekilde Kadir gecesi üç defa zikredilmiştir ve dokuz harftir. Bunların toplamı da yirmi yedi etmektedir. Yine bu görüşü destekler mahiyette Hişam b. Urve basından rivayetle Resûlullah (s.a.v.) şöyle buyururdu: "Kadir Gecesi'ni Ramazan'ın son on gününde arayın."⁴⁰

Bu gecenin, Ramazan'ın en son gecesini olduğunu söyleyenler ise şöyle demektedirler: "Çünkü bu gece, bu aya ait taatların kendisinde tamamlandığı bir gecedir. Daha doğrusu, Ramazan'ın ilki, tıpkı Hz. Âdem (a.s.), sonu da tıpkı Hz. Muhammed (s.a.v.) gibidir. İşte bundan ötürü, bir hadiste, "Ramazan'ın sonunda, başından itibaren bu güne kadar, cehennemden azad edilen nefisler sayısınca, sadece, bu gecede azad edilir..."⁴¹ buyrulmuştur.

Ancak sahih ve meşhur olan Kadir gecesinin, Ramazan'ın son on gecesinde olduğudur. Hz. Âişe (r.anha) diyor ki: "Resûlullah (s.a.v.) Efendimiz Ramazan'ın son on gününde (Mescide kapanıp) itikâfa girer ve şöyle buyururdu: "Kadir Gecesi'ni Ramazan'ın son on gününde arayın."⁴² Malik, Şafiî, Evzaî, Ebu Sevr ve Ahmed bin Hanbel'in görüşü bu yöndedir. Hz. Peygamber (s.a.v.)'in Kadir gecesinin vaktini haber vermeye teşebbüs ettiği, o sırada anlaşmazlığa düşen iki sahabe'nin Resûlullah (s.a.v.)'a başvurması üzerine buna fırsat bulamadığı, daha sonrada konunun zihninden silindiği bildirilir.⁴³

İmam Ebu Hanife'nin, "Kadir gecesi, Ramazan ayındadır. Fakat sabit değil; kâh takaddüm, kâh teahhur eder"⁴⁴ dediği sabittir. Feteva-ı Hindiyye'de: "Kadir Gecesi'ni aramak müstehap'tır. İmam Ebu Hanife'ye göre; Kadir

34 Bakara 2/185.

35 Duhân 44/1-3.

36 Kadir 97/1.

37 TDV İslam Ansiklopedisi, c.24, s.125.

38 Müsned, 2/27; Tayalisi, 1/257.

39 Müsned, 5/132.

40 Muvatta, İtikaf, 10.

41 Tefsîru'l Kebir, c.6, s.228 vd.

42 Buhari, Leyletü'l Kadr, 2.

43 Buhari, Leyletü'l Kadr, 4.

44 İmam-ı Kadihan, El Feteva, Kahire: 1282, c:1, Sh: 190.

Gecesi Ramazan ayının içerisinde. Fakat onun hangi gece olduğu bilinemez. Bazen ileri geçer, bazen geri kalır. İmameyn'e göre; Kadir Gecesi Ramazan ayının içerisinde. Gizli olan muayyen bir gecedir. İleri geçmediği gibi, geri de kalmaz. O geceyi aramak sünnettir." ⁴⁵ hükmü kayıtlıdır.

İslâm kaynaklarında belirtildiğine göre Allah Teâlâ bir takım hikmetlere dayanarak Kadir gecesini ve onun dışında daha bazı şeyleri de gizli tutmuştur. Bunlar: Cuma günü içerisinde duanın kabul olacağı saat; beş vakit içerisinde Salât-ı vusta; ilâhî isimler içerisinde İsm-i Azam; bütün taatlar ve ibadetler içerisinde rızay-ı ilâhî; zaman içerisinde kıyamet ve hayat içerisinde ölümdür. Bunların gizli tutulmasından maksat mü'minlerin uyanık, dikkatli ve devamlı Allah'a ibadet ve taat içerisinde olmalarını sağlamaktır. Mü'minler bu geceyi gaflet içerisinde geçirmemeli, ibadet ve taatle değerlendirmelidir. Kadir gecesinin belirlenmesinin hikmeti üzerinde duran âlimler, bu durumun gecenin feyzinden istifade etmek için daha uygun olduğunu söylemişlerdir. Zira Kadir gecesinin bildirilmesi halinde Müslümanlar sadece o geceyi ihya etmekle yetinebilirlerdi. Hâlbuki kısmi belirsizlik sayesinde mü'minlerin Kadir gecesini ümidiyle bütün ramazan gecelerini ibadet şuuru içerisinde geçirmeleri söz konusudur. Ayrıca Kadir gecesinin bildirilmemesi yoluyla Müslümanların bilerek ona saygısızlık göstermeleri veya tazimde aşırıya kaçmaları önlenmiş olur. ⁴⁶

Kadir Gecesi ile ilgili rivayet edilen birçok hadis in vârid olduğunu görmekteyiz. Gece, bu hadisler ışığında değerlendirildiğinde şu bilgilere ulaşılır: Bir rivayette Resûlullah (s.a.v) "**Kim inanarak ve karşılığını yalnız Cenâb-ı Hak'tan bekleyerek Kadir Gecesi kâkıp ibadet ederse, geçmiş günahları (kul hakkı hariç olmak üzere) bağışlanır.**" ⁴⁷ Bir başka rivayette "Her kim Kadir gecesinin (mükâfatına) inanarak, (ecrini) umarak namaz kılmakla (vesair ibadetlerle) ihya ederse, onun geçmiş (küçük) günahları affolunur." ⁴⁸ buyurmuştur.

H. Âişe (r.anha) dedi ki: Ey Allah'ın Resulü! Eğer Kadir gecesine denk gelirim ne diyeyim? diye sordum. Şöyle buyurdu: "Allah'ım, şüphesiz ki Sen çok affedicisin, affetmeyi seversin, beni de affet, de" ⁴⁹ diye buyurdu.

Said b. el-Müseyyeb'in şöyle dediği nakledilmektedir: "Kadir gecesini yatısı namazında (cemaatle birlikte) hazır bulunan kimse o geceden kendi payına düşeni almış olur." ⁵⁰

Kadir gecesinin Kur'an-ı Kerim ve hadislerde ifadesini bulan önemi, bu gecede yapılan ibadet ve duaların kabul edileceğine, bu geceyi ihya edenlerin günahlarının bağışlanacağına dair Hz. Peygamber'in açıklamaları, Müslüman toplumlarında Kadir gecesinin diğer gecelere göre daha büyük ilgi görmesine neden olmuştur.

Peygamberimizin yukarıda zikrettiğimiz tavsiyelerine rağmen kendi zamanında ve sahabe döneminde Peygamberimizin ve sahabe-i kirâmın mescitlerde bu geceyi ihya etmek için toplandığı, özel dualar ettikleri, bugün özellikle ülkemizde olduğu gibi bu geceye has namazlar kıldıkları şeklinde tek bir sahih rivayet dahi gelmemiştir. Ancak tarihi süreçle birlikte günümüzde coşkulu bir şekilde kutlanmaktadır. Gelenekselleşen bu kutlamalar dinî bir hüviyet kazanmıştır. Öyle ki kutlamalar farz ibadetler gibi düşünülmekte ve kutlanılmadığında suçluluk duygusu hissedilmektedir. ⁵¹

Bin aydan daha hayırlı olan Kadir gecesini bugünkü anlaşıldığı şekilde "**Bir gecelik ibadetle bütün günahlardan arınılacak**" şeklinde anlamak çok yanlıştır. Bunu Kur'an'ı okumaya, anlamaya ve yaşamaya ayrılan bir günün, Kur'an'sız bin aydan daha hayırlı olacağı anlamında değerlendirilmelidir. **Her gün ve gece Kur'an'a uygun olarak ihyâ edilmelidir. Kur'an'ı indiriliş gayesine uygun olarak okuyup, hükümlerini ferdî olarak itikadî, ibadî, ahlâkî ve ekonomik bütün yönleriyle yaşarsak, sosyal ve siyasal hayata hâkim kılıp tatbik ettirme çabasında bulunursak, yani vahyi gönlümüze ve yaşayışımıza indirirsek, o zaman biz de bin insandan hayırlı oluruz, böyle yaşadığımız gün ve geceler de bin aydan üstün olur.**

Normal zamanlarda caminin yolunu bilmeyen nice insan, bu gün ve gecelerde camilere akın etmekte, tevbe istiğfar edip namazlar kılmaktadırlar. Şimdi bu kandil kutlamalarının bid'at olduğunu söyleyerek bu yaptıklarını da yapmamalarını mı söylüyorsunuz?" şeklinde bazı düşünceler akla gelebilir. Hiç şüphesiz bir kimsenin Allah'a

45 Şeyh Nizamüddin ve Heyet, Feteva-ı Hindiyye, Beyrut: 1400, c.1, Sh: 216.

46 TDV İslam Ansiklopedisi, c.24, s.125.

47 Buhari, İman, 25; Savm, 6.

48 Buhari, Leyletü'l Kadr, 1.

49 Tirmizî, Daavat, 84.

50 Muvatta, İtikaf, 16.

51 Müslümanlığı mübarek gecelerde içki içmemek, kandil simidi yemek, yakınlarının cenazesine yarım başörtüsü ve siyah gözlükle katılmak ve Ramazanda oruç tutmak şeklinde anlayan bir zihniyetin varlığı malumdur. Değerli bir hoca arkadaşımıza birisi sormuş: Hocam! Kandilde imkanım olmadığı için kandil simidi dağıtmasam günah olur mu? Güler misin, ağlar mısın?

tevbe istiğfar etmesi, namaz kılıp oruç tutması küçümsenecek bir şey değildir. Bunun terkinde hiçbir Müslüman temenni edemez. **Lakin sadece bu günlerin faziletine güvenip diğer günlerde dini, imanı, ameli unutan kişilerin varlığı da inkâr edilemeyecek bir hakikat olarak karşımızda durmaktadır.** Bu kişileri böyle yanlış düşüncelere iten sebeplerin başında da uydurma hadisler gelmektedir. Mesela kadir gecesini ile ilgili şöyle bir hadis uydurulmuştur: **"Kadir gecesini üç defa La ilahe illallah söyleyen Müslüman'ın, birincisinde bütün günahları bağışlanır. İkincisinde Cehennemden kurtulur, üçüncüsünde Cennete girer."** Bu konuda M. Yaşar Kandemir Hoca şunları söylemektedir:

"Tergîb (ibadete teşvik) için uydurulan hadisler, Müslümanları "zannedildiği gibi- dünyayı ihmal ederek nâfile ibadetle meşgul olmaya her zaman sevk etmemiş, hatta çoğu defa -Hz. Peygamberin neticesinden korktuğu üzere- onların farz ibadetleri dahi ihmal etmelerine yol açmıştır. Öyle ya **"Bilmem hangi vakit iki rekât namaz kılmakla bütün günahlar affolununca, artık günde beş defa namaz kılmaya, senede bir ay oruç tutmaya, hacca gitmeye, zekât vermeye ne lüzum kalır. Madem ki iki rekât namazla bütün günahlar affolunacakmış, niçin insan tatlı tatlı eğlenerek envâ-ı muharremâtı irtikâb etmesin (her çeşit harâmı işlemesin). İki rekât namazla bütün bu habâsetleri (pislikleri) affettirmek her vakit için mümkün değil mi?** En âdî kabahatlerden, hatta en şenî (iğrenç) cinayetlerden kurtulmak için iki rekât namaz kâfidir, demekle esâsât-ı şerriyye ve ahlakiyenin çürük ve esassız olduklarını ilan etmek arasında bir fark görmüyoruz."⁵²

Bu gecede; günahlarımızdan dolayı pişmanlığımızı Cenâb-ı Hakk'a arz edelim. Kur'ân-ı Kerim okuyalım. Tefekkür edelim. Tezekkür edelim. Geçmişimizin muhasebesini, geleceğimizin plan ve programını yapalım. Kulluğumuzun gereğini yerine getirip getiremediğimizin hesabını gözden geçirelim. Özellikle şirk hâkimiyeti içinde yaşadığımız şu günlerde bu zilletten nasıl kurtulacağımızı, bu kurtuluşun içerisinde nasıl yer alacağımızı sorgulamalı, şahsiyetlerimizin eksikliklerini ciddi bir eleştiriye tabi tutmalı ve zilletten kurtuluş yolunda ilerlerken Allah (cc)'a şirkten, demokrasiden vb. küfürlerden arınmış kalplerle samimiyetle yönelip dua etmeliyiz...

"Bid'atlar İslâm'ın ruhuna aykırı, Allah ve Rasûlü (sav) tarafından menedilmiş olmakla beraber bazı zamanlarda ve bazı içtimâî sınıflarda din duygusunun yaşamasını, dinin canlı kalmasını temin ediyor; bu bakımdan müsâmahe edilmesi gerekmez mi?" diyenlere ise şöyle cevap vermek gerekir:

İslâm'ın iman, ibadet, nizam ve ahlâk olarak terk edilip unutulması ve sadece bid'atlar vasıtasıyla varlığının hatırlanması onun hayatı değil, ölümüdür. Onu yaşatmak için bünyesine yabancı olan bid'atları değil, İslâm'ın esaslarını ihyâ etmek gerekir.

Peki, bu geceyi nasıl değerlendirelim? Bu

gecede; günahlarımızdan dolayı pişmanlığımızı Cenâb-ı Hakk'a arz edelim. Kur'ân-ı Kerim okuyalım. Tefekkür edelim. Tezekkür edelim. Geçmişimizin muhasebesini, geleceğimizin plan ve programını yapalım. Kulluğumuzun gereğini yerine getirip getiremediğimizin hesabını gözden geçirelim. Özellikle şirk hâkimiyeti içinde yaşadığımız şu günlerde bu zilletten nasıl kurtulacağımızı, bu kurtuluşun içerisinde nasıl yer alacağımızı sorgulamalı, şahsiyetlerimizin eksikliklerini ciddi bir eleştiriye tabi tutmalı ve zilletten kurtuluş yolunda ilerlerken Allah (cc)'a şirkten, demokrasiden vb. küfürlerden arınmış kalplerle samimiyetle yönelip dua etmeliyiz... Ama mesele burada kalmamalı yapılan samimi duaların kabulüne yardımcı olacak samimiyetin ölçüsü amelleri de işlemeye gayret etmeliyiz.

Bu dua ve dileklerle Ramazan-ı Şerif ayınızı ve içindeki Kadir gecenizi şimdiden tebrik ediyor, idrak edeceğimiz Ramazan Bayramının da hayırlara vesile olmasını, bu mübarek bayramın, Müslümanların dirilişine, vahdetine, güçlenmesine ve kurtuluşuna vesile olmasını şanı yüce Rabbimden niyaz ediyorum.

52 M. Şemseddin'in Hurâfattan Hakikate adlı kitabından naklen: M.Yaşar Kandemir, Mevzu Hadisler, s: 201, Ankara, 1975, Diyanet Yayınları

Rahmet Ayı Ramazan

İdris GÖKALP

**"Ey Rabbimiz bize Re-
cep ve Şaban ayın-
da bereketi ihsan eyle ve bizi
Ramazan'a ulaştır."** (Hadis)

Bir rahmet ve bereket ikliminin, bir arınma ve dirilme mevsiminin arifesindeyiz. Kur'an ayı Ramazan'a sayılı günlerin kaldığı bir zamanda Ramazan ayının önemini, bereketini ve değerini daha iyi idrak etmek biz mü'minler için önemli olsa gerek. Fırsatlar ayı olan Ramazan'a daha bir uyanık, daha bir teyakkuz halinde, daha bir bilinçli girmek ve bu hayır ayından daha güzel bir şekilde istifade etmek biz Müslümanlar için hayırlara vesile olacaktır inşallah.

Ramazan; içinde yaşadığımız tüm olumsuz cahili ortam ve şartlara rağmen, büyük bir heyecan ve coşku ile karşılayıp, yaşamamız gereken bir aydır. Ramazan on bir ay boyunca kir ve pas tutan nefislerimizi, heva ve heveslerimizi oruçla dizginleyip Allah için dua, niyaz ve itikâfta bulunmanın, Kur'an okuyup üzerinde tefekkür ve tedebbür etmenin, sadaka vermenin, ibadet etmenin manevi lezzetini tatmaya, teravihin, sahurun, iftarın coşkusunu yaşamaya hazırlandığımız aydır.

"Ramazan; bir görüşe göre "esmaullahtan" biridir. Şahrullah/Allah'ın ayıdır Ramazan. Allahu Teâlâ'nın, mesajını yeryüzüne inzal buyurmaya

**Cennet kapılarının açıldığı, cehennem kapılarının kapandığı, şeytanların bağlandığı mübarek bir aydır Ramazan... Hayırların ve hayırlıların çoğaldığı, şerhlerin ve şerhli-
lerin azaldığı feyiz ve bereket ayı.**

başladığı Kadir gecesi ile şereflenen kutlu aydır Ramazan.

Ramazan kelimesi sözlükte şu manaları içermektedir: Yaz sonunda, güz mevsiminin evvelinde yağıp yeryüzünü tozdan temizleyen yağmur; güneşin hararetinin şiddetinden kızgın yerde yalın ayak yürümek ve yanmak; kılıcın iki taş arasına konulup, keskinleştirmek için dövülmesi, bir de Allah'ın güzel isimlerinden bir isim...

Ramazan, yaz mevsimi sonunda yeryüzünü tozdan temizleyen güz yağmuru (ramza) gibi, iman ehlinin günahlarını

yıkayıp, kalplerini kir ve pastan arındıran bir bereket ayıdır. Güneşin şiddetli hararetinden neredeyse kor haline gelen (ramaz) taşlar üzerinde yalın ayak yürüyerek yanmaya eş, orucun açlık ve susuzluk hararetiyle sıyamla; yani oruçla günahları yakıp yok eden bir imtihan ayıdır. Arapların bu ayda kılıçlarını bileyip oklarını sivrilterek savaşa hazırlanmaları gibi, mü'minlerin de küfre, şirke, şeytana, tağuta, fahşaya, münkere karşı iradelerini çelikleştirip, imani hassasiyetlerini pekiştirdikleri bir kutlu aydır.

Cennet kapılarının açıldığı, cehennem kapılarının kapandığı, şeytanların bağlandığı mübarek bir aydır Ramazan... Hayırların ve hayırlıların çoğaldığı, şerhlerin ve şerhli-
lerin azaldığı feyiz ve bereket ayı.

Ramazan; rahmet, mağfiret ve kurtuluş ayıdır. Rasulullah'ın (sav) ifadesi ile "Evveli rahmet, ortası mağfiret, ahiri ateşten azad oluşturmaktadır."

Biten ömür semeresini devşirmek için tekrar bahşedilen bir abı hayattır. Ramazan yeni bir soluktur.

Ramazan, her şeyden önce Kur'an ayıdır. Tefekkür ve muhasebe ayıdır. Diriliş ve devrim ayıdır. Arınma, yenilenme ayıdır. İlimle ve kültürle değerlendirilen, ibadeti günün ve gecenin her dakikasına yayma gayreti gösterilen, manevi özelliklerin, takva, sabır ve tevbenin öne çıktığı aydır. Teravihler nafîle ibadetlere, sahur-lar ise teheccüd saatine kalkıp gece namazına alışmak için bir fırsattır. Ramazan giderek dünyevileşen, bireyselleşen insanımızın unutmaya yüz tuttuğu ikramı, misafir ağırlamayı, infakı hatırlatır ve yeniden alışkanlık haline getirir. Ramazan kötü alışkanlıkları bırakmak için bir fırsattır. Cehennem kapıları kapandığı gibi mey-hane ve kimi haram eğlence yerlerinin kapıları-na da ramazanda kilit vurulur.

Peygamberimiz Efendimiz (sav)'in Şaban ayının son gününde ahabına Ramazanı karıştırmaya dair okuduğu hutbede söyledikleri bizlere Ramazanın ayının önemini bir kez daha hatırlatıyor: Peygamberimiz;

"Ey insanlar! Ramazan ayı büyük ve bereketli bir aydır. Sizin kapınıza dayanmaktadır. Öyle bir aydır ki, onda bir gece vardır, bin aydan daha üstündür. Allah bu ayın orucunu farz, gece ibadetini nafîle kılmıştır. Kim ki hayırdan bir hasletle bu ayda Allah'a yaklaşırsa, tıpkı başka aylarda farz vazifesini yerine getiren bir kimse gibi olur. Bu ay sabır ayıdır. Sabrın karşılığı da cennettir. Bu ay, yardımlaşmanın, hal ve hatır sormanın ayıdır. Bu öyle bir aydır ki, mü'minin rızkı bu ayda artar. Kim ki, bu ayda oruçlu bir kimseye iftar yemeği verirse, onun günahlarına mağfiret olur. Onun boynunun ateşten azad edilmesine vesile olur ve onun ecri gibi iftara gelene de ecir verilir, onun ecrinden de hiçbir şey eksilmez." Buyurarak bize rahmet ve bereket ayını çok güzel bir şekilde tanıtıyor.

Ramazan, mü'minin bütün bir yılını -hatta yıllarını- kızığa çekip tüm yapıp eylediklerini sorguya tuttuğu, varlığını teraziye aldığı ve çetin bir nefis muhasebesine girdiği ay. Ramazan, modern çağın ve modern değerlerin insan yaşamını ve doğasını tahrif ve tahrib eden, kirleten, çürüten, fitratı en vahşi bir kısıpaca alıp boğan o yoz kültüründen ve karanlığından mü'minin vahyin o sıcak aydınlığına hicret ettiği, itikâfa çekildiği aydır.

Ramazan hidayet rehberimiz Kur'an'ın kendisinde indirildiği, yoksulun gözetilip, yetim yü-

reklerin okşandığı, ümmet şuurunun bir kez daha ihya edildiği rahmet ayıdır.

Ramazan tarihin şahid olduğu en büyük inkılâp ayıdır. O ay, insanlığı karanlıktan, şaşkınlıktan, zulümden arındıracak olan kurtuluş kılavuzumuzun Rabbimiz tarafından elçisine bahsedildiği aydır. O ay, köhneyen eskiyi vahyin yeniliği ile değiştirmenin adıdır.

Ramazan Allah'ı merkeze almak, hayatımızın, bütün iş ve ilişkilerimizin merkezine Allah'ı yerleştirmektir. Ramazan Ayı'na gelinceye kadar nefsin, paraya, şeytana da o merkezden pay ayıran, onların esaretinden bir türlü kurtulamayan, dini Allah'a halis kılamayan insanlar, Ramazan'la birlikte adeta özgürlüğüne kavuşuyor, merkeze Allah'ı almaya başlıyor ve hayatı bir anda değişiyor. Mekke'de olup biten şey, değişen şey de bu değil mi? Yani yeme-içmemizden insanlarla ilişkilerimize, ekonomik hayatımızdan siyaset hayatımıza, kültür hayatımıza.. Her alanda Allah'ı hayatın merkezine alıp, hayatı O'nun sınırları çerçevesinde yaşamaya başlamak, sınırlarımızı fark etmek, acziyetimizi fark etmek ve insanlığımızı fark etmek; yani parçalı hayatı bir tek noktada birleştirmek, yani tevhid... Bu anlamda Ramazan bir tevhid eylemidir diyebiliriz.

Ramazan insanlarla ilgilenme, ihtiyaçlarını giderme fırsatlarını bağrında taşıdığı için mü'minlerin çevresiyle irtibatı, dayanışması ve iletışimi zirveye çıkar.

Ramazan, yoksulun-fakirin halini yaşayarak öğrenme, hissetme, onların derdine derman olma ayıdır.

Ramazan İslam ümmeti ve onun kutlu elçisi, vahyin başöğretmeni, uygulamalı öğreticisi, beyan edicisi, şahidi/tanığı, usvetun hasenesi/en güzel örneği-modeli olan Peygamberimiz Hz. Muhammed ve onun ümmeti için Allah'tan salât dileme ayıdır.

Ramazan oruç tutmaktır, oruç ise insani bir seçimdir. Hayvanlar da aç kalırlar, ama sade-

Bu Ramazan anlayışı ve sorumluluğu, İslam coğrafyasındaki milyonlarca Müslüman'ın vahdet bilincine ve kardeşlik müessesesinin tesisine; dert, acı ve hüznün müşterek çekilmesine vesile olacaktır. Böylelikle Suriye'nin, Irak'ın, Çeçenya'nın, kanayan yara Mescid-i Aksa'nın, intifadının, Afgan dağlarının, İslam ümmetinin kalbi Kâbe'nin ve bizlerin üzerindeki zulümat bulutları yerini aydınlığa terk edecektir.

ce insan özgür iradesiyle bunu bir ibadete dönüştürür. Çünkü hiçbir mecburiyet olmadığı halde, dünyevi bir yaptırım içermediği halde oruç, takva amacını gerçekleştirir. Ramazan sadaka ile sadakati gösterme ayıdır.

Ramazan, açlığın susuzluğun, mahrumiyetin ateşinde kavrularak, cehennem ateşinden kurtuluş, iftarlarda zemzeme, ahirette cennete kavuşma ayıdır.

Ramazan, Kur'an ile kendimizi, çevremizi yeniden selamlamak ve Allah'ın selamı ile selamlanmayı hak etme ayıdır.

Ramazan Kur'an ayıdır. Kalplere nur, gönüllere şifa, mü'minlere rahmet ve bütün insanlığa hidayet olan Kur'an-ı Kerim, bu ay içerisinde bulunan Kadir Gece'sinde indirilmeye başlanmıştır.

Allah Teâlâ, Kur'an-ı Kerim'de şöyle buyurmuştur: *'Ramazan ayı, insanlara yol gösterici, doğrunun ve doğruyu eğriden ayırmanın açık delilleri olarak Kur'an'ın indirildiği aydır...'* (Bakara 185)

Ramazan kâinatın son mesajı Kur'an'ın inmeye başladığı ay olduğu için son derece önemlidir. Kur'an'ın Ramazan'da inmeye başlamış olmasının ne anlama geldiği gereği gibi ortaya konulabilirse, Ramazanın fonksiyonu daha iyi anlaşılabilir. Kur'an insanlığa rahmet, uyarı, öğüt ve yol gösterici olarak inmesine ilaveten, mü'min insan tipini inşa için gelmiştir. Kur'an'ın 23 yıllık süreçte oluşturduğu ilk nesil, dünyanın gidişatını değiştirecek bir hamleyi gerçekleştirebilmişlerdir. Beslendikleri kaynaktan aldıkları güçle zamanın süper güçlerini dize getirecek bir enerji ile donanmışlardır. Bir kişiyle başlayan bu değişim, dönüşüm hareketi, Kur'an'ın inmeye başladığı zamandan en fazla bir asır sonra, üç kıtaya yayılmayı başarmıştı. Bu başarının sırrı -Merhum şehid Seyyid Kutub'un ifadesiyle- öncü Kur'an neslinin kendilerini Kur'an'la inşa etmeleri, Kur'an'dan beslenmeleri ve yaşayan Kur'an olmaları idi.

Her Müslüman'ın bu Kur'an neslinden olmaya çalışmak gibi bir sorumluluğu olduğu gerçeğinden hareketle, Ramazan ayı bu sorumluluğun hatırlanması ve üstlenilmesi için bir mihver edinilmelidir. Kur'an yeniden, gereği gibi okunmalı, anlaşılmalı ve yaşanmalıdır.

Ramazan ayı, iç dünyaya dönerek nefsin hesaba çekildiği, bütün bir hayatın gözden geçirilerek yanlışlardan vazgeçilmeye başlandığı bir arama ve yenilenme zamanıdır. Ramazan, Kur'an'la ilişkimizi yeniden gözden geçirip tek tek ve toplu halde üzerinde düşünerek kafa yordığımız, anlamaya ve kavramaya çalıştığımız, hayatımıza geçirdiğimiz, nefsimizi onunla arındırdığımız bir iklim, yani Kur'an iklimi olmasıdır.

Ramazan bereketiyle; salih, halis ve izzetli bir kul olma yolunda bin bir mihnet ve belaya razı olacak sapasağlam, sarsılmaz bir iman; yüz binlerce günah, şüphe, vesvese hücum edecek olsa dahi hiçbirine tevessül etmeden istikameti kazandıracak bir takvayı; en sert rüzgârlar karşısında bile mukavemeti kırdırıp, beller büktürmeyecek, yüzleri kızartıp başları öne eğdirmeyecek, yeri ve zamanı geldiğinde her şeyini feda ettirecek hak bir dava şuurunu tesis etmek için çırpınır, mihver şahsiyetler..

Ramazan, ancak mezkûr mesajlarla, bu tanımların pratiğiyle İslam ümmetinin çorak bel-delerini yeşillendirir, sümbüllendirir. Feyiz ve bereketiyle sulandırır. Bu bilinçle manalaşır, dal budak salar. Ümmet-i Muhammed'in tek yumruk ve tek vücut olmasını sağlar.

Bu Ramazan anlayışı ve sorumluluğu, İslam coğrafyasındaki milyonlarca Müslüman'ın vahdet bilincine ve kardeşlik müessesesinin tesisine; dert, acı ve hüznün müşterek çekilmesine vesile olacaktır. Böylelikle Suriye'nin, Irak'ın, Çeçenya'nın, kanayan yara Mescid-i Aksa'nın, intifadanın, Afgan dağlarının, İslam ümmetinin kalbi Kâbe'nin ve bizlerin üzerindeki zulûmat bulutları yerini aydınlığa terk edecektir.

İşte böyle bir ortamda geldin Ey Ramazan! Hoş geldin! Keşke kıymetini hakkıyla bilseydik!.. "Eğer ümmetim, Ramazan ayındaki ilahi feyizleri bilmiş olsalardı, mutlaka bütün senenin Ramazan olmasını temenni ederlerdi" diye buyuran Allah Resulü (as), ne de doğru söylemiş... Keşke tüm İslam âlemi senin kıymetini bilseydi, ey ayların sultanı!..

Allah-u Teâlâ'dan; lütf-u keremiyle razı olacağı, ibadetlerle dolu dolu yaşanacak ve mağfirimize vesile olacak bir Ramazan ayını hepimize nasip etmesini diliyorum.

Evlerinizi Karargâh ve İbadethaneler Yapın

İbrahim ÇAĞLAR

Cenab-ı Hak şöyle buyuruyor:

"Derken Musa ve kardeşine şöyle vah-yettik: Şehirde toplumunuz için bazı evleri karargâh edinin; kendi evlerinizi ise ibadethaneye dönüştürerek ibadetlerinizi eda edin! Ve (sen ey Musa), mü'minleri zaferle müjdele!" Yunus 87

Evet Allah peygamberlerine evlerini karargâh edip oradan mücadelelerini yapmayı ve evlerini ibadethaneler yapıp orada ibadet etmeyi emrediyor. Çünkü; evlerimiz şirkin karşısında en son ve en sağlam kalelerimizdir. Şirk bu kaleyi ele geçirmediği zafere ulaşamayacaktır ve şirk bunu çok iyi biliyor. Hangi bâtıl sistem olursa olsun (Firavun, Nemrut, Komünist, Kapitalist, Laik, Seküler sistem hiç fark etmez) o evin içindekiler istemedikçe o eve müdahale edemezler. İşte bu yüzden evlerimiz Tevhid kalelerimizdir.

Günümüzde de Müslüman halklar sokaklarına, pazarlarına, ekonomilerine ve siyaset gibi alanlarına müdahale edememektedirler, bu alanların tasarrufu birçok Müslüman ülkede şirkin eline geçmiştir.

İşte bu yüzden Müslüman halkların bu cendereden çıkışı yüce kitabımız Kur'an-ı Kerim'de açıkça belirtilmiştir: Evlerinizi karargâh ve ibadethaneye dönüştürün, Ve sen ey Musa, mü'minleri zaferle müjdele!

Peki, evlerimizi nasıl dönüştüreceğiz, bu konuda şirkin kurmuş olduğu tuzaklar nelerdir? Gibi sorular aklımıza gelmekte.

Bunun için ailenin yapısına bakmak gerekir. Ailenin en önemli unsuru mü'min kadındır. İslami bir diriliş de gerçekleşecekse ki biz buna inanıyoruz, bunun en önemli sebeplerinden biri mü'min kadınlar olacaktır. Nitekim Muhammed (s.a.v)'e peygamberlik vazifesi yüklendiğinde onu ilk teselli eden, onu cesaretlendiren ve ona;

'Kalk, korkma! Allah seninle beraberdir.' diyen de bir kadındı. Anamız Hatice (r.anha)

Evin merkezinde mü'min bir kadının olduğu ev küçük bir İslam devleti olacaktır. Bu İslamlaşan evlerden sonra inşaallah Cenab-ı Hakkın zafer müjdesine nail olacağız. Çünkü salih kadınların olduğu evlerden İnşaallah nice mücahid ve Mücahideler çıkacaktır. Hakkın bu tavsiyesine uyarak zafere ulaşacağız.

Fakat bu yolda şirkin kurmuş olduğu tuzakların farkına varıp bu tuzakları ortadan kaldıracak ya da lehimize çevirecek stratejiler geliştirmeliyiz.

Bence günümüzde mü'minlere kurulmuş en tehlikeli tuzak televizyon tuzağıdır. Maalesef televizyonla şirk evlerimize girip, en müstesna yerleri işgal etti. Buradan evlerimize müdahale etmeye ve şerefli Müslüman halkları zelil ve pasif yığınlara dönüştürmeye başladı.

Bu mü'min evlere bulaşan virüsten en çok mü'min kadınlar etkilendi. Şirkin istediği de zaten bu değil miydi? Biz ailenin en önemli unsuru mü'min kadınlardır dedik, şirk de mü'min kadını ele geçirerek tevhid kalelerimizi ele geçirmiş olacak.

Şirkin yapmak istediği, ümmetin derdiyle dertlenen, ümmete nasıl faydalı olurum diye çırpanan, çocuklarına tevhid aşısı yapmaya çalışan, zamanın silahlarıyla donanan ve İslam'a ilk hareket verici olan mü'min kadın yerine mobil-yaperest (ki bu kapitalizmin çok hoşuna gider), televizyon delisi, ömrünü temizlik ürünleriyle ve temizlikle heba eden, çocuklarına dünyevi bir statü kazandırma çabasında olan ve ümmetin derdi olmayan dünyevi dertlerde boğulan cahil bir kadını getirmektir.

Rabbim şirkin tuzaklarının farkına varıp onları bertaraf etmeyi, mü'min evlerde yaşamayı ve zafere ulaşmayı nasip eder inşaallah.

Suriye ve Şehvet Düşkünü Yardımsever Müslümanlar (!)

Abdolvahap ÇİFTÇİ
sabruncemil@hotmail.com

İnsanoğlu yaratıldığı günden bu yana çoğu zaman benzer durumlarda benzer tavırlar sergilemiştir. Örneğin, müreffeh ve bolluk içinde yaşadığı zaman –helak olmuş geçmiş kavimlerde görüldüğü gibi –sapmış ve isyana yönelmiştir. Kur’an’ı Kerim geçmiş kavimlerin kıssalarını naklederken daha çok kıssaların ibret alınacak ve sakınılacak yönleri üzerinde durur. Benzer tavırlar sergileyip aynı akıbete düşmemek noktasında uyarır. Bunun için önceki ümmetlerin içinde aynı inancı paylaşanlar arasında bugün yaşanan olayların benzeri yaşanmış mı bilemiyoruz.

Şunu demek istiyorum: Farklı inançlar, ideolojiler arasında cereyan edebilecek savaşlar, katliamlar olabilirlik açısından mümkün karşılanabilir; ancak aynı inancı paylaşanlar arasında değil savaşların ve katliamların yaşanması; sözle dahi birbirini kırarak, incitecek durumların yaşanması olacak şey değildir. Suriye’den bahsediyorum. Belki az önceki ifadelerden Sünni-Şii Nusayri ikilisinden bahsettiğim anlaşılabilir; ancak bunları kastetmiyorum. Çünkü Ehlisünnet ve Şia’nın akidede ve amelde birbirinden farklı olduğu, tevhidi inanca sahip Müslümanlarca bilinmeyen bir husus değildir. Suriye’deki ehlişünnet ile Türkiye’de kendisini ehlişünnete müntesip kabul eden muhafazakâr, muavin (yardımcı) Müslümanlardan (!) bahsediyorum.

Türkiye’ye sığınan ve İslami kavramıyla muhacir olarak adlandırabileceğimiz Suriyeli Müslümanlardan bahsediyorum. Peygamber (Sallallahu Aleyhi ve Sellem) dönemi hicretini

hatırlayalım. İnançlarını yaşama, yaşatma uğruna bütün imkânlarını seferber eden ve nicelik olarak az, nitelik olarak çok olan mü’minler öyle bir merhaleye gelirler ki artık hicretten başka çare kalmamıştır. Allah Resulü’nün emriyle değişik yerlere hicret ederler, dinlerini daha iyi yaşama ve yaşatma adına. Bütün yönleriyle olmasa da o dönemdeki hicrete benzer bir hicret de Suriye’den geliyor. Hatta Müslümanları hicrete zorlayan dönemin müşrik kâfirleri bugünün Nusayri kâfirlerine oranla tabiri caizse daha merhametliyidiler. Onlar kadınlara tecavüz etmiyorlardı; çocukları ebeveynlerinin, kadınları kocalarının gözü önünde kesmiyorlardı, kirletmiyorlardı. Ama Müslümanları hicrete zorlayan modern müşrikler, modern kâfirler bunları kat be kat fazlasıyla yapıyorlar.

Peki, bütün bunlar olurken Türkiye’deki ve öteki diyarlardaki Müslümanların ekseriyeti ne yapıyorlardı? Alışkın oldukları seyirci rolünü bile oynamıyorlardı her zaman. Çünkü onların kendilerine göre uğraşacak daha mühim (!) işleri vardı. Merhum Timurtaş Uçar Hoca bir vaazında bu gibi sözde Müslümanlara şöyle diyordu: “Bosna Hersek’te Müslümanlar boğazlanıyor, kadınların ırzına geçiliyor, yetimler ayaklar altında eziliyor, dullar ağlıyor, camiler yıkılıyor, Kur’an’lar yırtılıyor, ehli İslam’ın kabirleri, kabristanları bile düzleniyor. Türkiye’deki ve öteki diyarlardaki Müslümanlar hiçbir şey olmamış gibi normal hayatlarını yaşıyorlar. Kimi yeni otomobil peşinde kimi bulaşık makinesi alıyor; kimi evini süslüyor kimi bir kenara mark ve dolar istifiyor.

Nasranîler, Yahudiler, Hindular, Mecusiler, mülhid Komünistler bile kendi davaları kendi taraftarları için her fedakârlığı yaparken biz, tarihin ve insanlığın yüzünü kızartan facialara seyirci kalıyoruz. Köşe başındaki dilenciye sadaka verircesine cüz'î yardımlarla televizyondan seyrettiğimiz kahredici manzaralar karşısında rahat koltuğumuza gömülmüş vaziyette birkaç cılız inilti ve tüh tüh tüh sedasıyla yetiniyoruz. Vah bize eyvah bize! Eğer bir tek ümmet olsaydık; suurumuz olsaydı, hadiseleri değerlendirebilseydik böyle mi olurdu? Bosna'yı silahla gönüüllüyle doldururduk ölen şehit kalan gazi olur, Müslümanların şerefi kurtulurdu.

İslam garip gidiyor veya garip avdet ediliyor. İslam'ı garip bırakan Müslümanlar yarın büyük huzura ne yüzle çıkacaklar, Peygamber'in yüzüne nasıl bakacaklar? Ahireti unutup da şu fani dünyanın boş alâyişiyle oyuncaklarıyla oyalanan bir kavim iflah olmaz. Süslü meskenler, kesda uğramasından korkulan ticaretler, lüks binerler, servetler, konforlar, yazlıklar ve kışlıklarla hayatlarını ziyan eden Müslümanlara yazıklar olsun, eyvahlar olsun! Bosnalıları yalnız bıraktık; hâlbuki onlara yardım etmemiz, imdatlarına koşmamız bize farz idi. Bulaşık makinesine, ıvır zıvıra milyonlar verdik de boğazlanan, ırzına geçilen kardeşlerimize gereken yardımı yapamadık. Öyle mi?

Men dakika dukka, bugün onlara, yarın bize düşman bize de saldırınca herhalde bulaşık makinelerinizle savaşacaksınız, aptal Müslümanlar!" Merhum Timurtaş Hoca, Sırp kâfirleri Bosna Hersek'teki Müslümanları katlettiği zaman söylemişti bu sözleri. Timurtaş Hoca'nın vaazındaki Bosna Hersek kelimesinin yerine Suriye kelimesini yerleştirin, değişen bir şey olmayacak. O gün orada yapılan zulüm bugün Suriye'de yapılıyor. Evet, Müslümanlar dün ve bugünüyle zulüm altında inerken Timurtaş Hoca'nın ifade ettiği gibi Müslümanların ekseriyeti bu haldeydi. Ebedi kalacakmış gibi kendisini dünyaya kaptıran Müslümanlar, Timurtaş Hoca'nın sözlerinden ziyade Kur'an ve Sünnetin hükümlerine kulak verecek halde değillerdi.

Onlar koltuk, kanepa, beyaz eşya, otomobil vs. almakla evler dayayıp döşemekle meşgul-lerdi. Tabi bir ev için dahası daha müreffeh bir hayat için ne gerekiyorsa hepsi mevcut olunca bu eve yeni (taze) bir gelin de lazım olmaz mı? Bunun için yardımsever (!) kimi Müslümanlar hemen devreye giriyor. Tabi tez canlı (!) bu yar-

dımsever Müslümanlar "Size ne oluyor ki, Allah yolunda ve 'Rabbimiz, bizi halkı zalim olan bu ülkeden çıkar, bize katından bir koruyucu sahip gönder, bize katından bir yardım eden yolla' diyen erkekler, kadınlar ve çocuklardan zayıf bırakılmış ezilenler adına savaşmıyorsunuz?"¹ ayeti gereği hemen cihada çıkacak ya da elinden geldiği kadarıyla cihadı destekleyecek değillerdi. Onlar zaten büyük düşmanlarıyla yani nefisleriyle cihad ediyorlardı (!)

Bunlar, bu nefis mücahidleri (!) kendilerini ensar olarak kabul ediyorlar. Evet, onlar ensar kelimesinin Kur'an ve Sünnet'te nasıl bir mana ve muhtevaya sahip olduğunu bilmeseler de onlar ensardılar, yardım etmek istiyorlardı (!) Zulümden, tecavüzden, katledilmekten, hor görülmekten, aşağılanmaktan, soykırıma uğramaktan kaçan muhacirlere ensar vazifesi görmek istiyorlardı (!) Tabi yozlaşmış, aslından uzaklaş(tırıl)mış dahası bid'at denebilecek yeni yeni türemiş bir ensar anlayışıyla. Peygamber (Sallallahu Aleyhi ve Sellem) dönemindeki muhacir-ensar dayanışmasını acaba dünya bir daha görecektir mi? Muhacir kardeşine hanımlarından birini boşayıp ona nikâhlamayı teklif edecek kadar cömert ensar kalmış mı? Tabi ağızlara sakız olmuş 'devir değişti' sözünden İslam'ın temel hükümleri bile nasibini almışken ensar kavramını almamış olması düşünülebilir mi? O gün ensar, muhacir kardeşine kendi eşini nikâhlamayı teklif ediyordu; bugün devir değişti (!) perişan ve yıkılmış bir halde kendisini sözde ensarın yanında bulan mazlum muhacirin karısına, kızına sözde ensar talip olur. Evet, Türkiye'ye sığınan mazlum Suriyeli kardeşlerimizden bahsediyorum ve özellikle de bu

1 Nisa Suresi , 75

makalemin konusu olan mazlum Suriyeli bacılarımızdan.

"Mart 2011'de başlayan ve bir türlü önlenemeyen çatışmalar her geçen gün şiddetini arttırarak sürerken; çatışmalardan kaçan Suriyeliler Türkiye'ye sığındılar. Çoğunluğunu kadın ve çocukların oluşturduğu Suriyeli sığınmacılar, Hatay'ın Reyhanlı İlçesine bağlı Bükülmez, Kavalcık ve Kuşaklı kırsallarından Türkiye'ye giriş yaptılar. Sınır boyunca Türk askerleri tarafından alınan Suriyeliler, askerlerin gözetiminde geceyi geçirecekleri Reyhanlı çadır kentine getirildiler. Suriyelilere burada Türk Kızılay'ı tarafından yatak ve battaniye dağıtıldı. Geceyi Reyhanlı çadır kentinde geçirecek Suriyeliler, İslâhiye'deki kampın dolu olması sebebiyle, Şanlıurfa'nın Ceylanpınar ilçesinde yeni kurulan çadır kentlere yerleştirilmek üzere Şanlıurfa'ya nakledilecek".²

Söyleyeceklerim gazetelere, internet sayfalarına bu şekilde geçen ve Şanlıurfa'nın Cey-

lanpınar ilçesine nakledilen Müslüman kardeşlerimiz hakkında olacaktır. Hatay'a ve daha başka yerlere yerleştirilen Suriyeli kardeşlerimizin makaleme konu ettiğim yönleri hakkında bilgim olmadığı için söyleyeceklerim sadece Şanlıurfa'nın Ceylanpınar ilçesindeki Suriyeli kardeşlerimiz hakkındadır. Suriyeli Müslümanlar, Ceylanpınar'a geldikleri günden bu yana yakın çevrelerin gündemine girebilmiştir. Tabi gündem oldukları-olabildikleri konular çeşitlilik arz edebilir; ancak yöre halkının daha çok ilgilendikleri başka bir mesele vardı.^{3*}

Hayatın pahalılaştığı, ekmeğin aslanın ağızından midesinin en uç köşelerine kadar in(ebil)diği bir zamanda evlenmek, ev bark sahibi olmak kolay olmasa gerek. Buna bir de yörenin evlilik adetleri de (başlık parası vs.) eklenirse işin içinden çıkmak oldukça güç olacaktır. Gökte aradığını yerde yanı başında çaresiz, güçsüz, kimsesiz, mecbur bir halde bulunca fırsatı değerlendirilmemek ahmakların yapabileceği bir iştir yardımsever(!) Müslüman'ın nazarında.

2 <http://www.pressmedya.com/?aType=haber&ArticleID=7338>
<http://www.haberler.com/2-bin-700-suriyeli-turkiye-ye-sigindi-3513566-haberi/>

3* Çok nadir de olsa daha önceleri bu yörede Suriye'den evlenenlere rastlamak mümkündür. Ancak önceleri çoğunluğu akrabalık ilişkilerinden olan evlilikler gerçekleştirilirdi.

Dünya genelinde maddiyatın, eşyanın ilahlaştırıldığı adeta eşyaya kul olduğu bir zamanda inancının hükümlerine rağmen kendisi de eşyaya kul olan Müslüman, bedava sirkeyi baldan daha tatlı kabul edecekti. Yörede (Şanlıurfa) -istisnalar hariç- evlilikler, ev kurmalar gerçekleşmeden önce aileler arasında genellikle eşya paylaşımı söz konusu olur. Genelde kız tarafı karşı tarafa -erkeğin ailesine- bir liste verir.

Hangi eşyalar alınacak, ne kadar altın takılacak vs. Hatta bazen azımsanmayacak sayıda evlilik girişimi adeta bir ultiatom niteliği taşıyan bu listeler yüzünden başlamadan bitiverir. Evlenip yuva kurmak aslanın ağzındaki ekmeği çıkarmaktan daha zordur buralarda. İşte böyle bir ortamda ne listeler sunabilecek durumda olan ne de koltuklar, kanepeler, bilezikler, oturma takımları, mutfak takımları isteyebilecek durumda olan Suriyeli bacılarımız göründü. Mekke döneminde pek görülmeyen ama Medine’de azımsanmayacak kadar çok olan münafıklar grubu gibi buralarda da yeni bir grup türedi: Yardımsever Müslümanlar (!) Bu yardımseverler, bir yılı aşkındır Suriye’de meydana gelen ayaklanmalardan habersiz olacak kadar sağır, dilsiz veya kör değillerdi. Tabi maddi beden gözleriyle kulaklarıyla meydana gelen gelişmelere şahitler; ancak mana olarak olaylara karşı sağır, kör ve dilsizdiler.

Hemen yardımına koşmak istediler Suriyeli bacılarımızın(!) Evet, durum vahimdi; sähipsiz, kimsesiz kalmış kızları ortalık yerde bırakmak Müslüman’a yakışmıyordu(!) Hemen yardıma koştular(!) Nasıl mı? Tabi ki nikâhlarına alarak. Bekâriyla evlisiyle seferber oldular Suriyeli bacılarımıza. Önceki satırlarımızda ifade etmiştik insanın eşyaya kul oluşuna. Bazen mağazalar lcd ekran televizyon, bilgisayar veya başka ürünlerde fiyatları en aşağı seviyelere çekerler ya; gecenin ikisinde, üçünde başlar insanlar

Yaşlılar, gençler, dullar, çocuklar, sakatlar, yaralıları dahası zulüm ve soykırımın uygulandığı bir yerde ne kadar farklı insan tipi varsa burada da aynı insanlar vardı. Peki, bu yardımsever Müslümanlar (!) bu kadar insan arasında her nedense yardıma muhtaç olanların sadece kadınlar, kızlar olduğunu hangi zekâyla, hangi bakış açısıyla tespit edebildiler(!) O kadar zor bir soru olmasa gerek. Böyle bir zihniyete sahip olanlar şehvetlerine düşkün, fırsatçı kimlik Müslümanlarından başkası değildir.

mağazanın önünde uzun kuyruklar oluşturmaya. Saatlerce bekler; bazen mağazanın kapılarına dayanır, kapıları kırar, kendisi gibi o indirimli eşyalardan almak isteyenlerle bir mücadeleye girişir; bir dünya metai uğruna. Tıpkı bunun gibi evlenilecek kadınlarda da bir indirim değil; bedava bir çekilişsiz, kurasız...⁴

Evet, gerçekler görüldüğümüz, duyduğumuz kadarıyla bunlardı. Peygamber Efendimiz (Sallallahu Aleyhi ve Sellem) bir hadisinde: “Müslüman Müslüman’ın kardeşidir . Ona zulmetmez, onu (düşmanına) teslim etmez . Kim, (mü’min) kardeşinin bir ihtiyacını giderirse Allah da onun bir ihtiyacını giderir. Kim Müslüman’ı bir sıkıntıdan kurtarırsa, bu sebeple Allah da onu kıyamet günü sıkıntılarının birinden kurtarır. Kim bir Müslüman’ı(n kusurunu) örterse, Allah da Kıyamet günü onu(n kusurunu) örter.”⁵ Başka bir hadiste: “Nu’mân bin Beşîr radiyallahu anh’dan: Allah Rasulü (sallallahu aleyhi ve sellem) buyurdu:

“Mü’minler; birbirlerini sevmekte, birbirlerine merhamette, birbirlerine şefkat göstermekte tek vücut gibidir. O vücudun bir organı rahatsız olursa, diğer organlar da acı çekip uykusuz kalır.”⁶ Bir başka hadiste: Rasulullah (s.a.v.) şöyle buyurmuştur:

“Vücudun herhangi bir organı rahatsız olursa, diğer azalar da ona uykusuzluk ve ateş ile iştirak ederler.”⁷ Hadislerin anlaşılamayacak bir tarafı yok değil mi? Türkçe okuma yazmayı az biraz öğrenmiş herkesin anlayabileceği kadar gayet açık. Her nedense Türkiye’nin bu bölgesindeki yardımsever (!) Müslümanlar tel örgü-

4 Kullandığım tabirler dolayısıyla hem Suriyeli bacılarımızdan hem de bu satırları okuyan kardeşlerimizden özür diliyorum. Bu satırları bize söyleten gerçeklerden başkası değildir.

5 Buhârî, Mezâlim, 3; Müslim, Birr, 58.

6 Cem’ul fevaid el Rudani, Edeb, 7820; Buhârî; Muslim

7 Buhârî, Edeb, 27

lerin öbür tarafını hissetmiyorlar, duymuyorlar, görmüyorlar da bu taraftaki Suriyeli bacılarımızı görüyorlar, duyuyorlar, yakından ilgileniyorlar (!)

Bunda –Suriyeli bacılarımızla evlenme meselesinde– o kadar da abartılacak bir durum yok, diye düşünebilir bazı Müslüman kardeşlerimiz. Bu yöndeki bir düşüncenin bakış açısıyla olguyu değerlendiresek şöyle bir düşünce çıkabilir: “Masa üstünde çizilmiş sınırlarla bölük pörçük edilmiş bir bölgede (Ortadoğu’da) Batı’nın zulmünün vekâlet alan yerli zalimlere teslim edilen mazlum bir halkın yardımına koşan Müslümanların yardımı nasıl olursa olsun, hoşgörüyü karşılanmalıdır. Zulmü babasından miras alan kâfir Beşşar Esad’ın zulmünden kaçan Müslüman bacılara sahip çıkmak kadar doğal bir şey olamaz.” Bu sözler, ne zaman ki zulümden kaçıp kendilerini tel örgülerin bu tarafına atanların sadece genç kızlar, kadınlar olması durumunda belki haklılık kazanabilir.

Yaşlılar, gençler, dullar, çocuklar, sakatlar, yaralıları dahası zulüm ve soykırımın uygulandığı bir yerde ne kadar farklı insan tipi varsa burada da aynı insanlar vardı. Peki, bu yardımsever Müslümanlar (!) bu kadar insan arasında her nedense yardıma muhtaç olanların sadece kadınlar, kızlar olduğunu hangi zekâyla, hangi bakış açısıyla tespit edebildiler(!) O kadar zor bir soru olmasa gerek. Böyle bir zihniyete sahip olanlar şehvetlerine düşkün, fırsatçı kimlik Müslümanlarından başkası değildir. Eğer sözde değil özde Müslüman olsalardı Peygamber (Sallallahu Aleyhi ve Sellem) dönemi Ensarları gibi davranırlardı.

Neler mi yapabilirlerdi. Evvela Suriye’deki mücahid kardeşlerine katılabilir, kâfir Esad’ın küfür ordusuna karşı cihad edebilirlerdi ya da kendilerine sığınan Müslüman kardeşlerinin yaralarına merhem olabilirlerdi. Hastaları, yaralıları tedavi ettirebilirlerdi. Evinin bir odasını yersiz yurtsuz kalan mazlum kardeşine tahsis edebilirdi. Mazlum kardeşlerinin yetim kalmış çocuklarına abi, kardeş olabilir; yaşlı bacılarımızın dedelerimizin geride kalan, katledilen evlatlarının yokluğunu ellerinden geldiğince onlara hissettirmeyebilir, yaralarını az da olsa hafifletebilirlerdi. İşsizlerine yanlarında iş verebilirlerdi. Velhasıl ihlâslı bir niyetle Müslüman kardeşlerine yönelselerdi Allah’ın izniyle ahiretleri için çok kazançlı ameller gerçekleştirebilirlerdi.

Ama onlar –şehvetlerine düşkün yardımsever(!) kimlik Müslümanları– nasıl bir inanca sahip olduklarını amelleriyle ve sözleriyle ortaya koymuşlardı. Ne de olsa İslam bu konuda cevaz vermişti: “Eğer (kendileriyle evlendiğiniz takdirde) yetimlerin haklarına riayet edemekten korkarsanız **beğendiğiniz (veya size helâl olan) kadınlardan ikişer, üçer, dörder alın**. Haksızlık yapmaktan korkarsanız bir tane alın; yahut da sahip olduğunuz (cariyeler) ile yetinin. Bu, adaletten ayrılmamanız için en uygun olanıdır.”⁸ Tabi ayetin siyaki ve muhtevası onu fazla ilgilendirmiyordu. O, işine gelen kısma kadar alıyordu hükümleri. Ya da akıllılık(!) yapıp ayetleri hevâsına birer örtü olarak kullanıyordu.

Evet değerli kardeşlerim! Maalesef Müslümanlar böyle rezilce düşünebilecek bir hale ge(tiri)ldiler. Tabi hal böyle olunca ilahi kanun gereği: “Bir toplum kendinde olan durumu değiştirmedikçe, hiç şüphe yok ki, Allah da o toplumda olan hali değiştirmez.” Ve ümmet bu sefil, aşağılık ve rezil hayata razı oldukça Müslümanlar Peygamber Efendimizin (Sallallahu Aleyhi ve Sellem) hadisinde ifade buyurduğu hale düşecekti, düşmüştür: “Yemek yiyenlerin sofralarına birbirlerini çağırarakları gibi, çeşitli ümmetlerin sizin aleyhinize birleşmeleri yaklaşımaktadır. Ashaptan biri “Ey Allah’ın Resûlü! O gün (sayıca) az olacağımızdan mı (aleyhimizde birleşecekler)?” diye sordu. Resûlullah (s.a.v) “hayır, bilakis o gün (sayıca) çok olacaksınız. Fakat selin üzerindeki köpük ve çer çöp gibi olacaksınız. Allah, düşmanınızın kalbinden size karşı duyduğu “mehâbeti” (korkuyu) çekip alacak ve kalbinize “vehn” (zafiyet) atacak (bu sebeple düşmanınız sizden çekinmeyecek ve korkmayacak)’tır” buyurdu. Ashaptan biri; “Ey Allah’ın Resûlü! “vehn” nedir?” diye sordu. Bunun üzerine Hz. Peygamber; “dünya sevgisi ve ölüm korkusu” diye cevap verdi.”⁹

Ne zaman ki bir kalpte cihad sevgisi, ilayî kelimetullah sevgisi, tevhid sevgisi, Allah ve Resulü sevgisi kalmamışsa; o kalp dünya sevgisiyle kadın sevgisiyle ölüm korkusuyla dolar.

Vel Hamdulillahi Rabbil Âlemin!

8 Nisa Suresi, 3

9 Ebû Dâvûd, Sünen, Melâhim, 5.

"Amerikan Gestapo'su" FBI'nin Tarihi

Kaynak Metin: www.spiegel.de / Tim WEINER ile Röportaj
Çeviren: Genç Birikim

Devlet içindeki devletin efendisi: J. Edgar Hoover hukuk tahsilini müteakip 22 yaşında Adalet Bakanlığı için çalışmaya başladı. 26 yaşına geldiğinde FBI'nın Başkan Yardımcılığına yükselmiş ve üç yıl sonra da, 48 yıl boyunca ölümüne kadar FBI'nın (Federal Soruşturma Bürosu'nun)¹ tartışmasız başkanı olarak kalmıştır. Yazar Tim Weiner², Hoover'i bir "Amerikan makyavelisti" olarak adlandırmaktadır.

Kanun adına işlenen hukuk ihlalleri: ABD'li yazar Tim Weiner, çok satan kitabında FBI tarihinin en karanlık bölümlerini ortaya koymaktadır. Spiegel dergisinin kendisiyle yaptığı röportajda, efsanevi başkan J. Edgar Hoover'in inanılmaz gücü ile mafya yöntem ve manipülasyonları hakkında karanlık bir tablo çizmektedir.

Spiegel: Yeni kitabınızda Amerikan Federal Polisi FBI hakkında karanlık bir tablo çiziyorsunuz. 103 yıl öncesinden, yani kurulduğundan beri sürekli kanunu çiğnediğini iddia ediyorsunuz. Sonuç olarak FBI, bir hukuk devleti için koruyucu bir kalkandan ziyade, bir tehlike mi arz etmektedir?

1 Gestapo, "Geheime Staatspolizei"nin kısaltılmasıdır. Nazi Alman gizli servisinin adıdır. 1934 Nisan ayında Naziler tarafından kuruldu. Günümüzdeki istihbarat teşkilatları için örnek teşkil etmektedir. 2. Dünya Savaşı sonrası 45.000 üyesinden çoğu kaçmayı başarmış, yakalananlar savaş suçlusu sayılarak kurşuna dizilmiştir.

2 Tim Weiner, 1957 doğumludur. New York Times'te gazeteci olarak görev yapmaktadır, Şubat 2012'de basılan "A History of the FBI (FBI'nin Tarihi)" adlı kitabın yazarıdır. Amerikan gizli servislerini en iyi bilenlerden sayılmaktadır.

Weiner: FBI her şeyden önce Amerikan Başkanının iktidar enstrümanı olmuştur ve halen de öyledir. Bugüne kadar tüm başkanlar kendilerini savaşın içinde bulunan devlet başkanları olarak gördüler. Dolayısıyla bu savaşlarda FBI, casusluk yapmak, entrika çevirmek ve iktidarda kalmayı sağlamak için hoş görülen bir enstrümandı. Hukuk devletinin ilkelerine bağlı kalmak ise gerçekte hiç bir zaman önemli bir rol oynamamıştır. 1939 yılında Yüksek Mahkeme FBI'nın yetkilerini sınırlandırdığında, Başkan Franklin D. Roosevelt³ bizzat FBI Başkanı J. Edgar Hoover'e şu talimatı verdi: "Canları cehennemde, daha önce olduğu gibi işlerinize devam edin".

Spiegel: Roosevelt Nazilerden korkuyordu, ancak onlar Hoover'ın pek ilgisini çekmiyordu. Öyleyse FBI'nın o zamanki soruşturmaları kime yönelikti?

Weiner: Hoover on yıllar boyunca gerçek veya sözde komünistleri kovaladı. 1919 Aralık

3 Franklin D. Roosevelt, (30 Ocak 1882-12 Nisan 1945) Amerika Birleşik Devletleri'nin 32. başkanıdır. Çocuk felcine yakalandıktan sonra hayatının sonuna kadar tekerlekli sandalyede geçirdi. Roosevelt işbaşına geldiğinde, ABD 1929'dan beri Büyük Buhran adı verilen tarihinin en büyük ekonomik çöküntüsü yaşamaktaydı. 2 milyon Amerikalı evsiz barksız kalmıştı. Roosevelt Yeni Düzen (New Deal) adıyla anılan çok yönlü bir yeniden yapılanma programı geliştirdi ve 1930'ların sonuna doğru ABD ekonomisi tekrar rayına oturup, hızla büyümeye başladı. Franklin D. Roosevelt 2. Dünya Savaşı'nın hemen hemen tamamında ABD'nin başkanı olarak görev yaptı. Müttefik devletlere Almanya, İtalya ve Japonya'ya karşı liderlik etti. 1945'te savaşın son yılında müttefiklerin üstünlük sağlamaya başladığı bir dönemde aniden hastalanarak görevi başında öldü. Yerini o zamanki başkan yardımcısı olan Harry S. Truman aldı.

ayında ülke çapında baskınlar yaptırtarak, 249 yabancı anarşisti gemiyle Rusya'ya gönderdi. Kısa bir süre sonra FBI ajanları ani gece baskınlarında, Hoover'in komünist saydığı 6.000 ile 10.000 şüpheliyi tutukladı. Memurları, sendika bürolarına zorla girerek, demirbaşları parçaladı ve telefonları dinlemeye aldılar.

Spiegel: 1924 yılından 1972 yılına kadar Federal Büroyu yöneten Hoover, başka hiç kimse de görülme-yen bir şekilde FBI'yı şahsında temsil etmiştir.

Weiner: Bunu her şey ve herkes hakkında gizli dosyalar tutarak ve hükümet üyelerini birbirlerine karşı ustaca kullanarak gerçekleştirdi. Hoover 20. yüzyılın en kurnaz bürokrattıydı, kanuna hizmet etmedi, kendisi kanundu. Hoover'e güvenmeyen Başkan Harry Truman⁴ 1945 yılında ona, bir Amerikan Gestapo'su kurmak niyetinde olduğu suçlamasını yöneltti. Bir başka zamanda da Truman FBI'nin bir Amerikan

4 Harry S. Truman, (1884-1972) Başkanlığa geldiğinde 2. Dünya Savaşı'nın son ayları yaşanıyor. Truman 1945 yılının Ağustos ayında savaşı daha çabuk kazanmak gerek-çesiyle Hiroşima ve Nagazaki isimli Japon şehirlerine atom bombası atılması kararını verdi. 2. Dünya Savaşı bittikten sonra SSCB ve ABD arasında bir kutuplaşma ortamı doğdu. Batı Avrupa ülkeleri 1949 yılında ABD'nin başını çektiği NATO örgütünü kurdular. Doğu Avrupa ülkeleri ise SSCB'nin başını çektiği Varşova Paktı'nı oluşturdular. Böylece Truman zamanında Soğuk Savaş başlamış oldu.

Truman, SSCB ve yanlısı olan ülkelere karşı ne pahasına olursa olsun mücadele edilmesine gerektiği ilkesine inanıyordu. Bu ilkeye Truman Doktrini adı verildi. Bu amaçla Truman, Dışişleri Bakanı General George C. Marshall ile birlikte 2. Dünya Savaşı'ndan sonra Batı Avrupa ülkelerinin ekonomik durumunu düzeltmek amacıyla Marshall Planı denilen bir yardım paketi geliştirdi. Aynı amaçla 1947 yılında Yunanistan'la birlikte Türkiye'ye de 400 milyon dolarlık bir askeri ve ekonomik yardımı öngören ilk Amerikan yardımını başlattı. Bu yardımın 300 milyon doları Yunanistan'a, 100 milyon doları da Türkiye'ye ödenmiştir.

KGB'sine⁵ dönüştüğünden bahsetti. Nixon⁶ parti arkadaşlarına Hoover'ı iş-ten çıkaracağına dair beş kez söz ver-di. Ancak hiçbir başkan, ne Truman, ne de Nixon bunu yapmaya cesaret edebildi.

Spigel: Siz Hoover'in şahsiyetini nasıl karakterize ederdiniz?

Weiner: Hoover, köpeği ile ilgili bir husus sözkonusu olduğunda duy-gusallaşan, ancak tüm hayatı boyunca diğer insanlara karşı herhangi bir sıcak duygu göstermeyen bir Amerikan makyavelistiydi. 43 yaşına kadar annesiyle birlikte oturdu. Hoover için ritüeller önemliydi. Her öğle vakti tam saat 12'de masaya oturur rozbif ve her akşam da biftek yedi. Bunların yanında sadece bir bardak Jack Daniel marka viski içerdi. Hoover, ABD'deki anti komunizmi geliştiren ve devlet güvenliğini vaaz eden adamdı. O, geniş kapsamlı izlemenin de kâşifidir.

Spiegel: 1972 yılında Hoover'in ölümünden sonra FBI ilk kez Beyaz Saray'dan gelen siyasi bir talimata karşı isyan etti.

Weiner: Hem de nasıl! Watergate skanda-lında⁷ FBI neredeyse kahramanca bir rol oynadı. FBI ajanlarının araştırmaları olmasaydı, eski polis ve gizli servis elemanlarının 1972 yılında

5 KGB, Devlet Güvenlik Komitesi. SSCB'nin gizli servisiydi. 6 Kasım 1991'de resmen kaldırılmıştır. Rusya'da KGB'nin görevini FSB ve SVR üstlenmiştir. Beyaz Rusya'daki gizli servisin adı ise halen KGB'dir.

6 Richard M. Nixon, (1913-1994). ABD'nin Ocak 1969-Ağustos 1974 arasında görev yapan 37. başkanıdır. Bu görevinden istifa eden tek kişidir. İstifası, Watergate skandalının ortaya çıkışından sonra olmuştur. ABD'nin sözde aya gönderdiği tüm insanlı Apollo uzay araçlarının uçuşları onun döneminde gerçekleştirilmiştir. 20 Temmuz 1969-14 Aralık 1972 tarihleri arasında sözde aya inmeyi başaran insanlı uzay araçlarının toplamı altıdır ve tümü ABD yapımıdır.

7 Watergate Skandalı, Nixon'ın ikinci başkanlık döneminin en önemli olayıdır. Başkanın Yeniden Seçilmesi Komitesi (CRP) tarafından kiralanmış beş kişinin Demokratik Parti'nin Watergate adlı binadaki genel merkezinde yakalanmasıyla başlayan bu skandal olayların araştırılması sırasında büyüdü. Başkanın yakın çalışma arkadaşlarından bazıları da olayla ilgili suçlu bulunup mahkûm olunca, Temsilciler Meclisi Adalet Komisyonu, Temmuz 1974'te Nixon'ın yargılanmasına karar verdi.

Nixon 4 Ağustos'ta Watergate olayının gizlenmesi için çaba gösterdiği ve olaydan sonraki birkaç gün içinde, FBI'nin (Federal Soruşturma Bürosu) olayı soruşturmasını önlemeye çalıştığını itiraf etti. Bu açıklama nedeniyle hem Kongre, hem de parti içindeki desteğini yitirince, 8 Ağustos akşamı başkanlıktan çekildiğini açıkladı. Yardımcısı Gerald R. Ford 9 Ağustos'ta başkanlığı devraldı. Ford Eylül 1974'te Nixon'ı başışladığını açıkladı.

Beyaz Saray'ın talimatıyla Demokrat Parti'nin merkez binasına gizlice girmeleri neticesinde meydana gelen Watergate skandalı hiç bir zaman ortaya çıkarılamazdı. Nixon'un Danışmanı John Ehrlich bu olaydan hemen sonra ilgili FBI ajanını arayarak, FBI'nın bu olayla ilgili soruşturmasına derhal son vermesini talep etti. Ajan itiraz etti. Sonuçta Nixon, bazı basın açıklamaları nedeniyle değil, FBI soruşturmaları neticesinde iktidardan düştü.

Spiegel: Öte yandan, Hoover'in halefi olan Patrick Gray uysal bir hizmetkâr olarak Nixon'un yanında yer aldı.

Weiner: Hatta bu adam kendi elemanlarının soruşturmalarını bile sümen altı etti. Watergate bürosunun kapısını zorlayarak gizlice girenlerden biri olan Howard Hunt'ın Beyaz Saray'da, bu olaya ait tüm ilgilerin isimlerinin bulunduğu iki dosyanın muhafaza edildiği gizli bir kasası vardı. Gray bu dosyaları el koyarak aylar sonra sobasında yaktı.

Spiegel: 11 Eylül 2011 saldırılarından sonra soruşturmalar ABD tarihinin en büyük izleme programlarını ortaya çıkardı: yani e-posta ve telefon görüşmelerinin kontrolü. Sanki FBI kanun ihlallerini eskiden olduğu gibi devam ettirmişti.

Weiner: Ve bunu daha önce olmayan büyük boyutlarda yaptılar. Eğer Hamburg'tan Karacı'ye bir e-posta gönderirseniz, onun herhangi bir yerde bir Amerikan bilgisayar sunucusundan geçtiği ve kontrol edildiği kuvvetle muhtemeldir. Milyonlarca e-posta ve telefon görüşmesi bu şekilde kontrol edildi.

Spiegel: Programa her 45 günde bir yeniden yetki verilmesi gerekiyordu. Bush hükümetinin izlemeyi daha çok genişletme talebine FBI'nın başındakiler nasıl tepki verdiler?

Weiner: Bir zaman sonra ölçü aşılmıştı. 2004 Mart ayında ciddi tereddütleri olan FBI

Başkanı Robert Mueller Adalet Bakanı John Ashcroft'a başvurdu. Aynı gece Ashcroft'un pankreası hayati tehlike arzedecek şekilde iltihaplandığı için hastaneye yatırıldı ve acil olarak ameliyat edildi. Ancak George W. Bush izleme programının süresini mutlaka uzatmak istediğinden, Ashcroft'un imzasını almak üzere Beyaz Saray hastanesinin yoğun bakım ünitesine bir heyet gönderdi. Mueller bunu duyduğunda, o da hastaneye gitti. Bush'un elçileri Bakanın yatağı başında hazır bekliyorlardı, fakat Ashcroft imzalamayı reddetti. Koridorda Mueller ve Beyaz Saray'ın adamları karşılaştılar. Karşılaşma bir mafya filmindeki senaryo gibiydi. İnanılmazdı. Öte yandan, tüm program boyunca tek bir terörist bile deşifre edilmedi.

Spiegel: Obama'nın seçilmesi FBI üzerinde nasıl bir etki meydana getirdi?

Weiner: Son üç yılda Mueller ve Obama sayesinde bazı iyi gelişmeler yaşandı. FBI'nın tarihinde aslında ilk kez özgürlük ve güvenliğin nispeten dengede olduğu söylenebilir.

Spiegel adına röportajı Holger Stark gerçekleştirdi.

Gazze ve Ambargo'nun Yokedici Etkileri

Maureen Clara MURPHY / www.globalresearch
Çev: İsmail CEYLAN

İsrail'in Gazze'ye uyguladığı abluka altıncı yılına girerken Gazze'deki yaşam koşullarının ölümcülleşmesi ile ilgili uyarılar daha yüksek sesle söylenmeye başlandı.

Uluslararası haber kuruluşlarının verdiği haberlerde; "İsrail'in Gazze'yi kuşatması sadece Hamas'ı cezalandırmak amacını gütmüyor, aynı zamanda Gazze'nin her anlamda gelişmesini önlemek için devam ettiriliyor" deniyor.

İsrail kuşatması yaşamın her alanında hissediliyor. Çocukların yetersiz beslenmeye bağlı olarak maruz kaldığı anemi ve gelişim geriliği, yapılan askeri operasyonların yol açtığı ruhsal hastalıklar, bunlardan sadece birkaçı.

Üniversite yaşındaki bireylerin eğitim imkânlarının kısıtlanması da Gazze ekonomisinin yıkımına katkıda bulunan en önemli, fak-

törlerden. Gazze'deki ablukanın olumsuz etkileri yıllarca da sürmeye devam edecek. İsrail'in bu acımasız uygulamasına destek veren ve yardım ederek suç ortağı olan "uluslararası toplum" da bir gün hesap verecektir.

Filistinli Çocukları Kurtarma ve Tıbbi Yardım Kuruluşu'nun bu hafta yayınladığı verilere göre "Gazze'de zaten bir tane olan temiz su kaynağı da kanalizasyon ve çöplerin oluşturduğu kirlilik nedeniyle içmek için çok tehlikeli. Yine haber ajanslarının bildirdiğine göre Gazze, nüfus yoğunluğu açısından dünyanın en kalabalık yerlerinden birisi".(kilometre kareye 4500'den fazla insan düşüyor.

Abluka başladığından beri çocukları tehdit eden ishal vakaları iki kat arttı. İnsanların metabolik atıklarındaysa yüksek miktarda nitrat tespit edildi. Bu orandaki nitratin bazı kanserlerle ilişkili olduğu ayrıca hamileler için büyük risk oluşturduğu bildiriliyor.

İsrail'in Gazze'ye düzenlediği büyük saldırıda kanalizasyon sistemi tamamen kullanılamaz hale geldi. Bu yıldan itibaren evlerin yakınına fosseptik çukurları açılmak zorunda kalındı. Ağız açık olan bazı çukurlara düşen üç çocuk boğuldu.

Yine haber ajanslarının verdiği bilgilere göre "Gazze'ye giriş çıkışların yasaklanması nedeniyle oluşan uzun süreli yoksulluk ekonomiyi de yok olma noktasına getirdi. İnsanların gıda almak veya tarım yapmak gibi imkânları yok denecek kadar kısıtlı. Gazze'deki çocukların üçte biri ciddi manada yoksulluk içinde. Bu nedenle yetersiz

beslenmeye bağlı; gelişim geriliği ve anemi hastalığı Gazze’li çocuklar arasında sıkça görülüyor. 2007’den beri savaş nedeniyle 605 çocuğun öldüğü 2.179’unun ise yaralandığı bildiriliyor. Ayrıca savaş dışındaki nedenlerden de (Filistin’in kendi içindeki çatışma ve olaylar). 60 çocuğun öldüğü ve 82’sinin yaralandığı bildiriliyor.

Yine yardım kuruluşlarından elde edilen verilere göre; Gazze’deki ortalama yaş 17,6 iken Gazze nüfusunun %58’i 18 yaş ve altında bulunuyor. Gazze’nin işgücünün %34’ü ve genç nüfusun yarısı işsiz ve İsrail’in kısıtlamaları nedeniyle tarım alanlarının %35’i ve balıkçılık sahalarının %85’i kullanılmıyor. Balıkçılık yapmanın kısıtlanması 35.000 kişinin geçimini mahvederken, tahmini yıllık 75.000 ton ürünün kaybindan bahsediliyor.

Bir diğer ölümcül konu da tüneller. 2007’den itibaren ambargonun şiddetinin artmasıyla birlikte Gazze ve Mısır arasında kazılan ve Gazze’ye bir nebze olsun soluk aldırın tünellerde çalışan, 172 Filistinli öldü ve 318 tanesi de yaralandı.

Avrupa-Akdeniz İnsan Hakları Kuruluşunun verilerine göre Gazze ablukasının bir sonucu olarak buradaki halk, temel insani haklarından (yaşama hakkı, sağlık, eğitim, beslenme, su, barınma v.b.) mahrum kalmıştır. Yine aynı grup “ablukanın sadece siyasi amaçlı değil aynı zamanda ekonomik olarak da Gazze’yi yok ederek, otoritesini zayıflatmayı hedeflediğini ve bu ablukanın uluslararası hukuk açısından suç olduğunu belirtiyor.

Sağlık hizmetleri açısından da durum farksız. Temel ilaçların %42’si tükenmiş durumda ve Gazze’ye herhangi bir tıbbi cihaz veya tamir malzemesi girişi engelleniyor. Bu durum Gazze’deki hastanelerin hayat kurtarıcı tedaviler yapmasına da engel oluyor. (Dünya Sağlık Örgütü) Aralık 2008’de 3 hafta süren İsrail saldırısı esnasında 27 hastaneden 15’i ve 43 klinik hasar gördü.

Ayrıca İsrail, hastaların tedavi görme amaçlı Gazze dışına çıkmalarına izin vermezken aynı zamanda kendini geliştirmek isteyen sağlık personelinin de Gazze dışına çıkmasına engel oluyor. Tıbbi eğitim veren hastaneler, Doğu Kudüs’te yer alıyor ve eğitim almak isteyen Gazze’li sağlık personelinin geçişleri İsrail tarafından engelleniyor. İsrail bununla da kalmıyor, tıbbi tedavi için yapılan seyahat başvurularını değerlendirirken, istihbarat servisiyle ortak çalışıyor.

Filistin Sağlık Bakanlığı; “ilaç ve yakıt gereksinimi nedeniyle hastalara yeterince hizmet veremediklerini ve hastaların Gazze dışına sevkinin gerektiğini söylüyorlar. En çok sevk gerektiren alanlar ise; kalp damar, onkoloji, oftalmoloji, ortopedik ve sinir cerrahisi olarak sayılıyor. Nitelikli tıbbi müdahale yapabilen hastaneler Doğu Kudüs’te yer alıyor. İsrail’in yaklaşık 12.000 hastanın tedavi için çıkışına izin vermediği bildiriliyor. İzin verdiklerini de geciktirerek randevu tarihlerinin geçmesine sebep oluyor.

Son iki yılda tedavi olmak için başvuran 618 hasta İsrail gizli servisi tarafından sorguya alındı.

Şiir Yarışmamız Sonuçlandı

Genç Birikim

Dergimizin düzenlemiş olduğu şiir yarışması sonuçlandı. Değerli okuyucularımızın göndermiş olduğu şiirler, Değerlendirme Komisyonumuz tarafından titizlikle değerlendirilerek ödüle layık görülen ilk üç

şiir belirlendi. Ödüle layık görülen şairlerimizi tebrik ediyor, şiir gönderen tüm okuyucularımıza da teşekkür ediyoruz. Dereceye giren şiir sahiplerine hediyelerimiz en kısa zamanda gönderilecektir.

BİRİNCİLİK ÖDÜLÜ

HALEPÇE'YE SESSİZCE YAĞAN ÖLÜM

Sesiydi bu kanat çırpmanın
Tan ışıklarında güvercinin.
Semalarında idi barış Halepçe'nin
Gök kubbesinde idi barış Halepçe'nin

Sonrayı anlatmak mı sizlere,
Sararmış bir gecenin gündüzünde
Sokakta, dışarıda, içerde beşikte
Ölüm yağmıştı Halepçe'ye sessizce.

Oysa sabah uçmuştu güvercin göklere,
Selam diyordu Halepçe'ye.
Yoksa yanlış mı anladık veda mı idi bu şehre
Onlarda mı bıraktı bu ölüm içinde.

Tüm dünya susmuştu o an,
Yazılmıştı, mühürlenmişti onlara ferman.
Ey sefiller yapmayın etmeyin diyecek adam,
Çıkarmamıştı henüz bu fani zaman.

Kim derdi ki Şanlı Selahaddin'in,
Ölüm yağacaktı üstüne nebilerinin.
Misaliydi o Kudüs semalarında güvercinin
Görseydi şimdi halini Halepçe'nin.

Darağaçlarında sallanan Said'lerin
Arkasında bıraktığı şu sözlerin;
Boynuzsuz keçinin ahının,
Boynuzluya kalmayacağını,
Bir anlamı olmalıydı bunun.

Beklemek lazım gelir tarihin akışını
Yıldızsız gecenin en parlak yıldızının
Halepçe'yi kurtaracağını
Mezopotamya'da Ortadoğu'da
Akan gözyaşları durduracağını.

Mustafa AKAY

İKİNCİLİK ÖDÜLÜ**MUHEŞEM BİR İNSANSIN**

Geceyi bir de sen aydınlat, ay kardeşin tanısın
 Al kitabını eline varlığın anlam kazansın
 Oku Rabbin adına bedenini ayağa kalksın
 Bir damla sudan yaratılmış muhteşem bir insansın

Ağarsın tan yerleri sen hayata hazırsın
 Yaşayan bir Kur'an ol bütün yollar açılsın
 Her bir adımına on adım Rahman da katılsın
 Bir damla sudan yaratılmış muhteşem bir insansın

Her şeyden kesil ki vahiy sende canlansın
 İliklerine kadar sindir gözlerin dolup taşsın
 Yücelt Allah'ın adını sahte ilahlar utansın
 Bir damla sudan yaratılmış muhteşem bir insansın

Sen dünyaya değil, dünyalar sana katlansın
 Ölüm, ayrılık yerine kavuşmayı yaşatsın
 Âlemlerin Rabbi seni, işte kulum diye ansın
 Bir damla sudan yaratılmış muhteşem bir insansın

Ali GÜVENDİ**ÜÇÜNCÜLÜK ÖDÜLÜ****GENÇLİK**

Şu delikanlıya hayret eder boş yaşar derim
 Sanki insan değil, şunu, hayvan gibi bellerim
 Bildiğim adamlarsa asla değil öyle serseri
 Hayatının anlamı: Korum! Dinini, iffetini
 İnsan olmanızın farkıdır, yaşamak İslam'ı
 Aksi öyle değil, o bildiğin, hayvanın yaşamı
 Nice telkinleri nasihatler: Boğazlar yırtılır
 Bir öküz uğruna ya rab! Ne topraklar atılır

Ey müddesir-i şebab, yeter artık uyan
 Seni bekler âlem, sarıl, bak bu Kur'an
 Nice milletler yetiştirdi ki, dünyaya nam
 Salmış idi ecdadın, senin, bu yaptığın haram
 Değil milleti kurtarmak, sen zaten sefil
 Bir hale düşmüşsün ki, bu, zira öyle değil
 Pislik ruhuna işlemiş, seninse hâlâ gözün kör
 Düşmanını iyi bil, nasıl çalışıyor, bak da gör
 Lakin tembellik edip, yatıyorsun, fısır fısır
 Düşmansa çalışıyor, sen uyurken, harıl harıl

İslam vatani istilaya, yağmaya doymuş
 Bir âlem-i Müslüman ki; yıllarca susmuş
 Vahşi planlar; saldırılar, ateşten toplar
 İnsan bedeninde bulmak zor; kollar, bacaklar
 Bir gövde savrulur; bir sağa, bir sola
 Gökten et yağar, ceset yağar; düşer bir yola
 Kafanı kaldırsan o büyük dehşet bombalar

Başını eğsen, ayağın altında; can veren adamlar
 Kiminin anası-babası; kiminin öz kardeşi
 Bilmem yıkılmış mıdır evi, hayatta mıdır eşi
 Çocuklar yetim, çıplak, aç, yalınayak
 Gökten yağıyor bombalar; sağanak sağanak
 Ne bir ağaç kaldı, kaldı mı ki yürekler
 Enkazlar dağları geçti, doldu-taştı kabirler

Denizlerde su değil, adeta kin birikir
 Biriken bu kini elbet, atmak gerekir
 Su yerine onlara, hayat veren can
 Bu can ki Allah yolunda verildiği an
 O Mü'minler huzur-u Allah'a kavuşur
 Zalimlerse azaba, cehenneme koşuşur

Nemrutun yaktığı ateş, sardı etrafımızı
 Yoldaki esnamlar; perişan etti evladımızı
 Böyle giderse bu millet, yakındır izmihlali
 Buna tezat bir durum ancak, o da istiklali
 Bu millet yıllarca zulmün beşiğinde
 İken senin bu telaşın, dünya peşinde
 Ecnebler cirit atar, kendi toprağında
 Buna lanet eden şehitler, toprağın altında
 Yıllarca kan döktüler, basmasın toprağıma diye
 Düşman askerine vatani bu gün, ediyorsun hediye

Ömer Faruk ÇAKICI

Hayır İşlerinde Yarışmak: Genç Birikim Derneği'nin Kermesi Ankara'da Yapıldı

Genç Birikim

Kermes, gönüllü hanımların aylarca süren, yoğun ve oldukça özverili çalışmasından sonra, 02-10 Haziran 2012 tarihlerinde Ankara'nın Keçiören semtinde yapıldı.

El işleri ve hazır giyim eşyalarının yanında gönüllü hanım okuyucularımızın evlerde hazırladığı yiyecekler ve diğer gıda maddelerinin satıldığı kermese ilginin oldukça yoğun olduğu

gözlemlendi. Gösterilen ilgi, insanlarımızın hayırseverliğini ve insanın fitratında bulunan zorda olana yardım etme özelliğinin henüz daha yok olmadığını bir kez daha ortaya koydu.

Kermesin hazırlanmasında emeği geçen hanımların, maddi-manevi destekte bulunan ziyaretçilerin hayırlarının kabul olmasını Cenab-ı Allah (c.c.)'tan dileriz.

İslam'da Adalet Kavramı

Hakan BAYAM

"Ey iman edenler, kendiniz, anne-babanız ve yakınlarınız aleyhine bile olsa, Allah için şahitler olarak adaleti ayakta tutun. (Onlar) ister zengin olsun, ister fakir olsun; çünkü Allah onlara daha yakındır. Öyleyse adaletten dönüp heva (tutkuları)nıza uymayın. Eğer dilinizi eğip bükerek (sözünü geveler) ya da yüz çevirirseniz, şüphesiz Allah, yaptıklarınızdan haberi olmaktadır." (Nisa/135)

Konuya sözlerin en güzeli olan Allah (c.c) sözü ile başladık, onunla da bitireceğiz inşallah. Ayetten de anlaşılacağı gibi konumuz İslam'da adalet kavramı.

Bizim hem dünya hem de ahiret hayatımızı yakından ilgilendiren bu kavram hakkında ayetlerden Rasul (s.a.v) hayatından, sahabeden ve değerli âlimlerimizin görüşlerinden istifade edeceğiz inşallah. Konuyu sizlerle üç ana başlıkta değerlendirmeye çalışacağım. İlk önce adalet nedir? Neden önemlidir? İslam'da adalet kavramı ile beşeri sistemlerde adalet kavramını yaşanmış olaylarla kıyas etmeye çalışacağız. Daha sonra da âdil Müslüman'ın vasıflarından bahsedeceğiz. Rabbim bize bildiklerimizle amel etmeyi, bilmediklerimizi de öğrenmeyi nasip etsin inşallah.

ADALET

Adalet (kısaca adl) olarak, düzeltmek, eğri bir yoldan doğru bir yola kaymak, eşit ve muadil olmak, dengede tutmak, dengelemek, tartmak, her şeyin ve herkesin hakkını verme, haksızlıklardan uzaklaşarak orta yolu tutma, bir şeyi yerli yerine koyma anlamında bir terimdir. Geniş kapsamlı bir kavram olan adaletin zıttı zulüm, haksızlık ve insafsızlıktır.

Rabbimiz bize adil olmayı, adaleti ayakta tutmayı birçok ayette nas olarak bildirmiştir.

"Allah, adaleti, ihsanı (iyiliği ve güzel davranmayı), yakın akrabalara yardım etmeyi; fahşa'dan (aşırılıktan), münker'den (kötü işlerden) ve bağı'den (azıp-haddi aşmaktan) uzak durmanızı emreder." (Nahl: 16/90) Bundan dolayı adalet bizim akidemizi bağlayan bir kavramdır.

Adaletin uygulama sahası oldukça geniştir. Adaleti sadece hukuk alanlarında, mahkemelerde düşünmek yanlış olur.

Adalet, hayatın her cephesinde, davranışlarda, hüküm ve karar vermede, insanların haklarını ödemede, sevmeye ve ilgi göstermede, yönetim işlerinde ve eğitimde dosdoğru hareket etmek, düzgünce iş yapmak, herkesin hakkını vermek adalettir. İnsanların renklerinden, kültür ve eğitim düzeylerinden, ırklarından veya geldikleri bölgelerinden, toplumsal statüleri açısından dolayı farklı davranmamak, haklarına tecavüz etmemektir.

İslâm adalet ahlâkını, dini bir emir ve toplumsal düzenin temeli olarak görmüş, adaletle davranan 'adil' kimseleri övmüş, adaletten ayrılarak zulme sapmış olan zalimleri de hem kötülemiş ve hem de can yakıcı bir azapla tehdit etmiştir. Sad suresi 26. ayette Rabbimiz: "Ey Davud! Gerçekten biz seni yeryüzünde bir halife yaptık. Artık insanlar arasında hak ile hüküm ver. Keyfe arzuya uyma ki seni Allah yolundan saptırmasın. Çünkü Allah yolundan sapanlar hesap gününü unuttukları için kendilerine çok şiddetli bir azap vardır.

ADALETİN KAYNAĞI

Evet, adalet konusundaki bu izahtan sonra inşallah bir de bu kavramın kaynağına bakalım. İslam'da adalet kavramı, ilkelerini nereden alır? Beşeri sistemlerde adalet kavramı, ilkelerini nereden alır? Bu suyun kaynağı, meselenin özüdür aslında. Kur'an'da bununla ilgili birçok ayet bulunmaktadır.

Şüphesiz Allah, size emanetleri ehline (sahiplerine) teslim etmenizi ve insanlar arasında hükmettiğinizde adaletle hükmetmenizi emrediyor. Bununla Allah, size ne güzel öğüt veriyor! Doğrusu Allah, işittendir, görendir. (Nisa/58)

Abdullah ibni Amr ibni-As (r.a)'dan rivayet olunduğuna göre Rasulullah (s.a.v) şöyle buyurdu: Ailesine ve idaresi altında bulunanlara adaletle hükmeden adil kimseler Allah katında nurdan koltuklar üzerinde otururlar. Müslim'de geçen bu hadis Müslümanlara müjde niteliğindedir. Evet, İslam'da adaletin ilkelerini tesis eden Kur'an ve Sünnettir. Yani ilahi kanunlardır.

Beşerin ortaya attığı adalet sisteminin kaynağı ise tamamen bozuk bir yapıya sahiptir. Bu sistemi hazırlayan ve yapan cemiyetin kendisidir. Şu halde bu sistemlerin kaynağı fani ve her gün yeni bir şeyler peşinde koşan insanoğludur. Dolayısıyla bunu da istediği gibi kullanmak isteyecektir. Bu sistemler insanoğlunun heva ve hevesine göre sürekli farklılık gösterir. Burada Hz. Ömer'in r.a bir sözünü nakletmeden geçemeyeceğim: 'Biz cahiliyede helvadan putlar yapar onlara tapardık daha sonrada acıkınca onları yedik' demiştir. İşte bugün insanoğlunun geliştirmiş olduğu adalet sistemi de çok farklı değildir. Geçen günlerde gündemi meşgul eden şike yasası diye bildiğimiz bir yasa vardı. Bu önceleri daha ağır suç iken daha sonra yapısı değiştirildi hafifletildi. Aralık ayında bu yasalaştı. Daha bunun gibi birçok örnek verilebilir. Beşerin adaleti insanların heva ve heveslerine göre hazırlanmış sürekli değişkenlik gösterebilen sistemlerdir. Bunlar kimi zaman zengin insan zümrelerine göre, kimi zaman yöneticilere, kimi zaman içinde bulunulan duruma göre, kimi zamanda siyasi

otoriteye göre yani insanların kendi isteklerine göre hazırlanmış bir sistemdir beşerin adaleti. Sizce burada insan haddini aşmakta değil midir? Bazen evinde bile adaleti tesis edemeyen insanoğlu nasıl olurda tüm insanların huzur içinde yaşayacakları bir adalet sistemini tesis edebilir? Rabbimiz bunu bize Alak suresi 6-7-8. ayetlerde açıklamaktadır.

"Kella innel insane leyetga." İnsanoğlu tuğyan eder, haddini bilmez. "Errea hustağna." Kendini yeterli görür. Aciz olduğunu unuttur. "İnne ila Rabbike ruc'a." Fakat dönüş ancak Rabbinedir, buyurmaktadır ALLAH (c.c).

Peki, sizce yeri göğü yaratan Rabbim mi âdildir? Yoksa ufacak beyniyle haddi aşan insan mı âdildir?

İSLAM'DA ADALETİN UYGULANIŞI

Kur'an-ı Kerim'de Rabbimiz şöyle buyuruyor:

"Andolsun, Biz peygamberimizi apaçık olan belgelerle gönderdik ve insanlar 'kıst'ı (adaleti) ayakta tutsunlar diye, onlarla birlikte Kitab'ı ve mizan'ı indirdik. Ve kendisinde çetin bir sertlik ve insanlar için (çeşitli) yararlar bulunan demiri de indirdik..." (Hadid: 57/25)

Vefatına yakın okuduğu hutbede Rasulullah (s.a.v) adalet anlayışını bakın nasıl yansıtmaktadır: "Ey insanlar! Kimin sırtına bir kırbaç vurdumsa işte sırtım, gelsin alsın. Kimin malından almışsam işte malım, gelsin alsın. Benim besleyeceğimden korkmasınlar. Çünkü kin beslemek âdetim değildir. Dikkat edin, içinizden en çok sevdiğim; bende hakkı varsa hakkını alandır yahut da hakkını helal edendir." Bu Allah Rasulü (s.a.v) devlet başkanı iken yaptığı bir hutbeden örnekti. Onun kimseye haksızlık yaptığı düşünülemezdi, kimsenin malını yediği de. Ama bu Allah Rasulü (s.a.v)'nın adalet anlayışydı. Bakın Abdullah b. Amr b. As (r.a)'dan rivayet ile Rasulullah (s.a.v) şöyle buyurdu: Adaletle duyarlı davranan yöneticiler, Kıyamet günü Allah'ın yanında nurdan yüksek koltuklar üzerinde oturacaklardır. Onlar gerek hüküm verirken, gerek ailelerine karşı, gerekse yönetimi altındakilere adaletle davranırlar.(Müslim)

Adaletten bahsedildiğinde Hz. Ömer (r.a)'den bahsetmeden geçilmesi mümkün değildir. Onun halifeliği döneminde yaşanan şu olay, Hz. Ömer'in 1400 yıl önceki adalet anlayışının güzel örneğini bize açıklamaktadır.

Adil Halife Hz. Ömer, hilâfeti döneminde ashabtan Übey b. Ka'b ile aralarında bir konuda anlaşmazlık meydana gelmiş ve bu anlaşmazlığı çözmek üzere o dönemin Medine kadısı olan Zeyd b. Sâbit'e gitmişlerdi. Kadı olan Zeyd hemen devlet başkanı olan Hz. Ömer'e karşı saygılı davranıp ona oturması için yere bir minder sermişti. Fakat adil insan Hz. Ömer bu davranış karşısında şöyle demişti: "İşte bu davranışın, şimdi vereceğin hükümde yaptığın ilk adaletsizliktir. Ben davacıyla beraber aynı yerde oturacağım." Sonra davacı Übey b. Ka'b davasını ileri sürünce Hz. Ömer bu iddiayı kabul etmedi. Bu durum karşısında Hz. Ömer'in yemin etmesi gerekiyordu. Kadı Zeyd İbn Sâbit, Übey'e şöyle dedi: "Gel Halife'yi yemin ettirme, onu bundan muaf tut. Davacı olduğun kişi bir başkası olsaydı sana böyle bir feragatten söz etmezdim." Bu teklifi duyan Hz. Ömer son derece kızarak böyle bir ayrıcalığı kabul etmeyip derhal yemin etti. Sonra da Zeyd b. Sâbit hakkında şöyle dedi: "Halife ile herhangi bir Müslüman hakkında eşit davranmasını öğrenmedikçe ona dava götürülmemelidir." Evet, gerek ayetlerde gerek Rasul (s.a.v) hayatında, gerek halifelerin ve sahabelerin yaşantılarında bunun gibi birçok örneğe rastlamak mümkündür. Bunlar bize İslam'ın adalet kavramına ne kadar önem verdiğinin ifadesidir.

BEŞERİN ADALET ANLAYIŞI

İnsanlar adalet sistemini uyguladığı zaman ne olmuştur? Bunu hepimiz dünya coğrafyasına baktığımız zaman görebiliyoruz. Irak'a adalet getirmek, Irak halkını başlarındaki diktatörden kurtarmak için gelen ABD Irak'ta kaç milyon insanı katlettiği belli değildir. Sözde oraya adalet, barış getireceklerdi. Şu an tüm hararetiyle devam eden Suriye olaylarını izlemekteyiz. Yönetimi altında yaşayan insanlara sırf İslâmi kimliklerinden dolayı, katleden zalim yöneticiler ne kadar adildir? Bir ülkeyi 20-30 sene yönetmelerine rağmen bırakıp gidememektedirler. Kurmuş oldukları sömürü sistemini bırakmak zor gelmektedir bu insanlara. Bu aralar 2. yılını dolduran hepimizin yakından tanıdığı Mavi Marmara gemisi. Gazze'ye insani yardım götüren bu gemiye İsrail komandoları baskın yaptı ve 9 kardeşimizi şehid ettiler, bir ağabeyimiz de 2 yıldır yoğun bakımda. Daha sonra müsabaka için geldikleri ülkemizde onları protesto eden kişilere mahkeme açıldı. Ve daha dünyanın değişik yerlerinde

insanların kendi heva ve hevesine göre tesis ettikleri adalet sistemlerinin kokuşmuşluğunu gösteren onlarca, yüzlerce örnek verilebilir.

YAŞANAN OLAYLARLA İSLAM'IN ADALET SİSTEMİ VE BEŞERİN ADALET SİSTEMİ

Beşeri sistemlerde adalet kavramı sadece dünyalık cezalarla sınırlı, herhangi bir manevi unsur yoktur. Kişiler korkuları oranında itaat eder, kanunlara uyarlar. Veya paralarına göre, çevrelerine göre itaat ederler. (İşletme sahibi örneği) (kooperatif örneği) Ama Müslümanlar bilir ki aldığı her nefesten, attığı her adımdan Rabbinin haberi vardır ve bunlar kayıt altındadır. Bu ahiret şuuruyla bilinçlenen Müslüman kimse olmaması bir yerde bile Rabbine vereceği hesaptan korkar ve suç işlemekten geri durur. (cüzdan örneği)

Bakin 4 Ocak'ta bir gazetede, uzun tutukluluğa kefalet formülü başlığında bir yazı çıktı. Batı'da, şu an daha yaygın kullanılan kefalet sisteminin yasalaşması hedefleniyor. Yani bu sistemle 5 yıla kadar hapis cezası gerektiren suçlarda hâkim kefaletle serbest bırakabilecek. Yani parası olan serbestçe gezecek, olmayan cezaevinde sürünecek. Rüşvet vererek işlediği suçları örtbas eden, para ile mahkeme kararını değiştiren vakıalar oldukça fazladır. Biri yıllarca cezaevinde kalırken diğeri çok rahat salıverilir. Kişiler insanların hakkını çok rahat gasp ederler. Servetlerine servet katarken altta ezilen toplumu zirveye çıkarken basamak olarak görürler. Bu

neden böyledir? Çünkü insanlarda ahiret bilinci yoktur. Allah (c.c) adaletinden yüz çevirmişlerdir. Yaptıklarının kendilerine kâr kalacağını dünyayı gününü gün etmekle geçirip bu yaptıklarının bir hesabı olmayacağını düşünmektedirler.

İslam'da ise bu tamamen farklıdır. İslam diğer beşeri sistemlerden ayrı olarak din ile dünya arasını birleştirip hem dünya hem ahiret için gelmiştir. Müslüman dünyada işlediği bir suçun dünyada cezası olduğunu bildiği gibi ahirette de bunun bir karşılığı olduğunu bilir. (Her kim zerre kadar hayır işlemişse onu görecektir. Her kim zerre kadar şer işlemişse onu görecektir. Zilzal /7-8) Bunu bilen Müslüman attığı her adıma dikkat eder. İşte İslam'daki adalet ile beşeri sistemlerdeki adalet arasındaki farklardan biri buradadır. Rabbimiz asıl yurt olan ahiret yurduna göre bir adalet sistemi hazırlamış, beşeriyet ise yapının yaptığından yanına kâr kaldığı işini becerenin ceza almadığı, adamı olmayan, parası olmayanın cezasını çektiği bir sistem ortaya koymuştur.

Beşeri sistemler bu tutumlarıyla yani insanların dinden uzaklaştıran, insanlara Allah'ın adaletini unutturan yapıları ile canavara dönen insan modelini üretmişlerdir. İntihar eden, annesini kesip poşetlere dolduran üç kuruş için taksiciyi gasp eden, daha onlarca örneklemesi olan insan tipini geliştirmişlerdir.

Allah (c.c) adaletini unutan insanların beşerin adaletine de güvenleri kalmamıştır.

Bakın insanlar bazen kendi haklarını kendileri alma yoluna gitmişlerdir. Kan davalarının çıkış sebebi budur. Kişiler verilen cezadan tatmin olmayarak kendileri adaleti tesis etmek yoluna gitmişlerdir.

İslam'daki adalet sisteminde insanlar arasında eşitlik esastır. Rabbimiz bize bunu Kur'an-ı Kerim'de nas olarak bildirmiştir. (Hucurat /13) Ey insanlar, gerçekten, biz sizi bir erkek ve bir dişiden yarattık ve birbirinizle tanışmanız için sizi halklar ve kabileler (şeklinde) kıldık. Hiç şüphesiz, Allah katında sizin en üstün (kerim) olanınız, takvâca en ileride olanınızdır. Hiç şüphe yok Allah, bilendir, haberdardır.

Evet, bu ayetten anlaşılacağı gibi üstünlük sadece takvâdadır, bunun harici kimsenin kimsese bir üstünlüğü yoktur. Rasul (s.a.v) de bir hadisinde insanlar bir tarağın dişleri gibi eşitler. Takvâdan başka Arap'ın aceme üstünlüğü yoktur, buyurmuştur. Hiç bir ferden diğer bir ferde, hiçbir cemiyetin diğer cemiyete, hiçbir cinsin diğer bir cins, hiçbir beyazın siyaha, hiçbir efendinin köleye, hiçbir hâkimin mahkûma tak-

vadan başka mutlak şekilde üstünlüğü yoktur. Bakın İslam'da adalet sistemindeki eşitlik ile ilgili halife Hz. Ömer zamanında yaşanan bir olayı nakledeceğim sizlere.

Hz. Ömer döneminde Mısır valisi Amr ibnül As'ın oğlu Abdullah, bir yarışta kendisini geçtiği için bir Kıpti'ye tokat vurur. Kıpti onu hac mevsiminde halifeye şikâyet eder. Halife Ömer de Amr ibnül As'ın oğlunu çağırır. Ve Hz. Ömer Kıpti'ye sana vuran hangisi ise sen de ona vur. Diyerek "Ne zamandan beri halkı köleleştirdiniz? Şüphesiz anneleri onları da sizin gibi hür doğurdular" buyurur.

Peki, beşerin adalet sisteminde eşitlik ilkesi nasıldır? İnsanlara işlemiş olduğu suçlarda ne kadar eşit davranılmaktadır? Baklava çalan çocuğa ceza verilirken insanları dolandıran hortumcular toplumun saygın insanları olarak hayatlarını sürdürmektedirler. Veya mevcut siyasi idareye göre insanlar cezalandırılmıştır. Bir takım insanlara ise dokunulmazlık zırhı altında hiçbir şekilde yargılanamamışlardır.

Bu mali işlerde de böyledir. Orta halli işletmeler devletin ağır vergi yükü altında ezilirken bir yılda trilyonlarca para kazanan dev şirketlerin ödediği vergi çok komiktir. Daha bunun gibi günlük hayattan da birçok örnekler verilebilir.

İslami adalet sisteminde hüküm kişilere göre değişiklik arz etmez. Hâkim karşısında halkın en alt tabakasındaki insan ne ise, en üst tabakasındaki insan da aynıdır. Yani işçi de aynıdır devlet başkanı da. Evet, belki bize çok uzak gelen kavramlar bunlar ama İslam bunları 1400 yıl önce düzenlemiş, hayata geçirmiştir. Şabi (r.a) anlatıyor: Cemel vakasında Hz. Ali (r.a)'nin zırhı kaybolur. Zırh daha sonra bir Yahudi'nin elinde görülür. Hz. Ali (r.a) Yahudi'yi kadı Şüreyh'e şikâyet eder. Yargılama neticesinde kadı Şüreyh delil yetersizliğinden zırhın Yahudi'ye ait olduğuna karar verir. Hz. Ali (r.a) karara itiraz etmeden zırhı tekrar Yahudi'ye verir. Yahudi bunun üzerine Hz. Ali (r.a) adaletine hayran kalır ve şöyle der: "Halife benimle beraber kadıya geliyor, kadı aleyhine hüküm veriyor ve o da razı oluyor. Vallahi doğru söyledin mü'minlerin emiri zırh senindir, devenden düştü ben de aldım" dedi ve Allah'tan başka ilah olmadığına, Muhammed'in (s.a.v) Allah'ın Rasulü olduğuna şehadet ederek Müslüman olur. Hz. Ali (r.a) zırhı ona hediye eder. İşte İslam mahkemelerinin adaleti. Evet, İslam'da kadı, adalet makamında halife veya emirin temsilcisi olarak oturmaz. Allah (c.c) temsilcisi olarak oturur. Bu sebepten halifenin dahi örnekte olduğu gibi bir mahkemeye çıktı-

ğında özel bir ehemmiyeti yoktur. Hiç kimse şahsiyeti, aile bağları yahut makamı sebebiyle adalet önüne çıkmaktan muaf tutulamaz. Alelade bir işçinin, fakir bir köylünün, yüksek mevkideki bir şahsa hatta halifeye karşı bile dava açma hakkı vardır. Aynı şekilde halifenin de şahsa karşı dava açma hakkı vardır.

Beşerin mahkemeleri ise insanları önce asıp ertesi gün mahkemelerini yaptığı, asabilmek için kişinin yaşını büyüttükleri, Türkçe bilmediği için asılmasına karar verdikleri tarihin kara sayfalarında hâlâ yazılıdır. Medeniyetin beşiği olarak bilinen ABD'nin gaz odalarında öldürdüğü zenciler, kızıl derili denilen bir nesli tamamen yok ettikleri hepimizin bildiği gerçeklerdir. Adalet getireceğim diye işgal ettikleri Irak'ta, Afganistan'da, Çeçenistan'da, Keşmir'de, Patani'de öldürülen insanlar bize beşerin adalet sistemleri hakkında aslında oldukça detaylı bilgi vermektedir.

Bazıları İslam'a bunu İslam'daki çok evliliği kullanarak yapmaktadırlar. Hatta bunu çok iletirye götürüp Rasulullah (s.a.v) ve sahabeye dil uzatmaktadırlar. Hâlbuki İslam'ın birden fazla kadınla evlenmeye müsaade etmesi aralarında adaleti temin etmeye bağlıdır. Şayet aralarında adalet temin edilmez yahut adaleti temin etmekten korku duyulursa bir kadından fazlasıyla evlenmek uygun olmaz. Bu İslam'ın evlilikteki adalet sistemidir.

Beşerin adaleti nedir bu konuda? İnsanları bizzat zinaya teşvik eder, kendi eliyle zina yaptırarak bu büyük günahı işlemelerine vesile olur. İnsanların cehenneme gitmeleri için gerekli tüm düzenlemeleri yapar. Bunu da kanunlarla sabit kılar. Bugün zina yapmak suç konumunda bile değildir. Kerhaneler (genel ev) fuhuş kadınları ise (hayat kadınları) süslü laflarla insanlara güzel gösterilmektedir. Televizyon, internet gibi görsel medyada ortaokul, liseli çocukların flört etmesi gayet normal davranışlar olarak çocuklarımızın fitratına sokulmaktadır. TV'de içki içen, parti düzenleyen fuhuş sahneleri olmayan dizi neredeyse yok denecek kadar azdır. Yaşı küçük çocukların evlenmesi kanunen yasaklanırken, onların zina yapması teşvik bile edilmektedir. Parklarda, pastane köşelerinde, internet kafelerde gençler her türlü harama bulaşmaktadır. Bu ufak tespitlerden sonra sonucu sizlere bırakıyorum. İnsanların akın akın cehenneme girmelerine vesile olan beşerin adalet sistemi mi? Asıl yurt olan ahiret yurdunda da insanları cennetiyle müjdeleyen Rabbim mi daha adildir?

İslam sosyal adaleti de düzenleyecek kuralları getirmiştir. Zekât ve infak gibi müesseseler ku-

arak, fakir insanlar yoksulluk seviyesinden kurtulmuş, hayatlarını idame ettirmişlerdir. Zengin kişiler ise hem nefislerini terbiye etmiş, hem de ahiretleri için azık toplamışlardır. Malından infak eden kimse, malın kendisine vereceği kibirden, kendini müstağni görmekten kurtulur. Beşeri sistemlerde ise böyle bir adalet mekanizması olmadığından fakir daha da fakirleşerek açlık seviyesinde bir hayat sürdürürken, zengin servetini her gün biraz daha artırarak şırmamış haddi aşmıştır.(Hümeze /3) (Yehsebu enne malehu ehledeh) Malının kendisini ebedi yaşatacağını sanır. Ama ayetin devamı gerçekten çok acıdır. (4. ayet Kella leyunbezenne fil hutameh) Hayır andolsun ki o hutameye atılacaktır. İşte beşerin sosyal adalet sisteminin insanı götüreceği son budur.

Sosyal adaletin sağlanmasında diğer bir unsur da işçi ve emekçinin hakkının gözetilmesidir. İslam buna azami hassasiyet gösterir. Bunu Rasulullah (s.a.v)'ün şu sözü çok daha iyi anlatmaktadır. Rasulullah (s.a.v) ashabına; "İşçinin ücretini teri kurumadan ödeyiniz." buyurmaktadır. İşçinin hakkını yiyenlere ise bizzat kendisinin husumet beslediğini bakın şu sözle ifade buyurmaktadır; "Üç grup insan vardır ki kıyamet gününde bunların hasmı bizzat benim. Benim adıma kendisine emanet verilip de sonrada ona hıyanet eden kimse, hür birisini köle diye satıp parasını yiyen kimse, bir işçi tutup emeği ile tam faydalandığı halde onun ücretini vermeyen kimse" buyurmuştur. Bu günün kapitalist sistemleri ise işçiyi elinden gelse bedava çalıştıracak duruma gelmiştir. Kendilerinin belki de kedi köpeklerine aylık harcadığı parayı bir ay çalışan işçilerine vermektedirler. İşte bu hususta da İslam adaleti ve beşerin adaleti arasındaki fark olanca açıklığıyla ortadadır.

İçki, kumar, fuhuş bizzat devletin kendi eliyle organize edilmekte, satılmaktadır. Bunların hepsi büyük günahlardan olup insanı dünyada ve ahirette ciddi sıkıntıya sokacak şeylerdir. Devlet kendi eliyle bunun önünü açmış, yapılan reklâm, dizi, gazete vs. araçlarla insanlar teşvik edilir hale gelmiştir. Aylık 1.000 TL maaşla çalışan bir kişiye 20,000 TL limitli kredi kartı gönderilerek kişinin harcama yapmasına ve kart borcunu ödeyemeyerek, hem Rabbimizin haram kıldığı faiz batağına batmasına sebep olunmuş, hem de maddi sıkıntılarından dolayı aile içi geçimsizlikten tutun da intihara kadar giden bir kaosa sürüklenmektedir. İnsanın gözü kör mü bunlara girmesin şeklinde bir düşünce oluşabilir belki bizlerde. Ama biz biliyoruz ki insan zayıf yaratılmıştır. Ayağı kaymaya her

an müsaittir. Bu sistemler de bunu oldukça iyi kullanılmaktadırlar. Yapılan reklâm, kredi kartına bol taksit, cazip kredilerle insanlar kandırılmaktadır. İşte insan Allah ve Rasulünün (s.a.v) hükmünü terk ettiği zaman şeytan ve dostları devreye girerek insanları bu tuzaklara düşürmektedir. Allah (c.c) adaleti bir tarafa konulmuş beşerin kendi kafasına göre koyduğu kanunlarla toplumlar idare edilmiştir. Hal böyle olunca toplum fesada uğramış, sadece heva ve hevesine göre yaşayan sınır tanımayan bir insan modeli türetilmiştir. Bu da insanın sonunu hayra değil, şerre doğru hızla götürmektedir. Hani Rabbimiz ayetinde buyuruyor ya (Fe eyne tezhebun) Nereye bu gidiş?

İslam'da eşitlik ilkesinden bahsetmiştik. Her zaman eşitlik adalet olmayabilir. Eşitlik, benzer ve eşit olan olay ve kişiler arasında adalettir. Farklı olaylar ve ayrıcalıklı insanlar arasında eşitlik uygulamak insanlara zulüm, Allah'ın ayetlerine aykırılık olur.

Misal, İslam dini inançlarla ilgili meselelerde Müslümanlarla gayri Müslimleri bir tutmaz. Bir Müslüman'ın domuz eti yemesi suç iken gayrimüslim'in yemesi suç sayılmaz. İslam'da herkes yaptığı işe göre ücret alır. Komünizm'de olduğu gibi herkese aynı ücret diye bir uygulama yoktur. Yani herkes çalıştığının karşılığını alır.

Bakın bu miras hukukunda da böyledir. Kişi mallarını pay ederken tüm çocuklarına eşit olarak dağıtır ve kendisinin ne kadar da adil bir baba olduğunu topluma reklâm eder. Ama Rabbim böyle buyurmamaktadır. Miras hukukunda erkek ve kız çocuklarının hükmü farklıdır. Rabbim bunu farklı tutarken siz birde adil olmak adına eşit pay edeceksiniz. Yani hâşâ siz Rabbimden daha mı adilsiniz? O bu konuda bir hüküm verecek siz de bir hüküm vereceksiniz. Veya bazı yörelerde kız çocuğuna mirastan hiç pay vermezler. Neden, onların suçu kız olmak mı? O zaman cahiliye Araplarının kız çocuklarını toprağa diri diri gömmelerinden ne farkımız kalır. İnsanın anne babasını, cinsiyetini seçme durumu olmadığına göre bu Rabbimizin takdirini beğenmemektir. Bu konuda da İslam'ın hükümleri uygulanmalı, çocuklarımıza miras bırakırken Allah'ın adaletine göre bir dağıtım yapmamız bize bir Allah (c.c) emridir.

Beşerin adalet sisteminde malımız da garanti altında değildir. Hırsızlık yapan kişi karakoldan sizden önce çıkıp gitmektedir. Hırsıza yatak odanız haricinde müdahale ederseniz siz suçlu duruma düşersiniz. Daha bunun gibi onlarca örnek verilebilir. Bugün beşeri sistemlerde ise

çalanın çaldığı yanına kâr kaldığı bir adalet sistemi vardır. Mahkemelerdeki hırsızlık dosyaları bakılamayacak kadar çoktur. Osmanlı döneminde, asırsaadette insanlar namaza dükkânlarını kilitmeden giderken şu an dükkân sahipleri kepenk, alarm, kamera sistemi, sigorta gibi birçok önlemi uygulamaktadır. Beşerin uyguladığı adalet doğru ise sizce bunda bir tuhafılık yok mudur?

Hırsızlık deyince Rasulululah (s.a.v)'ın başından geçen şu hadiseyi aktarmadan geçemiyeceğim: Bir gün Mahzumoğulları kabilesine mensup eşraftan Fâtıma adında bir kadının hırsızlık yaptığı söylenerek Peygamberimiz (s.a.s.)'in huzuruna getirilmişti. Kadının elinin kesilmesi ne hükmedildi. Fakat daha önceki gelenek ve alışkanlıklara göre Kureyş'ten olan asil bir kadın hakkında suç işlemiş olsa dahi böyle bir hüküm verilemezdi. Hükmün infazının durdurulması için Kureyş'in ileri gelenleri Hz. Peygamber'in çok sevdiği Üsâme b. Zeyd'i araya koyarak bu kadının affedilmesini istediler. Üsâme'nin böyle bir şefaatte bulunması Hz. Peygamber (s.a.s.)'e çok ağır geldi. Hemen ashâbını «mescid'de toplayıp bu konuda onlara şöyle hitap etti: "Ey insanlar! Sizden evvel yaşamış toplumların neden dola-yı yollarını şaşırıp saptıklarını biliyor musunuz? Asilzadeleri bir hırsızlık yaptığı zaman onu affeder, zayıf ve kimsesizleri bir şey çalarsa onları cezalandırırlardı. Allah'a yemin ederim ki, böyle-sine kötü bir hırsızlığı Mahzum kabilesine mensup Fatıma değil, kendi kızım Fatıma yapmış olsaydı, kesinlikle onun elini kestirirdim." Beşerin kanunlarında durum sizce böyle midir?

İslam insanlara inançları konusunda da oldukça adaletli davranır. İnsanları İslam'ı kabul etmeye davet eder, insan ve tebliğ arasındaki engelleri kaldırır. Fakat onu Müslüman olması konusunda zorlamaz. İslam adaleti insanlara inanma hürriyeti veren sonuna kadar da garanti altına alan en üstün bir dünya nizamıdır. Rasul (s.a.v) Necran'lılara gönderdiği mektupta "Necran ve diyarı malları, insanları, kiliseleri ve sahip oldukları he şeye dair Allah'ın ve peygamberinin garantisi vardır, buyurmuşlardır. İslam devleti kendi sınırları içerisindeki kilise ve havraları her devirde korumuş, ne Müslümanlardan ne de devletten onlara bir kötülük gelmemiştir. Bilakis devlet onları korumuş ve müntesiplerine ibadet edebilme imkânı vermiştir.

Büyük komutan Selahaddin Eyyubi Kudüs'e girdiğinde din adamlarına ve ibadethanelere dokunulmamasını emretmiştir. İşte İslam'ın inanç konusundaki adaleti. Peki, beşerin adaleti ne yapmıştır? Haçlılar Kudüs'ü işgal ettiklerinde so-

kaklarda günlerce Müslüman kanı akmıştır. Bugün bu kutsal topraklara, ilk kiblemiz Mescid-i Aksa'da bırakın ibadet etmeyi, Müslümanlar ziyaret için bile girememektedirler. Yahudiler Mescid-i Aksa'nın altını kazıp sürekli tahrif etmektedirler.

Şu anki kiblemiz için de durum bundan pek farklı değildir aslında. Bugün insanlar hacca gitmek, Kâbe'yi tavaf etmek için bir sürü engelle karşılaşmaktadır. Hac ve umre ibadet bilincinden çıkmış firmaların bir rant kavgasına dönüşmüştür. Hac paraları almış başını gitmiş, imkânı olmayan Müslümanlar o beldeleri ziyaret etmekten alıkonulmuştur. Ne kadar adil değil mi? Parası olan o kutsal toprakları ziyaret edebilir, olmayan ise göremeden hayatı son bulur. Bu konuda devletler bunu rant olmaktan çıkarmalı, insanların bu ibadeti yerine getirebilmeleri için bu ücretleri asgari tutara indirmelidir.

Adalet kavramının tanımı, gerekliliği ve İslam'ın adaleti ile beşerin adaleti arasındaki farkı anlayabilmek için bir takım olaylarla kıyas etmeye çalıştık. Bu kıyası yaptıktan sonra bizim İslam'ın adaletine güvenmemiz ve onu istememiz bizim için keyfiyet midir? Yoksa bir zorunluluk mudur buna bakacağız. Yüce rabbimiz bütün insanların kıyamete kadarki ihtiyaç ve problemlerinin neler olacağını bilerek Hz. Muhammed (s.a.v)'i son peygamber, şeriatini son şeriat yapmıştır. O halde İslam'ın her çağın her kuşağın ve her türlü şart ve ortamın meselelerine çözüm getirecek nitelikte olduğunu, bunun kıyamete kadar geçerli olduğunu kabul etmek bir iman meselesidir. Maide suresi 3. ayette Rabbimiz "Bugün dininizi kemale erdirdim, size nimetimi tamamladım. Size din olarak İslamiyet'i beğendim" buyurmaktadır. Kur'an-ı Kerim'in açık ve kesin hükümleriyle ya da mütevatir sünnetle sabit olmuş kati şer'i hükümleri reddetmek, aksini savunmak ya da bunların günümüz açısından yersiz yahut yetersiz oldukları anlamına gelecek herhangi bir iddiada bulunmak çağımızdaki itikadi sapmalardandır.

Bugün İslam'ın adalet sistemi uygulanamıyorsa bunun sebebi hâşâ bu kanunların geçersizliği değil, Müslümanların acziyetinden kaynaklanmaktadır. İslam adaleti yeryüzündeki herhangi bir adalet sisteminden daha değerli ve daha yücedir. Şüphesiz ki bugün insan hayatında hiçbir alan yoktur ki İslam kanunları ile düzenlenmiş olmasın. Müslümanların geri kalmışlığı İslam'daki adalet sisteminden değil, maalesef İslam öğretilerinin terk edilmiş olmasından kaynaklanmaktadır. Yoksa İslam adalet sistemi 1400 yıl önce insanların hayatını düzenlemiş ki-

yamete kadar da düzenleyecektir. Bakın şehid Abdulkadir Udehin bu konudaki görüşü ne kadar düşündürücüdür: Bugün dünyanın her yanındaki Müslümanlar ancak isimleriyle ve dilleriyle Müslüman'dırlar. Kimliklerinde İslam yazılıdır o kadar. Evet, Abdulkadir Udeh'in dediği gibi İslam bizim sadece kimliklerimizde değil de tüm yaşantımızda olduğu zaman Rabbim bize İslam'ın adaletini nasip edecektir, İnşallah.

Tabi ki her işin dünya boyutu olduğu gibi birde ahiret boyutu vardır. Asıl yurt olan ahiret yurdunda insan hesaba çekilirken hiç Allah'ın ve Rasulünün (s.a.v) adaletini isteyen ile beşerin adaletini isteyen bir olacak mıdır? Tabi ki Rabbim adaletli olanların en adaletlisidir. Dünyada Allah ve Rasulüne teslim olan, İslam'ı kendine hayat düsturu edinen ile isyan eden, ayet ve hadislerden bî haber yaşayan, cahiliyenin hükmünü isteyen bir kefeye konulmayacaktır. "Yoksa cahiliye hükmünü mü arıyorlar? Kesinlikle bilen bir toplum için Allah'tan daha güzel hüküm veren kim olabilir?" Rabbimiz bu ayetle de Allah (c.c) hükmünü isteyenlerle Cahiliye'nin hükmünü isteyenlerin arasını tam olarak ayırt etmiştir Maide suresi 50. ayette.

MÜSLÜMAN EŞİNE KARŞI ADİLDİR

Günümüz aile yapısının sıkıntılı olduğu durumlardandır bu husus. Allah'ın hükmü olarak erkeklerin kadınlar üzerindeki hakkı gibi, kadınların da erkekler üzerinde hakkı vardır. Erkek hanımına karşı olan görevlerini ihmal etmez bilir ki onlar bize Allah (c.c) emanetidir. Onlara karşı adil davranır zulmetmez. Maalesef yıllarca kahrımızı çeken, çocuklarımızı büyüten hanımlarımıza bazen dışarıda bir kadına verdiğimiz değeri bile vermemekteyiz. Kadına bir eşya gözüyle değil, bir emanet gözüyle bakmamız gerekir. Bizim için en güzel örnek olan Rasulullah (s.a.v) Hz. Aişe ile yarış yaptığı, bardaktan su içerken onun içtiği taraftan içtiği bize ulaşan uygulamalardır. Biz ise akşama kadar başımıza gelen tüm olumsuzlukların sebebi onlarmış gibi akşam eve geldi mi tüm sıkıntımızı onlardan çıkartmaktayız. Allah Rasulü (s.a.v)'nin şu hadisini aklımızdan çıkartmamalıyız: Ebu Hureyre'den rivayetle Resulullah (s.a.v) şöyle buyurdu: "İman bakımından mü'minlerin en mükemmeli ahlakı en iyi olanıdır. Hayırlı olanınız da kadınlara karşı iyi davrananlarınızdır."

Kadın da kocasına karşı aynı hassasiyetle davranır. Kocasına meşru şeylerde itaati ibadet bilinciyle görmelidir. Ümmü Seleme (r.a) rivayet edildiğine göre Rasullullah (s.a.v) şöyle buyurdu: "Herhangi bir kadın, kocası kendisinden razı

olduğu halde ölürse, cennete girer.” Tirmizi’de geçen bu hadis hanımlara müjde niteliğindedir.

Beşerin adalet sistemi ise bu olguyu ortan kaldırmış kadına özgürlük adı altında her isteğini yapabilme hakkı vermiştir. Aile yapısını kutsal bir kurum değil de bir işletme müessesesine çevirmiştir. İnsanlar evlenirken noterden taahhütnamelerle evlenmektedir. Durum böyle olunca da aile yapısı bozulmuş eşlerin birbiri arasında sevgi kalmamıştır. Son zamanlarda adliye koridorları ayrılan ailelerle doludur. Bunun sebebi ailenin İslam’ı evinin içinde hâkim kılmamasından kaynaklanmaktadır.

MÜSLÜMAN ÇOCUKLARINA KARŞI ADİLDİR

Müslüman kız ve erkek çocuğu arasında ayırım yapmaz. Ama maalesef erkek çocuğu olmadığı için eşini boşayan, hastaneye çıkarmaya gelmeyen, isim koymayan babalar bizim insanlarımızdır. Toplumda bunun örneklerini fazlası ile görmekteyiz. Eğer kız babalarını bekleyen ecir, sevabı bilselerdi onlara gıpta eder, kendileri de onlar gibi olmak isterlerdi. Rasulullah (s.a.v) bu yuruyor ki: “Üç kızı olan kimse onlara sabreder ve onlara yeni elbiseler giydirdirse o kızlar kendini ateşten koruyan bir perde olurlar.”

Müslüman tüm çocuklarına adaletli davranır. Çocukların yetiştirilmesinde takip edilen doğru yollardan biri de aralarında fark gözetmeksizin, birbirine üstün tutmaksızın onlara eşit muamele etmektir. Çünkü kendisiyle kardeşleri arasında ayırım yapılmadığını, adaletle davranıldığını gören çocuğun maneviyatı düzgün olur, kardeşlerine kin tutmaz, onları çekememezlik yapmaz. Bu da şahsiyetli bir İslam toplumunun yetişmesinde önemli bir faktördür.

Çocuklarımıza karşı yaptığımız adaletsizliklerden birisi de onları sürekli birileri ile kıyas etmek, karşılaştırmaktır. Bak bu kardeşin çocuğu nasıl çalışkan, bak bu kardeşin çocuğu ne kadar akıllı. Bunlar çocukla aranızda bir kopukluğa neden olacaktır. Başkasının çocuğunu öve öve bitiremeyenler, kendi evlerindeki pırlantayı fark edememektedirler. Asıl amacımızın müdür, patron yetiştirmek değil Allah(c.c)’a kul olan muvahhid Müslüman bir nesil yetiştirmek olduğunu unutmamamız gerekir.

MÜSLÜMAN İŞYERİNDE ADİLDİR

Müslüman işyerinde elinin altında çalışanlara da adil davranır. Onlara hakkını verir zulmetmez. Ticari ilişkide bulunduğu insanlarla mutlak hakkı gözetir. Dünyalık menfaat için onlara haksızlık etmez. Ayette de geçtiği gibi aleyhine bir durum

bile olsa hak’tan yana olur. Mazlumun, güçsüzün hakkını yemez, kendi hakkını da yedirmez. Tartıda, ölçüde hile yapmaz. Yani Müslüman namazında kibleye döndüğü gibi ticaretinde de kibleye döner.

Kısacası Müslüman evinden çıkıp tekrar evine dönene kadar hayatın her alanında adaletin inşası için uğraşır. Otobüse, dolmuşa binerken, fatura yatırırken, trafikte araç kullanırken kimse hakını gasp etmez. Sosyal hayattaki bu örnekler basit mesele olarak gözükse de aslında çok önemlidir. Müslüman bunun kul hakkına gireceğini bilir. İnsanlar bizden her konuda emin olmadıkça bizim onlara yapacağımız davet de etkili olmayacaktır. İnsanlara tebliğ yapmanın en etkili yolu biliyoruz ki yaşamaktır. Biz adaletimizle insanlara örnek olursak insanların da kurtuluşlarına vesile olabiliriz.

Bu ayetlerden, hadislerden ve örnekliklerden anlaşılacağı gibi yeryüzünde adaleti sağlayacak olan tek sistem İslam, bunu yapacak olan da Müslümanlardır. Bizim başka kişi ve sistemlerden bir şey beklememiz bizim düşeceğimiz en büyük hatalardan biri olacaktır. İslam’daki adalet sistemini bizim üzerimizde gören insanlar İslam’a teslim olacaktır. Fitrata uygun olan da budur zaten.

Bu çalışmamda kitaplarından faydalandığım Şehid Abdulkadir Udeh’e Rabbimden rahmet diler, yardımlarını esirgemeyen kardeşlerime teşekkür eder, sizlerin de helalliğini isterim. Doğrular İslam’ın, yanlışlar ise bizimdir.

Söylediğimiz gibi konumuzu yine Rabbimizin sözü ile bitireceğiz. “De ki: Rabbim adaleti emretti. Her secde ettiğinizde yüzlerinizi O’na çevirin ve dini yalnız Allah’a has kılarak O’na yalvarın. İlkin sizi yarattığı gibi (yine O’na) döneceksiniz.” (Araf /29)

ELHAMDÜLİLLAHİRABBİLÂLEMİN.

KAYNAKLAR:

İMAN VE TAVIR, M.BEŞİR ERYARSOY

SOSYAL ADALET ÜZERİNE, İMADUDDİN HALİL

FIKHU’S SAHABE, MUSTAFA ÇELİK

İSLAM ŞERİATİ, ABDULKADİR UDEH

İSLAMDA SİYASİ SİSTEM, MEVDUDİ

İSLAM VE BEŞERİ KANUNLAR, ABDULKADİR UDEH

İSLAMİ DEVLET DÜZENİ, AHMED AĞIRAKÇA

İhlas ve Salih Amel

İsmail EDİZ

DİNDE İHLÂS NEDİR?

İhlas rıyayı terketmek, kalbi karışık şaibelerden saflığa ulaştırmak, ameline Allah'tan başkasını şahid olarak istemektir. İhlas Allah ile kul arasındaki bir sırdır; şeytan onu bilemez ki ifsad etsin. İhlaslı olan bir kimsede heva ve heves yoktur ki ona meyletsin. Bedene göre ruh ne ise, amele göre de ihlas odur. Ruhu olmayan bir beden, cansız bir maddeden ibarettir. İhlas'sız amelde, heba olmuş bir iş gibidir.

Kur'an-ı Kerim ihlası lüzum, fayda ve neticeleriyle belirtmiştir. İşte o zaman ihlas, ibadet ve davranışta Allah'a özden bağlanmaktır. **"Yaptıklarımızın mükafatı bize, sizin yaptıklarınızın cezası da size aittir. Biz ona özümüzle bağlanmışız."**(Bakara Suresi 139) ayeti, amellerinde sadece Allah'ın rızasını gözetenlerin halis insanlar olduğuna işarettir.

Böyle bir ihlası taşıyanlar, Allah'ın dininde ihlaslı ve samimi olan, yüreklerinde Allah sevgisi ve ona itaatte nefislerini hep geri planda tutan kişilerdir. Bundan dolayıdır ki Rabbimiz: **"Gerçekten biz onları, katıksızca (ahiretteki asıl) asıl yurdu düşünüp-anan ihlas sahipleri kıldık."** (Sad Suresi 46) buyuruyor.

Allah'ın rızası ihlas ile kazanılır. Yoksa ihlas kişinin başarı ve becerileriyle elde edilemez. Yani Allah'ın rızası gözetilmeyen bir yaşantıda istediği kadar başarı ve beceri olsun, yapılan işin hiçbir hükmü, hiçbir anlamı yoktur.

İhlas fenalığı ve kötülüğü gideren bir fazilettir. **"İşte biz Yusuf'tan, fenalığı ve fuhşu gidermek için böyle yaparız. Çünkü o, bizim ihlaslı kullarımızdandır."** (Yusuf Suresi 24) ayetinde Züleyha ile Hz. Yusuf arasında geçen olayda ve Züleyha'nın niyetinin neticesiz kalışında en büyük etkenin, Hz. Yusuf'un ihlası olduğunu açıkça görmekteyiz.

İhlas, bizlere diğer ibadetlerimizle birlikte emredilmişti. Ve Rabbimiz şöyle buyuruyor: **"Oysa onlar, dini yalnızca O'na halis kılan hanifler (Allah'ı birleyenler) olarak sadece Allah'a kulluk etmek, namazı dosdoğru kılmak ve zekatı vermekten başkasıyla emrolunmadılar. İşte en doğru din budur."** (Beyyine Suresi 5)

İhlas, şeytanın kişiye süslemeye çalıştığı fenalıklara ve insanları azdırma gayretine engel olan bir tutumdur. **"Yeryüzünde insanlara (fenalıkları) süsleyeceğim, elbette onların hepsini azdıracağım. Ancak ihlasa sahip müminler bunun dışındadır."** (Hicr Suresi 40, Sad Suresi 83) ayetlerinde anlaşılabileceği gibi şeytan resmen bunları ifade ederek itirafta bulunduğu anlaşılıyor.

Şirkten, kitabı ve peygamberi yalanlamadan, sapık yollara sapıp tevhid akidesine aykırı inanç düşünceler beslemeden dolayı gerçekleşecek ilahi azaptan, **"Allah'ın ihlas sahibi kulları istisna"** (Saffat Suresi 40,74.128,160) söz edilerek azaptan kurtuluşa ihlasın yeri ve önemi bizlere en güzel şekli ile bildirilmiştir.

Ahlak önderleri peygamberler, varlıkları ihlasla yoğrulmuş şahsiyetlerdir. Hz. Musa, Hz. Yusuf, Hz. İbrahim, Hz. İsmail, Hz. Ya'kub ve Hz. Peygamber'in (s.a.v) özellikleri anlatılırken Kur'an onları ihlaslı kullar olarak nitelendirmiştir. Çünkü peygamberler davet ve tebliğlerinde daima, Hakk'ın, rızasından başka bir gaye ve maksat gütmeyerek, ihlaslarını ortaya koymuşlardır.

Fudayl b. İyad (r.a.): **"Halk için ameli terk etmek, riya'dır; halk için amel etmek ise şirktir. İhlas, Allah'ü Teala'nın (c.c.) bu iki şeyden seni afiyetle kılmasıdır"** diyor. Yine Hz. Ebu Bekir (r.a.) bir hutbesinde şöyle der: **"biliyorsunuz ki malum bir ecelin peşinde gece gündüz koşuyoruz. Allah'ü Teala'nın rızası için söylenmeyen hiçbir şeyde hayır yoktur. Aziz ve Celil olan Allah'ın yolunda harcanmayan hiçbir malda hayır yoktur. Bilgiçlik taslayarak gurura kapılanlarda hayır olmadığı gibi, Allah için yaptıklarında insanların kınamasından endişeye düşenlerde de hayır yoktur."** (Kuşeyri Risalesi)

Dolayısı ile Mü'minler bütün söz ve fiillerinde Allah'ın (c.c.) rızasını gözetmek zorundadırlar. Eğer insanların hoşlarına gitmek niyetiyle amelde bulunurlarsa, Allah korusun kendi kendilerini helak ederler. Nitekim Uhud savaşında Mü'minlerle birlikte savaşanlarından birisi de "Kuzman" idi. Medine'deki hurmalıklarını korumak niyetiyle savaştığı için, cehennemlik olmuştur. (İbn Kesir) Hz. Peygamber (s.a.v.) şöyle buyurmaktadır: **"Üç hususta Müslüman'ın kalbi hıyanet edemez: Allah için ihlas amel yapmak, İslam devletinin yöneticilerine samimiyetle öğüt vermek ve İslam cemaati ile birlikte olmak"** (İbn Mace)

Yani kısaca İhlas'ın zıddı riya ve gösteriştir. Bu da insanı şirke sürükler. Hz. Peygamber şöyle buyurur: **"Şüphesiz Allah sadece kendisi için ve kendisinin rızası olmayan bir amelden başkasını kabul etmez".** (en-Nesai)

Amel-i Salih Nedir?

Kelime anlamı: İyi, güzel, faydalı iş gibi anlamlara gelir.

İstilahî Anlamı: Allah'ın rızasına uygun amel demektir.

"Asra yemin olsun ki insan hüsranda-dır. Ancak iman edip salih amel işleyenler,

birbirlerine hakkı ve sabrı tavsiye edenler müstesna." (Asr Suresi 1-3)

Rabbim zamana yemin ediyor ve insanın hüsranda olduğunu söylüyor. Ancak Allah'a iman edip ve imanı ile beraber salih amel işleyenler ve aynı zamanda da birbirlerine hakkı ve sabrı tavsiye edenler bu hüsranlıktan müstesna diyor Rabbimiz. İşte bu hüsranlıktan müstesna olabilmek Kur'an'ın tümü ile birlikte asr suresini hayata geçirmek ile olur.

Kur'an-ı Kerim'de, imandan sonra sıra gelen salih amelin zikredildiği birçok ayet-i kerime görüyoruz. Bu bir yol göstermedir, uyarmadır. Daha doğrusu bu bir dikkat çekmedir. Allah'a iman eden bir insanın, bu imanını, kulluk bilinciyle ve ibadet hayatıyla desteklemesi gerektiği konusunda bir ilahi ikazdır.

Yine başka bir ayette Rabbimiz:

"İman eden ve salih amel işleyen müminleri müjdele ki, altından ırmaklar akan cennetler onlarındır." (Bakara Suresi 25)

Ayette iman eden ve salih amel işleyen erkek ve kadından bahsediliyor ki; Cennet'te eşler takvaya göre birleştirileceklerdir. Mesela eğer bir erkek, dünyada muttaki bir hayat yaşamış, eşi ise böyle bir hayat yaşamamışsa, onların nikâhı ahirette bozulur. O muttaki erkek, nikâhı aynı nedenle veya başka nedenlerle bozulan başka bir muttaki kadın ile birleştirilir. Fakat eğer karı ve koca, her ikisi de muttaki bir hayat yaşamışsa, onlar cennette ebediyen karı-koca olarak yaşamaya devam ederler.

Amelin salih olması bizler için büyük önem taşımaktadır. Amelin salih olmasının en önemli şartı, ihlâstır, yani o işten, o ibadetten, o hayırdan sadece Allah rızasının beklenmesi, başka bir gayenin gözetilmemesidir.

Bir amelin salih amel olabilmesi için; salih ameli yapan kişinin Müslüman olması, salih ameli iman gereği olarak yapması, en önemlisi Kur'an-a ve Sünnete uygun olması ve tam bir ihlâs ve iyi bir niyetle yapılması gerekir. Kısaca Allah Teâlâ; **"salih ameller işleyin"** (Sebe Suresi 11) diyerek Müminlerin salih ameller işlemesini emretmiştir.

Salih amelde, maneviyatımızın yanında beden de ayrı bir önemi vardır. İhlâs ile yapılan ibadetlerde, şekil şartı beden vazifesi görür.

Mesela akşam namazının farzı üç rekâttır ve bunun dört kılınması halinde, şekil yönün-

den, yapılan amel batıl olur ki o dört rekâtlık namazın şekillendiğini düşünün ona hiç kimse akşam namazı demez. Aynı şekilde, ramazan orucunun şekil şartı, imsakla başlayıp, güneşin batışıyla son bulmasıdır. İmsaktan başlayıp, yatsıya kadar devam eden bir açlığa oruç denmez. Şekil yönünden o oruçtan başka bir şeydir. Dolayısı ile amellerimizde şekil şartının da önemi vardır. Allah'ın razı olduğu tarz nasılsa amellerimizde ona uygun olacaktır.

Rabbimiz Kehf Suresi 110. Ayette **"Kim Rabbine kavuşmayı umuyorsa, artık salih amelde bulunsun ve Rabbine ibadette hiç kimseyi ortak tutmasın"** buyurmuştur. İşte Allah ile buluşmaya gitmek için, gerekli olan geçiş vizesi budur. (Seyyid Kutub)

Yine Allah Teâlâ buyuruyor ki **"bütün izzet ve kudretler Allah'ın olup O'nun yanındadır ve güzel söz, muvahhid yani (birleyen, birleştiren, bir tek kabul eden; Tevhid inancına sahip olan Allah'ın vahdaniyetine şeksiz şüphesiz iman eden ve bu inancı şirkin her türlü pisliğinden uzak tutan kimsenin) tertemiz ruhu ve pak tevhid inancı Allah'a yükselir ve onun yükselticisi de yine salih ameldir."**

Salih amel, niyet ve ihlâs yoluyla insanın nefsinde etki bırakarak onu yetiştirip mükemmelleştirir. Kur'an-ı Kerimden anlaşılıyor ki pak ve güzel ahiret hayatı, yani sıratı müstakim'e yani dosdoğru yola ulaşmak önce imanımıza ve sonrada salih amellerimize bağlıdır.

Gördüğümüz üzere Kur'an-ı Kerim ameli salihin üzerinde çok durmuş ve onu saadet ve kurtuluş için tek vesile kılmıştır. En önemlisi ve olması gereken; "bir amelin salahiyetinin ölçüsü, vahiyle uyum sağlamasıdır".

İman ve Salih Amel İlişkisi

Sözlükte tasdik etmek anlamına gelen "iman", Allah'ın varlığını ve birliğini, Peygamber'in (s.a.v.) peygamberliğine ve Kur'an'ın hak kitap olduğuna ve yine Kur'an'da mütevatir sünnette haber verilen husuların doğru olduğuna kesin olarak inanmak, bunları tasdik etmektir.

İman, kalbin amelidir. Çünkü imanın yeri kalptir.

"Her kim inkâr ederse, inkârı kendi aleyhindedir. Ve kimde salih amel işlerse, kendileri için rahat bir yer hazırlamış olurlar." (Rum Suresi 44)

İman esaslarını kalpten benimsemiş fakat tembellik, gaflet gibi sebeplerle Allah'ın buyruklarını yerine getirmeyen veya yasaklarını istemeyerek çiğneyen kimse, işlediği günahı helal saymadığı müddetçe mümin sayılmış ve İslam dairesinin dışında görülmemiştir. Çünkü Kur'an'da Rabbimiz **"iman edenler ve salih amel işleyenler..."** şeklinde başlayan pek çok ayetin yanı sıra Tahrim Suresi 8. Ayette açıkça görüldüğü üzere **"ey Müminler Allah'a samimi bir niyet ile tevbe edin, umulur ki Rabbiniz sizin kötülüklerinizi örter, Peygamber'i ve onunla birlikte iman edenleri utandırmayacağı günde Allah sizi, içlerinden ırmaklar akan cennetlere sokar. Çünkü onların nurları, önlerinde ve yanlarında koşar da, "Ey Rabbimiz! Nurumuzu tamamla, bizi bağışla, çünkü sen her şeye kâdirsin." derler."** Buradan şu anlaşılmasın: ben günah işlerim tevbe ederim Rabbim beni bağışlar. Asla kimse böyle bir çaba içerisine girmesin. İman esaslarını kalpten benimsemiş kimse, işlediği günahı helal saymadığı yani işlediği günahı tekrarlamayacağına iman ettiği sürece Rabbim o kimseye tevbe kapılarını açmıştır.

Amelin Kabulü için İman Gereklidir

Bir amelin salih olabilmesi için amel işleyen kimsenin mümin olması, şirk ve gösterişten uzak durması, ameli iyi bir niyet ve ihlâsla yapması ve en önemlisi amelin İslam'ın prensipleriyle çatışmaması gerekir. İnanmayan bir insanın yaptığı güzel, faydalı işler "salih amel" kapsamında değerlendirilemez. Çünkü amelin sıhhati için imanın gerekli olduğu kitabımız Kur'an-ı Kerim'de şöyle ifade ediliyor:

"Kim iman esaslarını inkâr ederse o kimsenin ameli boşa gider." (Maide Suresi 5)

Rabbimiz inkâr edenlerin amellerini fırtınalı bir günde rüzgârın şiddetle savurduğu küle benzetiyor. Mü'min olmayanlar, kıyamette yaptıkları amellerden hiçbir şey elde edemeyeceklerdir.

"Rablerini inkâr edenlerin durumu şudur: onların işleri, fırtınalı bir günde rüzgârın şiddetle savurduğu küle benzer. Dünyada kazandıkları hiçbir şeyin ahirette yararını görmezler. İşte bu derin sapıklıktır." (İbrahim Suresi 18)

Yani, "İlahi davete karşı sadakatsiz, inançsız ve isyankâr olanlar ve peygamberlerin davet

ettikleri yola uymayı kabul etmeyenler, sonunda hayatları boyunca kazandıklarının ve yaptıkları işlerin bir yığın kül kadar değersiz olduğunu göreceklerdir. Onların göz kamaştırıcı kültürleri, büyük medeniyetleri, muhteşem krallık ve devletleri, büyük üniversiteleri, bilimleri, edebiyatları ve ikiye bölünmüş yaptıkları ibadetleri, fazilet dedikleri davranışları, dünya hayatında övündükleri yararlı ve ıslah edici hareketleri, o gün bir yığın kül kadar değersiz olacak ve kıyamet gününün "fırtınası" tarafından etrafa saçılacak. O denli ki o gün Rabbimin terazisine koymaya geçecek en ufak bir yararlı iş bile bulamayacaklar."

Salih Amel İmanı Besler

Allah'ı Teâlâ insanı boş yere yaratmadığı gibi başıboş da bırakmamıştır. Onu bir takım ibadetlerle yükümlü kılmıştır. Rabbim insanın hayat ve ölüm arasındaki zamanı sınav olarak yaratmıştır. İnsanın bu sınavda başarılı olabilmesi iman ile birlikte salih ameller işlemesine bağlıdır.

Salih ameller, samimi imanın bir göstergesidir. Salih ameller imanımızın güçlenmesini ve ahlaken olgunlaşmamızı sağlar.

Yapılan ibadetlerin hakiki yararı, var olan imanı koruması ve geliştirmesidir. Bir takım kimselerin "önemli olan kalp temizliğidir, ibadetler bu anlamda pek önemli değildir" demek kesinlikle İslami bir yaklaşım değildir. Mümin olan kimse asla böyle bir düşünceye sahip olamaz. Mümin olan bir kimse Rabbimizin Fussilet Suresi 33. Ayette söylediği gibi söylemelidir: **"Allah'a davet eden, salih amel işleyen ve şüphesiz ki ben Müslümanlardayım diyen kimseden daha güzel sözlü kim olabilir."**(Fussilet Suresi 33)

Allah'a gönülden iman eden ve O'nu seven her mümin, O'nun tüm emirlerini zevkle ve kayıtsız şartsız yerine getirir. Salih amelleri işlemek, kişinin kalbindeki Allah sevgisinin büyüklüğüne bağlıdır. Çünkü bir insan Allah'ı ne kadar severse o kadar O'nun rızasını gözetir ve Allah'ın sevgisini kaybetmekten korkar.

Bizler sevdiklerimizin sevgisini kaybetmekten korkarız ve bunun içinde belki de hayatımızda hiç yapmadığımız türden şekillere gireriz. Yeter ki o sevgi bağı kopmasın diye. Tabi ki seveceğiz. Rabbimin bizlere verdiği en güzel hasletlerden birisidir sevmek, sevebilmek. Fakat bir şeyi unutmamamız lazım. Allah'ın rızasını her durumda idrak eden bir Müslüman önce-

likle Allah'ın sevgisini kaybetmekten korkması lazım. Bunları içinde barındıran Müslüman zaten o dengeyi kurmuş demektir. Tıpkı Zeyd bin Harise gibi. Peygamberimizin yanına gelmeden önce köle olarak satılıyordu. Ve peygamberimiz onu himayesi altına aldı. Fakat babası Zeyd'i kaybetmenin acısını yüreğinde taşıyordu. Sonra Zeyd'in babası Yemen'den ayrılan her kervana, oğlunu tenbih ediyordu. Gelen her yolcuya da, onu soruyordu. Bir şeyler öğrenebilmek için çırpınıyordu. Yemenliler o sene de Mekke'ye gittiler... Kâbe'yi tavâf edenler arasında, Zeyd de bulunuyordu. Yemenliler, onu hemen tanıdılar. Memlekete dönünce, babasına müjdeyi verdiler. İhtiyar Hârise, sevinçten sanki deli olacaktı!..

Oğlunu kaybettiğine ne kadar üzüldüyse; yaşadığına da, o kadar sevindi... Üstelik iyi kalpli efendisinin, oğlunu azâd ettiği söyleniyordu. O hâlde, hür idi. Peki öyleyse, niçin yurduna dönmüyordu?

Bu karışık düşünceler arasında, yine de; bir an evvel, oğluna kavuşmak istiyordu...

Ertesi sabah Zeyd'in amcasıyla birlikte, yola çıktılar. Yanlarına bir de, köle almışlardı. Bu genç ve kuvvetli esirin adı, Serahbil idi. Uzun ve meşakkatli bir yolculuktan sonra, Mübârek Beldeye vardılar...

Sevgili Peygamberimizi bulmaları zor olmadı. Konuşabilmek için, izin istediler. Yerlerde ve göklerde bulunanların en merhametlisi olan Rasûlullah Efendimiz, onları kabul ettiler.

Yemenli Hârîs, şöyle dedi:

- Ey Abdülmuttalib'in torunu! Ey Abdullah'ın oğlu! Ey büyük Mekkelî! Ey bu kavmin reisi! Ben, tâlîhsiz bir babayım. Çünkü en sevgili oğlumdan ayrı düştüm. Ancak sizin yardımınızı diliyorum ve bekliyorum. Oğlumun yerine, size başka bir köle getirdim! Şu Serahbil adındaki genci, lütfen kabûl buyurun. Kendisi kuvvetli ve güvenilir bir insandır. Onu alınız ve oğlumu bana geri veriniz!

Bu teklif karşısında, Peygamberimiz buyurdular ki:

- Zeyd'i çağırıp kendisine durumu bildiririm. Onu serbest bırakalım. Şayet size gelmeyi tercih ederse, bir şey vermenize gerek kalmadan, onu alıp götürebilirsiniz. Şayet beni tercih eder, yanımda kalmayı isterse, Allah'a yemin ederim ki, beni tercih eden kimseye terk etmem, yanımda kalır.

Hârise ve kardeşi, Peygamber efendimizin, Zeyd ile ilgili olarak verdikleri bu cevaba çok memnun olarak dediler ki:

- Sen bize çok adâletli ve insaflı davrandın.

Bunun üzerine Peygamberimiz, Zeyd'i huzuruna çağırarak, kendisine buyurdu ki:

- Bunları tanıyor musun?

- Evet efendim, tanıyorum. Biri babam, diğeri amcamdır.

- Ey Zeyd! Sen, benim kim olduğumu öğrendin, sana olan şefkat ve merhametimi, davranışımı da gördün. Şimdi bunlar seni almaya gelmişler. O hâlde, ya beni tercih et ve yanımda kal veya onları tercih et, git!

Karar vermek, gerçekten zordu... Fakat Hârise oğlu Zeyd, Peygamberimize dönerek şunları söyledi:

- Ben hiç kimseyi size tercih etmem. Siz benim hem amcam, hem babamsınız. Sizin yanınızda kalmak istiyorum.

- Babacığım, ben Muhammed'den (s.a.v.) öyle şefkatli muamele gördüm ki, Ona kimseyi tercih edemem.

Daha sonra Peygamber Efendimiz, ayağa kalktılar. Zeyd'i, kocaman bir taş üzerine çıkarttılar. Orada bulunanlara dediler ki:

- Şâhit olunuz ey insanlar! Zeyd bundan sonra, benim oğlumdur. Onu evlât ediniyorum. O bana vâris, ben ona vârisim.

Zeyd'e bunu yaptıran neydi ki Zeyd Rasulullah'ın yanına geldiğinde küçük bir çocuktu. İşte Rabbimin hikmeti o kadar büyük ki onun kalbine imanı Rahmet Peygamberinin yanında yerleştiriyor. Zeyd'in kalbindeki şartsız şüphesiz iman onu ilk Müslüman olma şerefiyle buluşturuyor. Ve salih amellerle bezenmiş bir hayatın ardından Peygamberimizin bir çok savaşta onu Komutan ilan etmesiyle birlikte Mute Gazasında Rabbimin şehadetiyle cennetle müjdeleniyor.

Zeyd bin Harise'de olduğu gibi salih amellerin yararını insanın kendisi görür. Dolayısıyla, bir insan salih amel işlemekle, gerçekte ancak kendisine yarar sağlamış, dünya ve ahiretini kazanmış olur. Yüce Allah; **"Kim cihad ederse, yalnızca kendi nefsi için cihad etmiş olur. Hiç şüphe yok ki Allah, âlemlerden müstağnidir."** (Ankebut Suresi 6)

Seyyid Kutup bu ayetle ilgili güzel bir tespit yapıyor:

Cihad, cihad edenin nefsinin ve kalbini onarır, düzeltir, kötülüklerden arındırır. Düşüncesini yüceltir, ufkunu genişletir. İçindeki can ve mal cimriliğini törpüler, bu kötü duyguları aşmayı sağlar. Onu her türlü maddi çıkarı aşacak düzeye getirir. Ruhsal ve bedensel yapısındaki meziyetlerin, seçeneklerin en iyilerini uyarır, ortaya çıkarır. Bütün bunlar mü'min topluma katılmadan, toplumun durumunu düzeltmek, topluma hakkı yerleştirmek; toplum içinde iyiliği kötülüğe, yapıcılığı bozgunculuğa egemen kılmak için üzerine düşen sorumluluğu yerine getirmesinden önceki aşama içindir.

Yine Rabbimiz: **"İnsanlar, imtihandan geçirilmeden, sadece "iman ettik" demeleriyle bırakılacaklarını mı sandılar? Andolsun ki, biz onlardan öncekileri de imtihandan geçirmiştir. Elbette Allah, doğruları ortaya çıkaracak, yalancıları da mutlaka ortaya koyacaktır. Yoksa kötülükleri yapanlar bizden kaçabileceklerini mi sandılar? Ne kadar kötü (ve yanlış) hüküm veriyorlar! Her kim Allah'a kavuşmayı umuyorsa bilsin ki, Allah'ın tayin ettiği o vakit elbette gelecektir. O her şeyi işiten ve bilendir. Cihad eden ancak kendisi için cihad etmiş olur. Şüphesiz Allah, âlemlerden müstağnidir. İman edip iyi işler yapanların kötülüklerini elbette örteriz ve onlara, yaptıklarının daha güzeli ile karşılık veririz."** (Ankebut Suresi 1-7)

Ayetten anlaşılıyor ki; İman, sırf dille söylenen bir söz değildir. İman, birtakım yükümlülükleri olan bir gerçektir. Kendine özgü ağırlıkları bulunan bir emanettir. Sabretmeyi gerektiren bir cihaddır. Katlanılması zorunlu olan bir çabadır. Bu yüzden, insanların **"inan-dık"** demeleri yeterli değildir. Bedeviler Peygamber Efendimiz'e (s.a.v.) geldiklerinde; "Ey Allah'ın Resulü biz iman ettik" diyorlar. Peygamberimiz (s.a.v.): "hayır siz iman etmediniz. İman henüz kalbinize yerleşmedi. Teslim olduk, İslam olduk." deyin diyor. Yani, sadece söz ile söyleyen Müslüman'ın yeterli bulacağı bir hareket değildir. Müslüman'ın tâbi olduğu tek ve değişmez örnek Kur'an ve Sünnet olduğu için imanı tüm benliğiyle dışa yansıtmasıdır. İhlâslı bir şekilde iman, emin olun bizi en güzel salih amellere götürecektir.

Yalnız şunu hiç kimse unutmasın, hiçbir boz-guncu, yakayı kurtaracağını, bu işten sıyrılacağını kesinlikle beklemesin. Böyle sanan kişinin, tasarladığı plan bozulur, düşüncesi boşa çıkar.

Fakat Allah'la buluşmayı uman kalpler se-vinsinler, sarsılmaz bir güvenle yüce Allah'ın kendileri için vaadettiği güzelliklerin beklentisi içinde olsunlar. Sonuçtan emin bir insanın gü-veni içinde beklesinler. Buluşma gününü coş-kuyla gözlesinler. Ama kesinlikle bu anın ger-çekleşeceğinden kuşku duymasınlar.

Birde salih amel işlemeden ahirete göç edenler içinde Rabbim buyuruyor ki: **"Onlar cehennemde, "Ey Rabbimiz! Bizi buradan çıkar ki dünyada iken işlemekte olduğu-muzdan başka ameller, salih ameller işle-yelim" diye bağırsınlar. (Onlara şöyle de-nilir:) "Sizi, düşünüp öğüt alacak kimsenin düşünüp öğüt alabileceği kadar yaşatma-dık mı? Size uyarıcı da gelmişti. Öyle ise tadın azabı. Çünkü zalimler için hiçbir yar-dımcı yoktur." (Fatır Suresi 37)**

Belli ki, pişmanlıklarını, yanlış yolda olduk-larını ve tutumlarını değiştirmeye kararlı olduk-larını dile getiriyorlar. Ama iş işten geçtikten sonra. Nitekim kendilerine verilen kesin cevap hemen kulaklarımızda yankılanıyor. Bu cevap sert bir azar içeriyor. Tıpkı Firavun örneğinde olduğu gibi, **şimdi mi?** Peygamber tarafından uyarılmalarına rağmen iman etmediler.

Ömrünüzün size sağladığı geniş fırsattan yararlanamadınız. Oysa bu fırsat, düşünmek is-teyenlerin düşünmeleri için yeterli idi. Üstelik; "Ayrıca size uyarıcı da gelmişti."

Bu uyarmayı ve sakındırmayı pekiştiren bir etkendi. Fakat aklınızı başınıza toplamadınız, çekinmeden sapıklığınızı sürdürdünüz. Öyley-se; "Şimdi azabı tadınız bakalım."

Burada iki karşıt tablo ile yüz yüzeyiz. Bir yanda huzur ve güven tablosu, öbür yanda en-dişe ve ıstırap tablosu. Bir yanda şükür ve dua namesi, karşı tarafta feryad ve çığlık narası. Bir yanda ilgi ve onurlandırma görüntüsü, öbür yan-da ihmal ve azarlama görüntüsü. Böylece tablo-ların hem ana hatlarında hem de ayrıntılarında tam bir simetri, eksiksiz bir uyum sağlanıyor."

Peygamberimiz (s.a.v.) en yakınlarından başlayarak İslami faaliyetini sürdürmüş ve bu hususta büyük başarı elde etmiştir. Hz. Pey-gamberin davetinin başarıya ulaşmasının en

büyük nedeni, bizzat kendisinin, davet ettiği dine samimiyetle bağlanması ve İslam'ın imanî ve ahlaki prensiplerini kendi hayatında uygula-ması gelmektedir. Gerçekten O, İslam'ın insan-lara yüklediği yükümlülüklerden kendisini ha-riç tutmamış, farzları önce kendisi uygulamış, yasaklara önce kendi uymuş ve salih amelleri pratik olarak ümmetine bizzat göstererek ör-nek olmuştur. O ferdî, ailevi, idari ve ekonomik faaliyetlerinde daima Allah rızasını ön planda tutarak hayatının bütününe ibadet olarak ge-çirmiştir. Onun bütün hayatı salih amellerle be-zenmiştir.

Peygamberimiz Hz. Muhammed (s.a.v.) bir-çok hadislerinde imanın salih ameller işlemeyi gerektirdiğine dikkat çekmiş ve imanın dura-ğan, kalpte yerleşip kalan bir inanç olmadığını birçok sözlerinde vurgulamıştır.

Aslında "iman" da salih amel kavramına dâhildir. İman kalbin amelidir. Şu hadis bu hu-susu açıkça ifade etmektedir:

"Amellerin en üstünü hangisidir" diye sorul-du. Hz. Peygamber,

"Allah ve Rasûlüne iman etmektir" bu-yurdu.

Sonra nedir? denildi.

"Allah yolunda cihad etmektir" cevabını verdi.

Sonra hangisidir? diye soruldu.

"Hacc'tır" buyurdu. (Buhari)

Peygamberimiz, iman ile amelin birbiriyle olan bağlantısını şöyle ifade etmektedir:

"Üç haslet vardır; bunlar kimde bulu-nursa o, imanını tadını tadar: Allah ve Re-sulünü, Allah ve Resulünden başka her şeyden fazla sevmek, Sevdiğini Allah için sevmek, Allah kendisini küfürden kurtar-dıktan sonra, tekrar küfre dönmeyi ateşe atılmak gibi çirkin ve tehlikeli görmek." (Buhari)

Bir başka hadislerinde Peygamberimiz (a.s.), iman ve hayat ilişkisine şöyle dikkatleri-mizi çekmektedir:

"İman yetmiş (veya altmış) kusur şube yani haslettir. En yükseği, "Allah'tan başka ilah yoktur" demek; en aşağısı ise, yoldan, eziyet veren şeyleri gidermektir. Utanmak da imanın bir şubesi, birimidir." (Müslim)

"Ölüyü kabre kadar üç şey takip eder; ikisi geri döner ve biri onunla daima beraber olur. Ailesi, malı ve ameli onu kabre kadar takip eder, ailesi ve malı geri döner, geriye yalnızca onunla birlikte ameli kalır"(Buhari)

"Mü'min kişiye, hayatta iken yaptığı amel ve iyiliklerden, öldükten sonra ulaşanlar, öğretip neşrettiği bir ilim, geride bıraktığı salih bir evlad, miras bıraktığı bir mushaf (kitap), inşa ettiği bir mescid, yollar için yaptırdığı bir bina, akıttığı bir su, hayatta ve sağlıklı iken verdiği bir sadakadır. Ölümünden sonra kişiye işte bunlar ulaşır."(İbn Mace)

Müslüman toplumun örnek nesli ashab-ı kiram'ın da en büyük meziyetlerinin başında, imanlarının gereğini derhal yerine getirmeleri gelmektedir. Nitekim sahabenin kendi haklarından da feragat ederek diğer mümin kardeşlerini kendilerinden daha üstün tutmalarının altında kâmil bir iman olduğu, aç, uykusuz ve yorgun kıscası fiziksel açıdan en zor durumda olduklarında bile hiçbir zorlanma hissetmeden ellerindeki imkanı diğer mümin kardeşlerine aktararak kendi ihtiyaçlarını ikinci plana ittiklerini görüyoruz.

İşte bununla ilgili Kur'an'da Rabbimiz:

"Kendilerinden önce o yurdu (Medine'yi) hazırlayıp imanı (gönüllerine) yerleştirenler ise, hicret edenleri severler ve onlara verilen şeylerden dolayı da içlerinde bir ihtiyaç (arzusu) duymazlar. Kendilerinde bir açıklık (ihtiyaç) olsa bile (kardeşlerini) öz nefislerine tercih ederler. Kim nefsinin 'cimri ve bencil tutkularından' korunmuşsa, işte onlar, felah (kurtuluş) bulanlardır." (Haşr Suresi 9)

Ayet-i kerime "onlara karşı hiçbir kıskançlık ve dargınlık hissetmezler" demiyor. **"Hiçbir şey hissetmezler."** diyor. Bu da onların gönüllerinin tertemiz olduğunu kalplerinin arı duru olduğunu ifade ediyor. Yani onların içlerinde kötülük namına hiçbir ize rastlayamazsınız demek istiyor. Kişinin ihtiyacına rağmen başkasını kendisine tercih etmesi üstün bir erdemliliktir ve ne kadar üstün bir imanın göstergesidir.

İşte insanı bütün iyiliklerden alıkoyan bu cimriliktir. İnsanın içindeki bu bencilliktir. Zira iyilik herhangi bir şekilde fedakârlıktır, cömertliktir. Sürekli almayı düşünen, hiçbir zaman vermeyi düşünmeyen cimri bir insanın iyilik

yapması mümkün değildir. İşte içindeki bencilliğini yenen bir insan, kendisini iyilikten alıkoyan her engeli aşmış demektir. Artık o cömertçe, bol bol vererek iyiliğe özgürce ulaşabilir. İşte gerçek anlamı ile kurtuluş da budur.

Sonuç olarak iman gereği olarak yapılan, Kur'an ve Sünnete, Allah'a ve Resulünün rızasına uygun olan ve bilinçli olarak yapılan her amel salih ameldir. İslam'ın bütün emirlerine uymak ve bütün yasaklarından kaçınmak salih amel kapsamına girer.

"İman eden ve salih ameller işleyen kimseleri elbette Salihler arasına dâhil edeceğiz." (Ankebut Suresi 9)

Ayetten de anlaşılacağı gibi, Salih ameller; kalbimizdeki iman ve iyi bir niyetle yapılırsa Rabbimizin katına ulaşır ve bizim ömrümüzün nihai hedefi olan, hiçbir gözün görmediği, hiçbir kulağın işitmediği, akla hayale gelmeyecek güzelliikteki cennete girmemize ve oradaki derecelerimizin yükselmesine vesile olur. Gün gelecek ruhumuz kabzedilecek, bizlere emanet olarak bahşedilen ömür nimeti sona erecek, her nefis ölümü tadacak ve toprağın kara bağrına girecektir. Bedenlerimiz çürüyecektir, ancak ihlaslı bir şekilde imanımız ve salih amellerimiz ebediyen baki kalacaktır. Hatta bazı yaptığımız salih amellerimizin sevabı haşra dek sürecektir. Ahiret yolculuğumuzun geçer akçesi manevi azığımız olacak olan iman ve salih amellerimizdir.

Sözlerime Hz. Süleyman'ın (a.s.) duasıyla son vermek istiyorum. İnşallah bizlerde bu duayı her zaman yapmaya gayret edelim.

"Rabb'im! Bana ve ana-babama lütfettiğin nimete şükretmemi ve senin razı olduğun salih ameller işlememi bana nasip eyle ve beni rahmetinle salih kullarının arasına dahil et". (Neml Suresi 19)

KAYNAKLAR:

- Kur'an-ı Kerim ve Yüce Meali
- Riyazüs Salihin
- İslam Ansiklopedisi
- Tefhimu'l Kur'an (Mevdudi)
- Fizilal'il Kur'an (Seyyid Kutub)
- İman ve Salih Amel (Abdulhamid Bilali)
- Kırk Hadisle Müslüman Şahsiyet (Prof. Dr. Ahmet Ağırakça)
- Kur'an ve Sünnete Göre Müslüman Şahsiyeti (Prof. Dr. M. Ali Haşimi)

Ölüm ve Hayat

İlker ÖREN

“Ben cinleri ve insanları, ancak bana kulluk etsinler diye yarattım.”(Zariyat 56)

Bu kısacık ayet muazzam ve korkunç bir gerçeği kapsamaktadır ki bu gerçek iyice anlaşılmadan yeryüzünde beşer hayatı düzenli olmaz. Yeryüzünde sözünü ettiğimiz hayat ister kişisel hayat olsun ister toplum hayatı olsun isterse tüm devirler ve çağlar boyu bütün insanlığın hayatı olsun fark etmez.

Bu kısacık ayet birçok anlam ve gayelerin ufuklarını açmaktadır ki bunların tümü hayatın üzerinde durduğu temel taşı sayılan bu muazzam gerçeğin içinde yer alır.

Bu gerçeğin kapsadığı ufuklardan birincisi şudur: Elbette ki cinlerin ve insanların var olmalarının, yaratılmalarının belirli bir gayesi vardır. Bu gaye bir görevde simgelenmektedir ki kim bu görevi yerine getirirse varlık ve yaratılış gayesini gerçekleştirmiş olur. Yerine getirmeyen ya da yan çizen ise yaratılış gayesini yıkmış ve yitirmiş olur. Böyle birisi görevsiz, başıboş kalmış ve hayatın hedef ve değerini yitirmiştir. Hayatı, kendisini değerli kılan asıl anlamını yitirmiş olur. Böylece hayat yaratılış gayesinden sıyrılmış ve bunun sonucunda kişi dipsiz bir boşluğa yuvarlanmıştır. Bu durum kendisini ana sisteme bağlayan, koruyan ve ona ölümsüzlüğü sağlayan varlık kanunundan sıyrılıp kaçan herkesin başına gelir.

İnsanları ve cinleri varlık kanununa bağlayan bu belirli görev Allah’a ibadet veya O’na kulluktur. Ortada bir kul, bir de Rab olacaktır. İbadet eden bir kul, tapılan bir Rab... İşte bir kulun

hayatı bütünü ile bu ilke üzerine olursa düzgün olur.

İbadet, vicdandaki her harekette, organların her işleyişinde, hayattaki her davranışta Allah’a yönelmektir. Bütün davranışlar ile samimi olarak Allah’a yönelmek, başka her türlü duygudan ve Allah’a ibadet etme motifi dışında her türlü motiften sıyrılmaktır.

“Hani Rabb’in meleklerle `ben yeryüzünde bir halife yaratacağım’ demişti.” (Bakara, 30)

Şu halde insan denen varlıktan yapması istenen amel, yeryüzünde Allah’ın halifesi olmaktır. Bu görev içinde yeryüzünün imarı da vardır.

Buradan açıkça ortaya çıkıyor ki; insanın yaratılış gayesi ve ilk görevi olan ibadetin anlamı sadece birtakım sembolik davranışları yapmaktan çok daha geniş ve çok daha kapsamlıdır ve halifelik görevi de ibadet kavramına kesinkes dâhildir.

Ve işte o zaman, insan şu yeryüzünde yaşarken, burada Allah’ın kendisine vermiş olduğu bir görevi yerine getirmek için var olduğunu hissederek yaşar. Bu dünyaya o görevi yerine getirmek için belirli bir süre ile sınırlı olarak geldiğini, hissederek yaşar... Bu görevin ötesinde Allah’a itaatten başka dünyada hiçbir istek ve arzu, hiçbir gaye ve hedef düşünmeden dünyaya gelmesinin sadece O’na kulluk ve itaat ederek bu görevi yerine getirmek olduğunu hissederek yaşar. Bu görevin karşılığı ise duyulan iç huzuru, kendi durumundan ve amelinden hoşnutluk,

Allah'ın kendisinden hoşnutluğu ve O'nun kendisini gözetmesi ile güven duymaktır. Sonra da bu, ahirette karşısına şereflendirme, nimet, ihsan ve büyük bir bağış olarak çıkacaktır.

Ve işte o zaman, insan gerçekten Allah'a tüm gücüyle yönelmiş olur. O zaman, şu yeryüzünün tutsaklığından, engelleyici cazibelerinden ve akılları çelen tuzaklarından sıyrılarak Allah'a koşmuş olur. Gerçekten esaretten ve yüklerden kurtulmuş ve kendisini Allah'a adanmış olur. Kâinatta bulunacağı yere, Allah'a kul olma yerine yerleşmiş olur. Çünkü Allah onu kendisine ibadet etsin diye yaratmıştır. İşte o zaman yaratılış gayesini yerine getirmiş, dünyaya geliş hedefini gerçekleştirmiş olur.

İşte böylece bir tek kısacık ayetin, **"Ben cinleri ve insanları, ancak bana kulluk etsinler diye yarattım"** ayetinin ortaya koyduğu akıllara durgunluk verecek muazzam gerçeğin bir yönü ortaya çıkmış oluyor.

Doğrusu, vicdanlarda gerçek anlamda yer ettiği takdirde bu biricik gerçeğin yeryüzünde hayatın çehresini bütünü ile değiştirmesi mümkündür...

Müslüman, hayata tevhid penceresinden bakmak zorundadır. Tevhid, birlemek demek olduğuna göre, laik bir anlayışla dünya ile ahret arasını ayırmak bu inanca zıt olacaktır. Ahiretten ayırdığımız dünyayı, tekrar ahiretle birleştirmek zorundayız. Sadece ölüme kadar olan süre olarak algıladığımız gelecek kavramını, ölümden sonrasını da içine alacak biçimde anlamaya ve bu anlayışı gündelik yaşayışa geçirmek, kulluk görevimizdir.

Bir ayağımız ahirette; bir ayağımız dünyada, bir gözümüz ahirette; bir gözümüz dünyada ve bir kulağımız İsrail'in sur'unda; bir kulağımız dünyada olarak yaşarsak dünya-ahiret dengesini kurmuş oluruz. Yoksa hem kendimiz, hem de bizden etkilenen her şey fesada uğrayacaktır.

"Biliniz ki dünya hayatı bir oyun, bir eğlence, bir süs ve kendi aranızda övünme, mal ve evlat çoğaltma yarışından ibarettir. Bu, tıpkı bir yağmura benzer ki; bitirdiği ot, ekincilerin hoşuna gider, sonra kurur, onu sapsarı görürsün, sonra çerçöp olur. Ahirette ise çetin bir azab; Allah'tan mağfiret ve rıza vardır. Dünya hayatı, aldatıcı bir zevkten başka bir şey değildir." (Hadid 20)

Netice itibariyle o geçici bir faydalaniş ve aldanış vesilesidir. Asıl hayat, ahiret hayatıdır. Gerçek anlamda huzur ve sükûn sadece ölüm-süz âlemdir. Her ne kadar ölüm, geride kalanlar için acı ve hasret dolu bir olay ise de, imanlı gönüller için fanilikten ebediliğe geçişi sağlayan bir vasıtaadır.

Hayata birkaç damla su ile başlayıp ölümden sonra sonsuzluğa uzanan biz insanların ölüm sonrası hakkında ciddi endişelerimiz yoksa; Bu, hem dünyevi hayatımız, hem de uhrevi hayatımız için büyük bir tehlikedir. Bu gün insanların kafalarında taşıdıkları endişelerine bakın; tamamının veya tamamına yakınının dünyevi endişeler olduğunu göreceksiniz. Kalabalık bir şehrin en yoğun noktasında durun ve oradan geçen binlerce insandan her birine şu soruyu yöneltin: "Şu anda neyi düşünüyordunuz?" Hiçbir insanın, "Şu anda bir gün öleceğimi ve yaşadığım hayatın hesabını vereceğimi düşünüyordum." dediğini kolay kolay duyamayacaksınız. İnsan, başına yüzde yüz gelecek ölüm olayına ve hesaba çekilmeyi düşünmeden nasıl yaşar?

Mü'minlerin akidelerini teşkil eden iman esaslarından birisi de ahiret gününe inanmaktır. Kur'an, bizden gaybi olan ahiret âlemine yakinen, (kesin inançla) inanmamızı istemektedir. İsrâfil (a.s.) birinci defa sura üfürdüğünde kıyamet kopacak, her şey yok olacaktır. İkinci defa üfürdüğünde ise herkes dirilecektir. İnsanların tekrar dirilmesiyle başlayan ve ebediyyen devam edecek olan zamana ahiret denir. **"Sonra siz kıyamet gününde muhakkak diriltileceksiniz."(Mü'minin 16); "Onlar sana indirilene de, senden önce indirilenlere de inanırlar, ahirete de kesin inanç ile inanırlar."(Bakara 4)**

Her şey gibi dünyanın da bir sonu vardır. Bir gün gelecek her yaratılan şey gibi dünya da yok olacaktır. Her şey yok olduktan sonra insanlar Allah'ın emriyle tekrar dirilecektir. Herkes dünyada işlediğinden sorguya çekilecek, her yaptığının karşılığını görecektir. O gün insana iman ve salih amelden başka hiç bir şey fayda veremeyecektir. İslam'ı seçen ve gereklerini yerine getirenler cennete; bâtılı seçenler ise cehenneme gidecektir.

"Güneş dürülüp ışığı kalmadığı zaman;

Yıldızlar düşüp söndüğü zaman;

Doğurması yaklaşmış develer başıboş bırakıldığı zaman;

Yabani hayvanlar bir araya toplatıldığı zaman;

Denizler kaynatıldığı zaman;

Canlar bedenlerle birleştirildiği zaman;

Kız çocuğun hangi suçtan ötürü öldürüldüğü kendisine sorulduğu zaman;

Amel defterleri açıldığı zaman;

Gök yerinden oynatıldığı zaman;

Cehennem alevlendirildiği zaman;

Cennet yaklaştırıldığı zaman;

İnsanoğlu ne yaptığını görecektir." (Tekvir 1-14)

Ahiret âlemine iman, Kur'an'da çoğunlukla Allah'a imandan hemen sonra zikredilmektedir. Yani Allah'a İman ile ahirete İman birbirine bağlı olarak ifade edilmiştir. Biri başlangıç, öbürü ise sonuç. Çünkü yapılan her amel, her iyilik, işlenen her suç, çiğnenen her emir ve reddedilen her hükmün karşılığı ancak o adil mahkemede hallolunacaktır. O mahkemede hiç bir şey karşılıksız bırakılmayacaktır. **"Kim zerre miktarı bir hayır işlerse, onun mükâfatını görecektir; kim de zerre miktarı bir kötülük işlerse, onun cezasını görecektir."(Zilzal 7-8)**

Evet, dünya bir imtihan yeri, ahiret de o imtihanın değerlendirileceği bir başka yerdir. O yerde Allah'tan başka hiç bir yardımcı, O'nun izni olmadan hiç bir şefaathçi bulunamaz. Artık bütün işlemler bitmiş ve bütün hesaplar neticelendirilmiştir. Kur'an-ı Kerim bu manzarayı şöyle dile getirmektedir: **"Bir de öyle bir azab gününden sakının ve korunun ki, o günde (Kıyamette) hiç bir kimse, hiç bir kimse adına bir şey ödeyemez. Kimseden şefaath da kabul edilmez. Azaptan kurtulmak için kimseden bedel ve karşılık alınmaz. O kâfirlere yardım da yapılmaz."(Bakara 48)**

Mü'minler bilmelidir ki, o gün mesuliyet ferdidir, hesaplar şahsidir. Herkes kendi nefsinden sorumludur. Hiç kimse başkasının günahını taşıyamaz. Hiç kimse kimseyi kurtaramaz.

Ahirete İman, insanoğlunun başıboş olmadığını, lüzumsuz yere yaratılmadığını, kendi heva ve hevesiyle baş başa bırakılmadığını insana öğretir. Bu akide, ameli karşılığı ile birleştiren bir inançtır. Bu inanç, insanoğluna kesin olarak bildiriyor ki, mutlak bir adalet kendisini beklemektedir. Mü'min bu inanç sayesinde hesap ve adalet gününe kendini hazırlar.

Bu inanç, mü'min ile kâfiri birbirinden yaşantı itibarıyla ayırır. Mü'min, ahirete inandığı için dünyayı bir imtihan yeri olarak kabul eder ve çalışmasını da ona göre yapar. Kâfirler ise, ahirete inanmadıkları için, hayatı sadece bu dünyadan ibaret sayar ve çalışmasını da hep bu dünyaya ait kılar. Böylece onlar, ahirete eli boş olarak gider ve orada onlara sadece ateş arkadaşlık eder. Başka yardımcıları yoktur onların.

İnsanın, bir şeyin kârını ve zararını düşünmesi fitrattandır. Bu âlemden başka âlem tanımayan kimse, yalnızca bu dünyadaki kârı ve zararı düşünür; dünyevi faydalar beklemediği hiç bir işe yanaşmaz. Fakat ahiret gününe inanan kimse, dünyevi fayda ve zararlara pek aldanmaz. Çünkü onun bütün kazancı ahirete yöneliktir. O mükâfatını sadece Allah'tan bekler. Ona hayırlı bir iş götürüldüğünde, madden kaybedeceği bir şey olsa bile onu kaçırmamaya çalışır. Karşısına kötü bir iş çıktığında da, maddi faydası ne kadar olursa olsun ondan kaçınır. Kısaca mü'min ahirete yönelik çalışmalarda bulunarak, geçici dünyaya menfaatinin para, servet, mal, mülk, mevki, şöhret gibi aldatici meta'larına aldanmaz. O bilir ki, dünya üzerinde bulunan bütün varlıklar, tüm dünyevi faydalar geçicidir; günün birinde hepsi yok olup gidecektir.

Mü'min ahirete iman ederken, bunu sözde bırakmayarak ahiret için ne gerekirse onu yapar, ahiret mutluluğunu kazanabilmek için önceden ahirete yönelik gayret ve çalışmalarda bulunur. Çünkü Allah Teâlâ şöyle buyurmaktadır: **"Kim de mü'min olduğu halde ahireti ister ve çalışmasını da onun için yaparsa, işte bunların çalışmaları makbuldür."** (İsra 19)

Dünya insan için bir imtihan yeridir. İnsan akıl ve irade sahibidir. Allah, gönderdiği peygamberler ve kitaplarla insanlara hakkı ve batılı açıklamıştır. İnsan imtihan olunmaktadır, **"Hanginizin daha iyi amellerde bulunacağını denemek için, ölümü ve hayatı yaratan O'dur."** (Mülk 2)

İnsana kendisine verilen nimetleri nerede kullandığı mutlaka sorulacaktır: **"Sonra, yemin olsun ki, o gün (Kıyamet günü) mutlaka nimetlerden sorulacaksınız."** (Tekasür 8)

Dünyada birçok haksızlıklar yapılmaktadır. Yapılan zulümlerin hesabı ahirette, dünyadan çok daha ağır bir şekilde görülecektir.

Yaptığı amellerin hesabını vereceğine inanan kimse hareketlerine dikkat eder. Çünkü bilir ki

yaptığı işlerden mes'uldür, ahirette hesap verecektir. Bu yüzden kendisi ve insanlık için iyi amellerde bulunur.

Ahirete inanmak insanlık için bir huzur ve teselli kaynağıdır. İnsan da her canlı gibi ölecektir. Bu yüzden insan için öldükten sonra dirileceği inancı büyük bir nimettir.

Kıyametin ne zaman kopacağı, bu düzenin ne zaman bozulacağı konusu insanları çokça meşgul etmiştir. Bu zamanı bilebileceğini tahmin ettikleri kişilere her zaman sormuşlardır. Ama kıyametin zamanı, sadece Allah'ın bileceği bir sirdir.

"Sana kıyameti sorarlar: 'Gelip çatması ne zamandır?' (derler.) Sen onu nereden bilip bildireceksin? Onun nihai ilmi yalnız Rabbine aittir. Sen ancak ondan korkanları uyarırsın. Kıyamet gününü gördüklerinde (dünyada) sadece bir akşam vakti ya da kuşluk zamanı kadar kaldıklarını sanırlar."(Naziat 42-46)

"(Ey Muhammed!) Sana, kıyamet saatinin ne zaman gelip çatacağını soruyorlar. De ki, onu ancak Rabbim bilir, onun vaktini O'ndan başka belirtecek yoktur. Göklerin ve yerin, ağırlığını kaldıramayacağı o saat, sizlere ansızın gelecektir." (A'raf 187)

Ahirette insanlara yapmış olduğu ameller, yazılmış bir defter/kitap halinde verilir. Bu defterler Kiramen Kâtibin melekleri tarafından yazılmış kitaplardır. Benzetme yerindeyse, dünyada her yaptığımız amel bu melekler tarafından kamerayla videoya çekilmektedir. Defter veya kitap denilen bu filmler ahirette cennetlik olanlara sağdan, cehennemlik olanlara ise soldan ve arkalarından verilecektir.

Cennetlik olanlar büyük sevinç yaşayacaklar ve herkese kitabını göstermek isteyeceklerdir. Cehennemlik olanlar ise elindeki kitaplarda her şeyin yazıldığını görüp hayret edecekler ve pişman olacaklardır. Bu defterlerde; insanın dünyada yaptığı her şey büyüğüyle, küçüğüyle eksiksiz olarak yazılmış olacaktır.

"Kitap ortaya konmuştur: Suçluların, onda yazılı olanlardan korkmuş olduklarını görürsün. 'Vay halimize! Derler, bu nasıl kitapmış? Küçük-büyük hiçbir şey bırakmaksızın (yaptıklarımızın) hepsini sayıp dökmüş!' Böylece yaptıklarını karşılarında bulmuşlardır. Senin Rabbin hiç kimseye zulmetmez."(Kehf 49)

Mizan: Ahirette, amellerin tartılması için Allah'ın kıyamet günü ortaya koyacağı terazilerdir. Ahirette hesaptan sonra insanların amellerini tartacak olan İlahi adalet ölçüsü demektir. Her insanın yapmış olduğu ameli bu terazide tartılacak, sevabı ağır gelenler cennete; hafif gelenler ise cehenneme girecektir. Mizan, her ne kadar terazi ve ölçü aleti demek ise de mizan, bu dünyadaki ölçü aletlerine benzetilemez. Nasıl olduğunu kavramamız mümkün değildir. Mizan tam manasıyla doğru bir terazi olacaktır. Birilerinin hakkının yenmesi veya birilerinin kayırılması asla olmayacaktır. Çünkü o terazinin sahibi, adil olanların en adaletlisi Allah (c.c.)'tır. Allah Teâlâ bir ayet-i kerimede şöyle buyurmaktadır:

"Biz kıyamet gününe mahsus adalet terazileri koyacağız. Artık hiç bir kimse, hiçbir şeyle haksızlığa uğramayacaktır. O şey bir hardal tanesi de olsa onu getirir, mizana koyarız. Hesap görücü olarak Biz yeteriz."(Enbiya 47)

Allah, ahiret günü tartının hak olduğunu, (A'raf 8) kimin tartılan ameli ağır gelirse onun razı edecek bir yaşayış içinde olacağını, (Karia 6-7) kurtuluşa ereceğini; (A'raf 8) ameli hafif olanların ise hallerinin yaman olacağını, (Karia 8-9) bunlar Allah'ın ayetlerini inkâr ettikleri için kendilerini ziyan soktuklarını, (A'raf 9, Mü'minun 103) amellerinin boşa gittiğini, kıyamet gününde onlar için hiçbir ölçünün tutulmayacağını bildirmektedir. (Kehf 105)

Cehennem ve oradaki hayat, Kur'an-ı Kerim'de şu şekilde tasvir edilir: **Suçlular cehenneme vardıklarında, cehennem onlara büyük kıvılcımlar saçar,(Murselat 32-33) Uzaktan gözüktüğünde onun kaynaması ve uğultusu işitilir.(Furkan 12) İnkârcılar için bir zindan olan cehennem,(İsra 8) Ateşten örtü ve yataklarıyla,(A'raf 40-41) Cehennemlikleri her taraftan kuşatan, (Kehf 29) yüzleri dağlayan ve yakan, (İbrahim 50) deriyi soyup kavuran, (Mearic 16) Yüreklerle çöken, (Hümeze 7) Kızgın ateş dolu bir çukurdur.(Karia 9-11) Yakıtı insanlarla taşlar olan cehennem,(Tahrim 6, Bakara 24) Kendisine atılanlardan bıkmayacaktır. (Kahf 33) İnsanın içine işleyen bir sıcaklık ve kaynar su içinde, serin ve hoş olmayan bir kara dumanın gölgesinde bulunacak cehennemliklerin (Vakıa 42-44) derileri, her yanı sıra, azabı tatmaları için başka derilerle değiştirilecektir. (Nisa 56) Onların**

yiyeceği zakkum ağacı, (Saffat 64-66) İçecekleri kaynar su ve irindir. (Vakıa 53-55, Nebe 25) Orada serinlik bulamadıkları gibi, içecek güzel bir şey de bulamayacaklardır. (Nebe 24) Allah'ı görmekten mahrum kalacak kâfirleri (Mutaffifin 15) Allah rahmet edip bağışlamayacak,(Nisa 137,168) cehennem azabı onları kuşatacaktır.

Cennet ve oradaki hayat, Kur'an-ı Kerim'de şu şekilde tasvir edilir: Cennette ise mutluluğun her türlü vardı. Orada sıcak ve soğuk yoktur, ebedi yeşilliklerle devamlı ilkbahar mevsimi hüküm sürer. Evler, köşkler, saraylar ve meyvelerin her türlü vardır. Orada korku, üzüntü ve keder yoktur.

"İman edip salih ameller işleyenlere, içinden ırmaklar akan cennetler olduğunu müjdele! O cennetlerdeki bir meyveden kendilerine rızık olarak yedirildikçe: 'Bundan önce dünyada bize verilenlerdendir bu, derler. Bu rızıklar onlara (bazı yönlerden dünyadakilere) benzer olarak verilmiştir. Onlar için cennette tertemiz eşler de vardır. Ve onlar orada ebedi kalırlar.'"(Bakara 25)

Genel olarak İslam âlimlerinin cennet tasviri hakkında benimsedikleri görüş, onun mahiyetinin bilinmeyeceği şeklindedir. Çünkü Kur'an, mü'min kullar için ahiret hayatında hazırlanmış mutluluk vesilelerinin hiç kimse tarafından tahayyül edilemeyeceğini ifade eder: **"Yaptıklarına karşılık olarak, onlar için ne mutluluklar saklandığını hiç kimse bilemez."**(Secde 17)

Allah Teâlâ'dan naklen bir hadis rivayeti olarak meşhur metin de bu hususu açıkça belirtmektedir: **"Ben, salih kullarım için, hiçbir gözün görmediği, hiçbir kulağın duymadığı ve hiçbir beşer zihninin tasavvur edemeyeceği mutluluklar hazırladım."**(Buhari)

Ahirete İmanın İnsan Hayatındaki Yeri

İnsanlara bakıyorsunuz, sulu ve yeşillik bir yer görünce, hemen hafta sonu orada birkaç saat zevkli anlar geçirmek için piknik programları yapıyorlar. Ama nice insan, Allah'ın, altından ırmaklar akan yeşillik mekânında (cennette) ebedi piknik yapmanın programını yapmıyorlar. Veya yazın sıcak günlerinde 40-50 derecelik sıcağa dayanamayıp kaçan insanlar, o dehşetli günün ve yerin (cehennem) bilmem kaç bin derecelik sıcağından korunmuyorlar. Şu hayatta apartmanlar ve villalar yaptırmaya kalkan insanlar, öbür tarafta bir gecekondu olsun yapmaya

kolay kolay kalkışmıyorlar. Sanki bir gün oraya gitmeyeceklermiş gibi. Yine bu insanlar, şu hayatta, boğazlarından kısarak kooperatiflere yazılıyorlar. Yazıldıkları daireyi elde edip içinde rahat bir şekilde oturmak için canları çıkarasına yıllarca taksit ödüyorlar. İyi, olsun, ev dünyada bir ihtiyaçtır ama aynı kişiler cennet kooperatifinden bir köşke talip olup da "taksitlerini düzenli bir şekilde ödeyeyim; günü gelince bana anahtarı teslim edilsin" diye düşünmüyorlar. Yine bu insanlar, mahkemeye düştüklerinde beraat etmek için ellerinden geleni yapıyorlar. En iyi avukatı tutuyorlar, hâkimi görmek gerekiyorsa görüyorlar.. Ama aynı insanlar, bir gün kurulacak olan ilahi mahkemede beraat etmek için pek de fazla bir çaba harcamıyorlar.

Evet, bütün meseleler gelip ahirete ve dirilişe ciddi manada iman (yakini bir bilgi ve kesin bir inanç) noktasında düğümleniyor. **"O (Allah), hanginizin daha güzel amel işleyeceğini denemek için ölümü ve hayatı yarattı."**(Mülk 2) Bu ayetin ifadesiyle hayata baktığımızda sanki bir terslik varmış gibi görebiliriz. Çünkü biz insanlar, önce yaşar sonra ölürüz; ama ayette önce ölüm, sonra hayat denilmiş. Burada Allah bize şunu ima ediyor: "Hayatı anlamak ve doğru yaşamak istiyorsanız, önce ölümü anlamalısınız." İnsanın hayatı nasıl anladığı, her şeyden önce ölümü nasıl anladığına bağlıdır. Eğer siz ölümü bir bitiş ve yok olma şeklinde anlıyorsanız, hayatı da "nasıl olsa ölüm var; o halde ölmeden önce ne yaparsam kârdır" şeklinde anlar ve öyle yaşarsınız. Ama ölümü bir bitiş değil de, aksine bir diriliş ve gerçek hayat olarak anlarsanız, o zaman hayatı; "en ince teferruatına kadar hesabının verileceği bir olay" olarak anlar ve o şekilde yaşarsınız. Herhangi bir şey yapmadan önce, onun hesabını yapar, hesaba çekileceğiniz bilinciyle hesaplı ve ölçülü davranırsınız.

Bugün yaşadığımız toplumda ahiret inancı, bir hurafeler yığını olarak yaşamaktadır. İnsanlar bu inancın getirdiği her tür dinamizm, coşkunluk ve aşktan fersah fersah uzaktadırlar. Bu avami anlayış, tevhid bilincine sahip mücadeleciler için geçerli değildir. Avamdan, ya da ehl-i dünyadan birisi yaşadığı hayat ve sahip olduğu hayat felsefesince ahirete inanmaktadır ve büyük bir ihtimalle de kendini cennette görmektedir.

Gerçek Müslümanlar için durum çok farklıdır. Çünkü Müslümanlar dünyadadırlar ama dünyadan ve dünyevi değildirler. Dünyada, bütün ömürleri boyunca bir yolcu ya da garip gibidirler.

Yani onlar, niçin yaratıldıklarını, nasıl yaşayacaklarını ve buna bağlı olarak sonlarının nereye ulaşacağını bilen insanlardır. İnsan, şu anda yaşadığına göre, öncelikle bilmesi gereken; nasıl yaşayacağı ve sonunun ne olacağıdır. Aslında son dediğimiz şeye, fazla uzak gözüyle bakılmamalıdır. Çünkü "Dünya" kelimesi, dena'dan gelir ve yakınlaştırılmış şey demektir. Demek ki dünya, insanın akıl ve idrak tecrübesine ve bilincine yakınlaştırılmış bir şeydir. Yakına getirilen şeyin (dünyanın) tabir caizse bizi kuşatması ve etkilemesi gerçeği, bilincimizi, son varış yerimizden (ahiretten) başka yöne çevirir. Bu son gidilecek yer, daha sonra geldiğinden; bize uzak gibi gelir. Hâlbuki bu, yakın olanın (dünyanın) sebep olduğu yanılsama ve şaşırtmacadan dolayı böyledir. Yani son, ahiret bize o kadar uzak değildir. Uzak sanmamız, duyularımızın bizi yanıltması nedendir. Öyleyse yaşadığımız ile ulaşacağımız sonu düşünmek ve her anımıza bir muhasebe yapmak durumundayız.

Son olarak: Dünya ne seçim ne de geçim dünyasıdır. Müslüman için; dünya kulluk/ ibadet dünyasıdır, imtihan dünyasıdır. Sınav esnasında oyuna dalan, gülüp eğlenen kimsenin imtihanında başarı şansı ne kadar olabilir? Gençler, üniversite imtihanına verdikleri önemi, esas sınava, büyük imtihana verseler, din günü bilinci nasıl hayata yansırmış, görürdük. Orta yaşlılar, yakın gelecekleri için hazırlayıp biriktirdiklerini, esas istikbal için yatırıma dönüştürseler, örnek Müslümanların sayısı nasılda artardı!

"Ey iman edenler! Allah'tan korkun ve herkes, yarına ne hazırladığına baksın. Allah'tan korkun. Çünkü Allah, yaptıklarınızdan haberdardır."(Haşr 18)

Mücadelenin, cihadın, şehadetin olmadığı yerde din gününün bilinci yeterince yok demektir. Ana vatanımız, baba diyarımız Cennet olduğuna göre, biz memleketimizde gerekli ihtiyacımızı karşılamak için bu diyarda gurbete çıkmış durumdayız. Orada lazım olan azığı unutup, buradaki görevimizi ihmal etmek ve buralarda oyuncaklarla oyalanmak ne kadar mantıklılıktır?

Din günü yakında gelecek; Hesaba çekilmezden önce, kendini hesaba çek!

Yararlanılan Kaynaklar:

Kur'an-ı Kerim Meali

Ahiret ve Cennet-Cehennem (Ahmed Kalkan)

Fi Zılali'l-Kur'an (Seyyid Kutup)

Batınî İlim İddialarının Kaynağı: Ledünnî İlim

Muhammed İMAMOĞLU

Bilgi problemi', dünden bugüne insanoğlunun ilgi duyduğu en temel konulardan biri olmuştur. Hatta denilebilir ki insan var olduğu müddetçe de üzerinde konuşulmaya ve tartışılmaya devam edilecektir. Bilginin 'mümkün olup, olmadığı', 'mahiyeti', 'kaynağı olup-olmadığı', 'mahiyeti', 'kaynağı' ve 'konusu' gibi meseleler, sürekli gündemde tutulmuş ve üzerlerinde çeşitli değerlendirmeler yapılmıştır. Kur'an-ı Kerim'de insana bilgi edinme yolları olarak kulak, göz ve gönül gibi vasıtaların lütfedildiği bildirildiğine göre, bunlar aracılığıyla elde edilen bilgilerin de 'ilim' olarak adlandırılacağını ifade edebiliriz.¹ Nitekim Kur'an-ı Kerim'de "Allah, sizi analarınızın karnından öyle bir halde çıkardı ki hiçbir şey bilmiyordunuz. Size kulaklar, gözler ve kalpler verdi ki, şükredesiniz." (Nahl, 16/78) ve "Hakkında bilgi sahibi olmadığın bir şeyin ardından gitme. Çünkü kulak, göz ve kalp, bütün bunlardan sorulmuş olacaktır." (İsra, 17/36) buyrulmak suretiyle, insanın duyuları vasıtasıyla bilgi edinilebileceğine işaret edilmiştir. Bütün bunlara rağmen insandaki bilme merakı ve isteği insanı gaybî bilgiye ve gaybî bilmeye yöneltmiş, Allah'ın mahiyetine, insan ruhunun mahiyetine, insanın kaderine, kâinatın yaratılmasına, ahiretteki hayata ve diğer problemlere ilişkin bilginin, doğrudan doğruya Allah'tan geldiğine ve ilkece tartışılmaz olduğuna inanıldığı halde üzerinde düşünüle gelmiştir.²

İslâm akâidine göre insanın ilim elde etmesinin yolları üçtür:³

1- Havass-ı selime (sağlam duyu organları). Bunlar göz, kulak, burun, dil ve deri olmak üzere beştir. Bu duyu organları hastalıklardan uzak olduğu takdirde kendileriyle elde edilen bilgiye güvenilir.

2- Haber-i sadık (doğru haber). İkiye ayrılır:

a) Mütevâtir haber: Yalan söylemek üzere birleşmeleri aklın mümkün olmayacak kadar çok sayıda bir topluluğun vermiş olduğu haberdur. Bunda şüphe edilmez. Meselâ bugün Avusturalya kıtasının varlığını gözlerimizle görmesek bile birçok kişi tarafından haber verildiği için tereddütsüz kabul ederiz.

b) Haber-i Resul: Allah tarafından gönderilen hak peygamberin vermiş olduğu haber ve söylemiş olduğu şeylerdir.

3- Akıl: İslâm dini akla büyük önem vermiş, onu ilim elde etme yollarından biri olarak kabul etmiştir. Bir şey akılla düşünmeden hemen bilinirse buna "bedîhî" denir. Düşünerek bilinirse "istidlâlî" denir.⁴

Bütün İslam mezhepleri peygamberlere gönderilen vahiyde ve bu yolla gaybî bilgi

1 Diyanet İslam Ansiklopedisi, "Bilgi" Maddesi, Haz: Necip Taylan, c.6, Sh: 157-161, İstanbul-1992.

2 Yusuf Kenan Atılğan, Ledünnî İlimin Hz. Musa-Hızır (a.s.)

Kıssası Bağlamında Kelâmî Açıdan Değerlendirilmesi, Cumhuriyet Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü

3 Nureddin es-Sâbûnî, Bidaye, (nşr. Bekir Topaloğlu), s. 17; Nesefî, Şerhu'l-akâid, s. 108

4 Şamil İslam Ansiklopedisi, "İlim" maddesi, c.3, Sh:133, Şamil Yayınları, İstanbul, 1991

elde edilebileceğinde hemfikirdirler. Peygamber dışında kalan kişilerde ihtilaf vardır. Ehl-i Sünnet kelâmcıları veliye ilham gelebileceğini kabul ederken, Sûfiyye (tasavvufçular) bu imtiyazı şeyhe, Şia ise imama vermektedir. Ehl-i Sünnet kelâmcıları kesin hüküm vermekten çok esnek olma ve belli bir müsamaha payı bırakma taraftarıdır. Olağanüstü olaylar nadir de olsa vuku bulmaktadır, kurallaştırılmadığı yahut bilimsel izahları yapılamadığı için bunların vukuunu inkâr etmek doğru değildir.⁵ Ancak itikadımızı yakından ilgilendiren bu meselede bir takım şartların ve kayıtların olması mutlak gereklidir. İslam Dininde delil kabul edilen herkes için bağlayıcı olan bilgi, yukarıda zikredilen üç kaynaktan gelen bilgidir. Diğer türlü bilgiler ise bilen haricinde bir başkası için bağlayıcı ve delil değildir. Bahsedilen bilgi türlerinden olmayan bilgilere gelince, onlar itibar edilip edilmemeleri, Kur'an ve Sünnet bilgilerine aykırı olup olmamaları açısından değerlendirilir.

İlham, rüya ve keramet yoluyla gaybtan haber verme veya gaybın bazı durumlarına muttali olma konusunun kaynağı **ledünnî ilim**'dir.

5 Dr. İlyas Çelebi, İslam İnancından Gayb Problemi, Marmara Üniversitesi Vakfı Yayınları, Sh: 207-216, İstanbul, 1996.

İlham, rüya ve keramet kavramlarının mahiyetini anlamak, ledünnî ilmi anlamaktan geçer zannımızca.

Bâtın ilmi, irfan ilmi, sır ilmi, feraset ilmi, gayb ilmi, vehbî ilim, keşif ilmi gibi isimlerle ifade edilen Ledünnî ilmi (İlm-i Ledün) anlamak için temel kavram 'Ledün'dür.

Sözlükte ledün (batın) gizli olan, içeride olan anlamına gelir.⁶ Türkçe'de Ledün kelimesi, 'nezdinde, yanında' manasını taşıyan, Arapça 'inde' kelimesi ile eşanlamlıdır. 'Ledünnî; kat, huzur, nezd, ind; Allah'ın katı, huzuru' şeklinde geçerken, 'Ledünniyat; ilahi bilgiler, ilahi sırlar, bir işin gizli yönleri, içyüzü' diye tanımlanmaktadır.⁷

Ledün ilmine gelince; "Gizli hakikatleri konu alan ve bu yolla insanı manevî kurtuluşa ulaştırdığına inanılan ilim, batın ilmidir."⁸

6 Bkz. İbn.Manzur, Lisânu'l-Arabi'l-Muhîd, c.5, Sh: 383-385, Beyrut, 1389/1970. Ayrıca Celal Kırca, "Ledün", İslami Kavramlar-Sözlük, Ank.,1997.

7 Ragıp el-İsfahani, Müfredat, Beyrut 1992, 580-582 ; Mehmet Doğan, Büyük Türkçe Sözlük, Sh:739,İst., 1996

8 Diyanet İslam Ansiklopedisi,"Batın İlmi" Maddesi, Haz: Süleyman Uludağ, c.5,Sh:188-189,İstanbul-1992.

Gaybî ilim ve ilahi esrarı kavrama anlamına gelen ledünni ilim kavramı Kehf suresi 65. ayette geçmektedir. Ayetin bağlamını daha iyi anlayabilmek için **Hz. Musa ile Salih Kul (Hızır)**⁹ arasında geçenleri zikreden ayetleri nakledelim:

"Bir vakit Musa genç adamına demişti ki: "Durup dinlenmeyeceğim; ta iki denizin birleştiği yere kadar varacağım yahut senelerce yürüyeceğim. Her ikisi, iki denizin birleştiği yere varınca balıklarını unuttular. Balık, denizde bir yol tutup gitmişti. (Buluşma yerlerini) geçip gittiklerinde Musa genç adamına: Kuşluk yemeğimizi getir bize. Hakikaten şu yolculuğumuz yüzünden başımıza (epeyce) sıkıntı geldi, dedi. (Genç adam:) Gördün mü? dedi, kayaya sığındığımız sırada balığı unuttum. Onu hatırlamamı bana şeytandan başkası unutturmadı. O, şaşılacak bir şekilde denizde yolunu tutup gitmişti. Musa: İşte aradığımız o idi, dedi. Hemen izlerinin üzerine geri döndüler.

Derken, kullarımızdan bir kul buldular ki, ona katımızdan bir rahmet vermiş, yine ona tarafımızdan bir ilim öğretmistik. Musa ona: Sana öğretilenden, bana, doğruyu bulmama yardım edecek bir bilgi öğretmen için sana tâbi olayım mı? dedi. Dedi ki: Doğrusu sen benimle beraberliğe sabredemezsin. (İç yüzünü) kavrayamadığın bir bilgiye nasıl sabredersin? Musa: İnşallah, dedi, sen beni sabreder bulacaksın. Senin emrine de karşı gelmem. (O kul:) Eğer bana tâbi olursan, sana o konuda bilgi verinceye kadar hiçbir şey hakkında bana soru sorma! dedi. Bunun üzerine yürüdüler. Nihayet gemiye bindikleri zaman o (Hızır) gemiyi deldi. Musa: Halkını boğmak için mi onu deldin? Gerçekten sen (ziyanı) büyük bir iş yaptın! dedi. (Hızır:) Ben sana, benimle beraberliğe sabredemezsin, demedim mi? dedi. Musa: Unuttuğum şeyden dolayı beni muaheze etme; işimde bana güçlükle çıkarma, dedi. Yine yürüdüler. Nihayet bir erkek çocuğa rastladıklarında (Hızır) hemen onu öldürdü. Musa dedi ki: Tertemiz bir canı, bir can karşılığı olmaksızın (kimseyi öldürmediği halde) katlettin ha! Gerçekten sen fena bir şey yaptın!

(Hızır:) Ben sana, benimle beraber (olacaklara) sabredemezsin, demedim mi? dedi. Musa: Eğer, dedi, bundan sonra bir şey sorarsam artık bana arkadaşlık etme. Hakikaten benim tarafımdan (ileri sürebilecek) mazeretin sonuna ulaştın. Yine yürüdüler. Nihayet bir köy halkına varıp onlardan yiyecek istediler. Ancak köy halkı onları misafir etmekten kaçındılar. Derken orada yıkılmak üzere bulunan bir duvarla karşılaştılar. (Hızır) hemen onu doğrulttu. Musa: Dileseydin, elbet buna karşı bir ücret alırdın, dedi.

(Hızır) şöyle dedi: İşte bu, benimle senin aramızın ayrılmasıdır. Şimdi sana, sabredemediğin şeylerin iç yüzünü haber vereceğim. Gemi var ya o, denizde çalışan yoksul kimselerindi. Onu kusurlu kılmak istedim. (Çünkü) onların arkasında, her (sağlam) gemiyi gasp etmekte olan bir kral vardı. Erkek çocuğa gelince, onun ana-babası, mü'min kimselerdi. Bunun için (çocuğun) onları azgınlık ve nankörlüğe boğmasından korktuk. (Devam etti:) Böylece istedik ki, Rableri onun yerine kendilerine, ondan daha temiz ve daha merhametlisini versin. Duvara gelince, şehirde iki yetim çocuğun idi; altında da onlara ait bir hazine vardı; babaları ise iyi bir kimse idi. Rabbin istedi ki, o iki çocuk güçlü çağlarına erişsinler ve Rabbinden bir rahmet olarak hazinelerini çıkarsınlar. Ben bunu da kendiliğimden yapmadım. İşte, hakkında sabredemediğin şeylerin iç yüzü budur."(Kehf Sûresi 60-82. âyetler)

Ledünnî ilim kavramı kelamcılardan daha çok tasavvufçuların ilgisini çekmiş, dolayısıyla kelimadan çok tasavvuf kitaplarında yer alan ve özel ilgi gösterilen bir konu olmuştur Mutasavvıflara göre; Ledün ilmi; ayetteki ifadesiyle **'Hak katından kula verilen bilgidir.'** Gayb ilmi olarak da ifade edilen bu bilgi, sırlara vâkıf olma anlamında kullanılan bir tabir olup, Allah tarafından Salih Kullarına öğretilen bir ilimdir. Çalışarak ve gayret sarf edilerek elde edilmeyip Allah tarafından vasıtasız olarak kulun kalbine ilham edilir.¹⁰

İmam Gazali İhya'sında ilimleri sınıflandırırken ahiret ilmini ikiye ayırmış ve batın ilmini 'mukâşefe' (ilahi sırların üzerindeki perdeyi kaldırmak) diye adlandırmıştır. Ve şöyle ifade etmiştir; **"İlm-i ledün; sıddıkların ve Allah'ın rahmetine yakın bulunanların ilmidir. Bu ilim ancak kalp temizlenip, bütün kötü sı-**

9 Kıssadaki Salih Kul'un kimliği hakkında bak: Muhiddin Uysal, Tespit ve Yorum Bakımından Hızır'la İlgili Haberler, S.Ü.İ.Fak. Dergisi, sayı 10, Konya 2000; İsmail Albayrak, "Kur'an ve Tefsir Açısından Hızır Kıssası ve Ledün İlmi", Kur'an ve Tefsir Araştırmaları, Ensar Neşriyat, 5. cilt, İst., 2003; Ahmet Yasar Ocak, İslam-Türk İnançlarında Hızır Yahut Hızır-İlyas Kültü, İletişim Yayınları, Ank., 1990; Abdulkadir Evgin, Hadislerde Hızır-Gayb İlişkisi, İlahiyat Yayınları; Ahmet Bardak, Kur'an'da İlm-i Ledünni, Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü Yüksek Lisans Tezi, 2006.

10 Süleyman Uludağ, "Ledün", Tasavvuf Terimleri Sözlüğü, Sh: 335, İst., 1995

fatlardan arındığı ve nura döndüğü zaman elde edilir.”¹¹

Mutasavvıflar ve Sufi meşrep âlimler yukarıda zikrettiğimiz Hz. Musa ile Salih Kul (Hızır) kıssası dışında başka ayet ve hadisleri de Ledünni bir ilmin varlığına delil olarak getirmişlerdir. Bunları maddeleştirerek verecek olursak;

1) Allah’u Teâlâ Kur’an-ı Kerim’de şöyle buyurmaktadır: “Bu kavme ne oluyor ki, neredeyse hiçbir sözü anlamıyorlar.”(Nisa, 4/78) Başka bir âyet-i kerimde de şöyle buyurmaktadır: “Hiç mi Kur’an’ı düşünmüyorlar? Eğer o, Allah’tan başkasından gelmiş olsaydı, onda birbirini tutmayan çok şey bulurlardı.”(Nisa, 4/82) Bu iki âyette Allahu Teâlâ müşrikleri kastedererek “Onlar anlamıyorlar, düşünmüyorlar mı?” derken, müşriklerin Kur’an’ın zâhirî manasını anlamadıklarını kastetmiyor. Zira müşrikler de Arap idiler ve Arapça’yı çok iyi biliyorlardı. Dolayısıyla Arapça nâzil olan Kur’an-ı Kerim’i, Ebu Cehil de en az zâhirî mana olarak Hz. Ömer ve Hz. Ebu Bekir kadar anlıyordu. Burada Allah’u Teâlâ, müşriklerin Kur’an’ın gerçek manasını, hakikatini, bâtınını anlamadıklarını dile getirmektedir.¹²

2) “Allah, kime hidayet etmek isterse onun göğsünü İslâm’a açar” (En’am suresi 125) Bu ayet hakkında “Allah onun göğsünü nasıl açar?” diye sorulduğunda Resulullah şöyle buyurdular: “Göğsüne bir nur atar; onunla göğsü açılır.” “Bunu gösteren bir belirti var mı?” diye sordular. “Aldatıcı hayata-dünyaya hırslı bir şekilde bağlanmaktan ayrılıp ebedî yurda yönelmesidir.” buyurdular.¹³

Allah, hakkı anlamayı onlara kolaylaştırır. Akıllarını ve gönüllerini, ilahi nuru almaya müsait bir hale getirir; hakkı tanımada ve iman etmede muvaffak kılar; kalbini ve zihnini, engel ve oyalayıcı sebeplerden tasfiye eder ve hakkı kabul etmeye açık hale getirir. Mükâşefe ilminin de bundaki etkisi büyüktür. Çünkü mükâşefe ilmi, tasfiye edilmiş kalbe doğan ve kendisiyle bir takım gaybî durumlar müşahede edilen bir nurdur. İbn Abbas ise, aynı konuda “Kalbin tevhid ve imana açılmasıdır.” demiştir. Kalbin açılması demek, marifet ve iman etmeye sevk

edilmesi, hikmet sahibi kılınması ve temizlenmiş olması demektir.¹⁴

3) İlm-i bâtın’ın Allahu Teâlâ tarafından muttakî kullara verileceği hususunda Buhari’de şu kutsî hadis geçmektedir: “Kulum Bana, kendisine farz kıldığım şeylerden daha sevimli hiçbir şeyle yaklaşamaz. Kulum Bana nafilelerle yaklaşmaya devam eder. Öyle ki onu severim. Onu sevdiğimde ise kendisiyle duyduğu kulağı, kendisiyle gördüğü gözü, kendisiyle tuttuğu eli, kendisiyle yürüdüğü ayağı olurum. Benden bir şey isterse muhakkak ona veririm. Bana sığınmışsa onu korurum.”¹⁵ Bu Kutsî hadiste de Resulullah (s.a.v.), bâtinî (vehbî) bir ilmin olduğunu ve Allah’u Teâlâ’nın bunu ibadet eden kullarına vereceğini beyan buyurmaktadır.

Tasavvufçuların iddialarını bu şekilde aktardıktan sonra, İslam âlimlerinin ilm-i ledün’e bakışlarını aktarmaya gayret edelim:

Allah’ın Salih kullarına gelen, bazen de sıradan insanlara gelebilen vasıtasız bilgilerin (kerâmet, ilham, keşf, feraset vb.) varlığı inkâr edilemez. Ancak burada dikkat edilecek şey bilginin Allah’tan gelip gelmediği, doğru olup olmadığı veya vahye uygun olup olmadığıdır. İslam âlimleri ledün ilmi meselesini daha ziyade “**Zâhir İlmi-Bâtın İlmi**” bağlamında ele almışlardır.

Şeriatın ahkâm olarak bir insanın dışına, yani organlarına taalluk eden tarafı, bir de sadece kâlbe müteallik tarafı vardır. Kâlbe ilişkin ahkâm, bâtın konusunu, organlara ait olanlar da zâhir konusunu teşkil eder. Ayrıca, yine şeriatın, âyet ve hadislerden hemen doğrudan anlaşılan bir tarafı vardır. Buna **zâhir** denir. Bir de anlaşılması bir tettebbû isteyen, diri bir gönül ve ilhama bağlı bulunan ve zâhirin anlamlarla çakışmayan bir manası daha var ki, buna da **bâtın** denir. Zâhir önemlidir, ondan vazgeçilmesi mümkün değildir, hatta esastır. Zâhir ilminden maksat şeriatın emirleri ise; bâtından maksat da dinin hikmetidir. Daha açık deyimle, zahirden maksat şeriat emirlerinin yerine getirilmesi ise; bâtından maksat da kişinin o itakat ve ahlakın ruhunu özünü anlayarak onu nefsinde ve hareketlerinde hâkim kılmasıdır. Şüphesiz böyle bir anlayış içerisindeki zâhir ve bâtın

11 İmam Gazali, İhya, (Çev. Ahmet Serdaroğlu), İstanbul, c.1, Sh:48, Bedir Yayınları, İstanbul.

12 Ferzende İdiz, Tasavvufta İlm-i Zahir-İlm-i Batin Anlayışı, At. Ün. İlâhiyat Fakültesi Dergisi, sayı: 25, Erzurum, 2006

13 Yakup Çiçek, Tasavvufî Tefsirin Dinî Temeli, Kurani Hayat Dergisi,

14 http://www.menzil.net/index.php?option=com_booklibrary&task=view&catid=81&id=503&Itemid=8

15 Buhari, Ebu Abdillâh Muhammed b. İsmail, el- Camiü’s-Sahih, Leiden, 1862, Rikak, 38

farkı doğrudur, ama böyle bir ayırma rağmen ikisinin kaynağı da birdir. Yani ikisinin de çıkış yeri Allah'ın kitabı Kur'an ve peygamberin sünnetidir. Örneğin **İmam** Gazâlî İhyâ'da namaz, oruç, zekât, hac ve Kur'an tilâveti gibi bütün ibadetlerin bir zahirî, bir de bâtinî yönü bulunduğunu ifade ederek zahirî amel-bâtinî amel, zahirî hüküm-bâtinî hüküm, zahirî edep-bâtinî edep, zahirî temizlik-bâtinî temizlik gibi ikili ayrımlar yapar. Meselâ rükû'un zahirî mânası eğilmek, bâtinî mânası saygı göstermektir. Zahirî mâna beden, bâtinî mâna ruh gibi olduğundan bâtinî yönü gerçekleşmeyen ibadetler cansız sayılır. Böyle bir izah tüm İslam âlimlerine göre muteberdir.

Bu hususta İmam Şâtîbî der ki: "Zâhirden maksat, Arap dili açısından anlaşılan mânâdır. Bâtın ise, kelâm ve hitaptan Allah'ın gözettiği maksadıdır. "Kur'an'ın bu şekilde bir zahiri, bir de bâtını vardır." diyen bir kimsenin maksadı bu ise, doğrudur ve hakkında herhangi bir tartışma da gerçekleşmez. Ama bunun dışında başka bir şeyi, özel birtakım anlamları kastediyorsa o zaman sahabe ve onları takip eden selef tarafından bilinmeyen yeni bir şey getiriyor demektir. Bu iddiasını ispat için de kesin bir delile ihtiyaç vardır. Böyle bir iddia, zan ile sabit delillerle bir ilke hâline dönüşemez. Delil olarak kullanılan ve zahir-bâtın, had-matla' ayrımından söz eden rivâyetler ise, nihayet mürsel seviyesindedirler. Hal böyle olunca biz, zahir ve bâtınla kastedilenin, bu îzah çerçevesinde olması gerektiği sonucuna varmış oluyoruz."¹⁶

Tasavvufçular tarafından "Münkirut-Tasavvuf" diye anılan İbni **Teymiye** bile, bâtinî manayı tamamen inkâr etmeyip onun muteberliğini şu sözleriyle bazı şartlara bağlamıştır: "Batın ilmi iki çeşittir. Zahirî aykırı batın, batıldır. Kim zahirî muhalif bir batın ilmi bildiğini iddia ederse hatalıdır. Ya mülhid, ya zındık veya cahil yahut sapıktır. Zahirî uygun olan batın, zahirî gibidir. Bu da ikiye ayrılır: Biri Kur'an'ın zahirîne uygundur. Nassların *lâfız veya delâletiyle* o manaya istidlâl edilebilir. Fakat bu lâfızlarla bizzat o manaya niyet yoktur. Bunun için ona "işaret" demişlerdir. İkincisi, lâfzın delâletiyle değil de kıyas yoluyla böyle bir mana çıkarmaktır. Bu da kıyas gibidir. Fakihlerin kıyas dediklerine sûfiler işaret demişlerdir. Bu da aynen kıyasta

olduğu gibi doğru da olabilir, batıl da..."¹⁷ Yine bir diğer eserinde de: "Hz. Muhammed, zâhirî bir ilimle gönderilmiştir. Bâtinî ilimle gönderilmemiştir diyenler de bazı şeylere inanıp bazı şeylere inanmayan ve bu sebeple de kâfir sayılan topluluklara benzerler. Elbette ki onlardan daha şedid bir kâfir sayılırlar. Zira kalbî iman, iç terbiyenin ve hâlin ilmi olan bâtinî ilim bütün ilimlerin sırrını bilmek manasına da gelmektedir. Demek ki bâtin ilmini bilen aynı zamanda zâhir ilmi olan şeriatı da bilecektir. Elbette ki bâtin ilmüne vukûfu olan bir kimse sadece zâhirî amellere dair bilgiyi taşıyandan derece bakımından üstündür."¹⁸ demektedir.

Bu hususla ilgili olarak büyük sûfî **Cüneydi Bağdadi** de diyor ki: "Bizim bu yolumuz Kur'an-ı Kerim ve hadis-i şerifin esaslarıyla kayıtlıdır. Rasulullah (s)'in izinden giden, sünnetine tabi olan ve onun yolunu takip edenler müstesna, bütün insanlar için Allah'a giden yollar kapalıdır. Hz. Peygamber (s)'e uyanlar için ise bütün yollar açıktır. Ârif-i billah kimse O'nun emrine uymak ve Peygamber (s)'in sünnetine tâbi olmak konusunda en çok gayret gösteren kimsedir. Bir kimse düşünce ve arzularını itham ederek filleri, sözlerini ve hâllerini Kur'an-ı Kerim ve hadis-i şerifle ölçmezse defterin hanesine 'ricalullah' diye yazılmaz. Bir kimsenin Cenab-ı Allah ile özel bir hâli olduğunu iddia ederken görürsen, şayet bu hâl onu şeriatın dışına çıkarıyorsa, sakın ona yaklaşma. Zâhire uymayan ve doğruluğu bir delille sabit olmayan bir hâl iddia eden birisini görürsen, din konusunda onu ittiham et. Sûffin sıfatından birisi, Kur'an-ı Kerim ve hadis-i şerifin zâhiri ile çatışan bâtinî bir hükümden bahsetmemesidir. İş, ahlâk ve davranışlarda Habibullah(sav)'a tabi olmaktan daha şerefli bir makam yoktur"¹⁹

Öte yandan müfessir Alûsî de "**Batın ilminin ahkâmıyla, zahir ilminin ahkamı birbiriyle çakışmaz. Ledün ilmi haramı helal, helali de haram kılmaz**"²⁰ diyerek konuya açıklık getirmiştir.

İslâm âlimlerini ledün veya bâtin ilim

17 İbn Teymiyye, "Risâle fî İlmi'l-Bâtın", Mecmeatü'r-Resâil-i'l-Müniriyye, Beyrut, 1970, I, 231 vd.

18 İbn-i Teymiyye, Allah'ın Velileri ile Seytanın Velileri Arasındaki Fark, Çev: İ.E.Dal, Birleşik Yayıncılık, İstanbul, 1995,92

19 İsmail Köksal, Fıkıh ve Tasavvuf İlişkisi, Tasavvuf Dergisi, Sh:89,1999.

20 Âlûsî, Rûhu l-meânî fî tefsiri l-Kur'ânî l-azîm ve s-seb i-l-mesânî, XV, 337 (Beyrut,ts).

noktasında ihtiyatlı davranmaya, bir takım kayıtlar belirlemeye sevk eden husus şudur: Tasavvufçulardan bir grup yukarıda zikrettiğimiz Hz. Musa ile Salih Kul (Hızır) kıssasındaki Salih Kul'u (âlimlerin çoğuna göre Hızır) ermiş bir kişi olarak nitelemiş ve kıssanın manalarını, hedeflerini ve mesajını tahrif ederek felsefi tasavvuf inancının temellerinden biri yapmışlardır. Bu kıssaya dayanarak zahir bir şeriat ve ona muhalif batın bir hakikat bulunduğunu, şeriat âlimlerinin hakikat âlimlerinin bir takım şeylerini yadığaması veya eleştirmesinin yanlış olduğunu söylemiş, peygamber değil, bir veli kabul ettikleri Salih Kul'a Hz. Musa'nın itirazının nasıl anlamsız ve tuhaf bir şey ise, şeriat âlimlerinin de hakikat âlimlerini eleştirmesi veya onlara itiraz etmesinin yersiz ve anlamsız olduğunu iddia etmişlerdir.

Aslına bakarsak Tasavvufta da, batın ilmin, zahir ilme aykırı düşmemesi gerektiği görüşü vardır.²¹ Bu yüzden tasavvufta "zahire aykırı düşen her batın batıldır." kaidesi benimsenmiştir. Ancak pratikte durum farklıdır. Nitekim bir tasavvufi adab kitabında mürid'in şeyhine karşı takınması gereken tavır şöyle ifade edilmiştir: "Müridin şeyhe karşı en güzel edebi, sessizlik, donukluk ve hareketsizlik (sükût, humud ve cumud)'dur. Şeyhin izni olmadan çok konuşmamalı, çok gülmemeli ve sesini yükseltmemelidir. Şeyhin durumundan kendisine kapalı bir şey olursa, Musa ile Hızır kıssasını hatırlamalı ve itiraz etmemelidir. Üstadına "Hayır" diyen asla felah bulamaz. Şeyh varken mürid sadece farz namazı kılmalıdır. Çünkü onun görevi hizmettir. Şeyhine bütün durumlarını açmalı ve gizlememelidir."²²

Muhammed Nazım Kıbrısı adlı günümüzde yaşayan bir şeyh taslağı da, ilmi ve âlimi şu şekilde horlamaktadır: "Ali başka, Veli başka. Dünyada ne kadar âlim varsa, o âlimlerin hepsinin ilmini bir velinin ilim denizine atarsan kaybolur... Öteki ulemaların okuduğu ilimleri onların okudukları kitapları, Avrupa'nın papazları da okur. Bizden fazla okurlar onlar. ... İlmi dilinde olan kimselerin bildiğini onlar (oryantalistler) bizden fazla biliyor. Lakin ilmi kalbinde olanların ilminden onlar bîhaberdir. Kalpte olan ilim le-

dünni ilimdir. Ledünni ilmi papazlar alamaz..."²³

Yukarıda nakletmeye çalıştığımız bu sapkın anlayış hakkında **Yusuf Kerimoğlu** hocamız şunları der: "Son yıllarda tasavvuf adına; kendisine nikâh düşen kadınlara el öptürenlerden, şehvî duygularını tatmin edenlere kadar acaip tipler türedi. Elbette bundan tasavvufi hareket mes'ul değildir. Çünkü tasavvuf, Allahû Teâlâ (cc)'nın emir ve nehiyleri altında sızlanmamak, sabretmek ve her an imtihan üzere olduğunu hatırla tutarak, hevâ ve hevesle mücadele etmektir."²⁴ Bu mücadelede Resûl-i Ekrem (sav)'ın ve Sahabe-i Kiram (ra)'ın hayatları örnek alınır. Şer'i şerife uymayan her davranış reddedilir. Ayrıca tarikat ve hakikat, şeriatin içinde kabul edilir. Çünkü "Şeriat-Tarikat-Hakikat" zincirine inanmak, şeriati eksik kabul etmek anlamına gelir ki, insanı dalâlete ve küfre sürükler.

İmam Ebû Yusr Muhammed Pezdevî: "Şeriat hakikattir hakikat şeriattan başka değildir" buyuruyor.²⁵ Bu bahsin devamında "hakikat şeriattan ayrı ve başkadır" görüşünü benimseyenler, evliya'yı enbiyadan üstün kabul edenlerdir. Bunlar 'peygamber şeriatle, veliler hakikatle amel eder' diyenlerdir. Bunlara "evliyaçılar" adı verilmiştir, sapık bidatçilerdir. Bunlar Allah (cc)'ın kitabına, Hz. Resûl-ü Ekrem (s.a.v)'ın sünnetine muhalefet ederler, bânın, gizli ilim iddiasında bulunurlar" diyerek meseleyi ortaya koymaktadır. Bu noktada şeyhlerini "gizli ilim sahibi" olarak nitelendirmeyi şeref bilen müridler, ne yaptıklarını iyi düşünmelidirler!.. Ayrıca hata etmesi mümkün görülmeyen şeyh tasavvuru; batınlılığın yeniden tarih sahnesine çıkışını hazırlamaktadır. "Şeyh uçmaz, mürid uçar" sözünü iyi düşünülmesi; şer'i hududlara riayette titiz olunmalıdır."²⁶

Ledünnî ilim hakkında bu kadar izahattan sonra ilham, rüya ve keramet kavramlarının mahiyetlerini -bi iznillah- gelecek sayıya bırakıyoruz. Selâm ve duâ ile...

21 Süleyman Uludağ, Tasavvuf Terimleri Sözlüğü, İstanbul, 1991, s.87.

22 Sühreverdi, Avariful Mearif, Sh:197-201'den nakleden İbrahim Sarıms, Tasavvuf ve İslam, Sh:295-304,Ekin Yayınları.

23 İbrahim Sarıms, A.g.e., Sh:447-448

24 Abdurrahman es-Sülemî, Tabakatu's Sufiye, Kahire 1953, sh. 454.

25 Sadru'l İslâm Ebû Yusr Muhammed Pezdevî, Ehl-i Sünnet Akaidi, İst.1980, sh. 335-336 Mes'ele: 93

26 Yusuf Kerimoğlu, Kelimeler -Kavramlar, Sh:389-391, İn-kılab Yayınları, İlaveli 21.Baskı, İst-2010

Kayıp Ettik

Gülümser ADEMOĞLU

Müslüman kadının tesettürü İslam ışığının fanusudur. **(Muhammed İkbâl)**

Fanus kırıldı ışık söndü sönecek. Can çekişiyor Hıra'da doğup dünyayı kaplayan bir zamanlar süvarilerinin kıtadan kıtaya at koşturduğu İslam güneşi esen her rüzgârla sönmekle yüz yüze kaldı.

Peki, bir zamanlar kudreti tüm dünyayı saran bu güneş şimdi neden bu kadar korumasız, savunmasız aciz. Çünkü İslam toplumu annesini kayıp etti. Onu her türlü tehlikelere karşı koruyan, sinisini yavrularına siper eden 1400 yıl evvel Sümeyye(r.a) ile can bulan 100 yıl evvel Nene Hatun'la fedakârlığını sürdüren annesini kayıp etti.

Sımsıkı tuttuğumuzu sanıyorduk elini. Meğer ne gevşekmiş can sandığımız bağ. Modern dünyanın pembe yüzü ne büyük darbe oldu annemize, anneliğimize bu tokat ağır geldi. Bayrağı düşünce-fetih değil bu- işgal edildi. Ahir zamandan gelen bu göktaşı kırdı fanusumuzu, yıllarca parlayan bu kristal tuzla buz oldu.

Biz aciz, biçare, öksüz Müslümanlar kayıp ettik; beyaz ekranların vitrinlerinin önünde, kocaman lüks alışveriş merkezlerinde, taksitle alınan ankastre mutfaklarında, otomobillerde, barlarda, plajlarda, allı pullu makyaj kutularında sokaklarda...

Ondan geriye kalan yerdeki örtüsüydü. Yere düşen bir metre bez parçası değil; müşfik bakışı, elinin sıcaklığı yanağının alı düştü. Annemiz olmayınca babamız da uğramaz oldu eve, kahvehaneler, eğlence merkezleri, stadyumlar, televizyonlar tuttu onu, cici annemiz modernite ise ruhsuz ve soğuktu...

Biz öksüz, yetim kaldık, "aç insanların hurma tabağına saldırdığı gibi" çullandılar üstümüze, her Müslüman'ın evinin üzerinde tüten soba bacası değil. Yangın karası, katliam kalıntısı...

Kayıp ettik annemizi bulmamız lazım, ancak bir anne sarabilir, Iraklı, Suriyeli, Filistinli, Pakistanlı, Afganlı, Doğu Türkistanlı, Somalili, Kenyalı, Uzak Doğulu Orta Doğulu, Avrupalı, Batılı Muhammed'in Muhammedilerin yarasını, ancak o siper ederse kendisini, düşmez bu ümmet zalimlerin eline, ancak onun kucağında sönmez bu güneş, ancak onun omuzları taşır dağların taşıyamadığı bu ağır yükü...

Kayıp ettik annemizi ama bulacağız, kırılan fanusumuzu gözyaşı ve ter tuzlarıyla onaracağız, Hz. Hatice'nin hatıralarında bulacağız onu, Hz. Aişe'nin ilminde, Hz. Meryem'in iffet ve tevekkülünde bulacağız, Hz. Asiye'nin şehadetinde, Hz. Havva'nın anneliğinde bulacağız annemizi, Hz. Fatıma'nın mü'mineliğinde...